

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CULTURII ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA

CURRICULUM NAȚIONAL

Învățământul primar

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

PENTRU INSTITUȚIILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT CU PREDARE
ÎN LIMBILE MINORITĂȚILOR NAȚIONALE

- Curriculumul disciplinar
- Ghidul de implementare a curriculumului disciplinar

Chișinău, 2018

Aprobat la Consiliul Național pentru Curriculum (Ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr. 1124 din 20 iulie 2018)

COORDONATORI NAȚIONALI:

- **Angela CUTASEVICI**, Secretar de Stat în domeniul educației, MECC
- **Valentin CRUDU**, șef Direcție Învățământ General, MECC
- **Mariana Goraș**, șef-adjunct Direcție Învățământ General, MECC
- **Valentina Gaiciuc**, consultant principal, MECC
- **Natalia Grîu**, consultant principal, MECC
- **Ala Nikitcenko**, consultant principal, MECC
- **Corina Lungu**, consultant principal, MECC
- **Daniela Cotovițaia**, consultant principal, MECC
- **Vasile Onică**, consultant principal, MECC
- **Angela Prisacaru**, consultant principal, MECC
- **Viorica Marț**, consultant principal, MECC

EXPERTI-COORDONATORI NAȚIONALI:

- **Ludmila URSU**, dr., prof. univ., UPS „Ion Creangă” din Chișinău
- **Vladimir GUȚU**, dr. hab., prof. univ., USM
- **Anatol GREMALSCHI**, dr. hab., prof. univ., IPP

GRUPUL DE LUCRU PENTRU DEZVOLTAREA CURRICULUMULUI DISCIPLINAR:

- **Tamara CAZACU** (coordonator), dr., IȘE
- **Rodica FETEASCO**, grad did. Superior, IP LT „Vasile Lupu”, mun. Chișinău
- **Veronica ROȘCOVANU**, grad did. Superior, IP LT „Dimitrie Cantemir”, mun. Chișinău

AUTORII GHIDULUI DE IMPLEMENTARE A CURRICULUMULUI DISCIPLINAR:

- **Tamara CAZACU** (coordonator), dr., IȘE
- **Rodica FETEASCO**, grad did. Superior, IP LT „Vasile Lupu”, mun. Chișinău
- **Veronica ROȘCOVANU**, grad did. Superior, IP LT „Dimitrie Cantemir”, mun. Chișinău
- **Maria ȚVETAEV**, grad did. Superior, IP LT „Dimitrie Cantemir”, mun. Chișinău

RECENZENȚI:

- **Viorica GORAȘ-POSTICĂ**, dr. hab., prof. univ., USM
- **Olga BRĂILĂ**, grad didactic Superior, IP LT „Dimitrie Cantemir”, mun. Chișinău

Redactor: **Tatiana NICULCEA**

373.3.091:[811.135.1+821.135.1.09]

L 62

Limba și literatura română : pentru instituțiile de învățământ cu predare în limbile minorităților naționale : Învățământul primar : Curriculum național / Tamara Cazacu, Rodica Feteasco, Veronica Roșcovanu [et al.] ; coord. naț.: Angela Cutasevici [et al.] ; experți-coord. naț.: Ludmila Ursu [et al.] ; Min. Educației, Culturii și Cercetării al Rep. Moldova. – Chișinău : Lyceum, 2018 (F.E.-P. “Tipografia Centrală”). – 132 p.
Bibliogr.: p. 129-131 (55 tit.). – 1000 ex.
ISBN 978-9975-3258-1-3.

Editura Lyceum

Chișinău, stradela 2 Aerodromului 2, of. 7

tel/fax: +(373) 22 212636; gsm: +(373)69177975, +(373)76770175

e-mail: editura.lyceum@mail.ru

www.lyceum.md; [fb.editura_lyceum](https://fb.com/editura_lyceum)

ISBN 978-9975-3258-1-3.

© Ministerul Educației, Culturii și Cercetării
al Republicii Moldova

Cuprins

1. Curriculumul disciplinar la limba și literatura română pentru instituțiile de învățământ cu predare în limbile minorităților naționale	5
Preliminarii	6
1.1. Cadrul conceptual al curriculumului pentru învățământul primar	10
1.1.1. Curriculumul pentru învățământul primar: abordare sistemică	10
1.1.2. Sistemul de competențe pentru învățământul primar	11
1.1.3. Curriculumul pentru învățământul primar ca sistem de procese	15
1.2. Curriculum la limba și literatura română	16
1.2.1. Repere conceptuale ale disciplinei	16
1.2.2. Competențele specifice ale disciplinei	21
1.2.3. Administrarea disciplinei	21
1.2.4. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de conținut	21
1.2.5. Volumul recomandat al produselor pe clase	22
1.2.6. Clasa I	23
• <i>Unități de învățare</i>	23
• <i>Detalieri ale conținuturilor de învățare</i>	26
1.2.7. Clasa a II-a	28
• <i>Unități de învățare</i>	28
• <i>Detalieri ale conținuturilor de învățare</i>	34
1.2.8. Clasa a III-a	36
• <i>Unități de învățare</i>	36
• <i>Detalieri ale conținuturilor de învățare</i>	42
1.2.9. Clasa a IV-a	44
• <i>Unități de învățare</i>	44
• <i>Detalieri ale conținuturilor de învățare</i>	50
1.2.10. Contexte tematice de reper	52
1.3. Repere privind strategiile didactice	55
1.4. Repere privind evaluarea	55
1.4.1. Evaluarea criterială prin descriptorii. Orientări generale	55
1.4.2. Strategii de evaluare	57
1.4.3. Autoevaluarea în contextul autoreglării	58
1.5. Activități transdisciplinare	59
1.6. Cadrul european comun de referință pentru limbi. Aplicare	60
1.6.1. Descrierea nivelurilor de referință A1.1 – A2.2	60
1.6.2. Aspecte calitative de utilizare a limbii țintă	63

2. Ghidul de implementare a curriculumului disciplinar la limba și literatura română pentru instituțiile de învățământ cu predare în limbile minorităților naționale	64
Cuvânt înainte	65
2.1. Tabloul proceselor psihice ale copiilor de vârstă școlară mică	66
2.2. Reguli de aur de predare-învățare	67
2.3. Proiectarea curriculară la disciplinele de învățământ în clasele primare	69
2.3.1. Orientări generale	69
2.3.2. Proiectarea didactică de lungă durată	71
2.3.3. Proiectarea didactică de scurtă durată	74
2.4. Repere metodologice pentru formarea competențelor de comunicare în limba română	80
2.4.1. Competența specifică 1: Receptarea mesajelor orale în diverse situații de comunicare, demonstrând interes în procesul de învățare a limbii române (înțelegerea după auz)	80
2.4.1.1. <i>Procesului de ascultare. Cerințe</i>	80
2.4.1.2. <i>Exerciții de ascultare</i>	81
2.4.2. Competența specifică 2: Producerea de mesaje orale în situații de comunicare dialogată și monologată, manifestând atitudine pozitivă și atenție pentru calitatea exprimării și îmbunătățirea continuă a acesteia (vorbirea)	82
2.4.2.1. <i>Principii de selecție a lexicului</i>	83
2.4.2.2. <i>Algoritmul de lucru cu vocabularul</i>	84
2.4.2.3. <i>Cerințe față de formularea întrebărilor</i>	86
2.4.2.4. <i>Dialogul. Exemple</i>	87
2.4.2.5. <i>Activități de învățare</i>	90
2.4.3. Competența specifică 3: Receptarea mesajelor/textelor scrise, manifestând dorința de a utiliza informațiile noi în situații variate de comunicare (lectura)	94
2.4.3.1. <i>Etapa abecedară. Pașii citit-scrisului</i>	94
2.4.3.2. <i>Lectura. Textul. Explorarea și înțelegerea</i>	99
2.4.4. Competența specifică 4: Producerea mesajelor/textelor scrise, demonstrând perseverență în aplicarea normelor limbii române literare și realizarea unei comunicări eficiente (scrierea)	101
2.4.5. Activități de joc	107
2.5. Elemente de construcție a comunicării	109
2.5.1. Lexicul fundamental	109
2.5.2. Modele de vorbire	114
2.6. Modele de proiecte didactice	116
2.7. Proiectarea activităților transdisciplinare	127
Bibliografie	129

1. Curriculumul disciplinar

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

PENTRU INSTITUȚIILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT CU PREDARE
ÎN LIMBILE MINORITĂȚILOR NAȚIONALE

Clasele I-IV

Preliminarii

Disciplina *Limba și literatura română* în instituțiile de învățământ general cu instruire în limbile minorităților naționale este o disciplină de bază. **Scopul principal** este de a asigura formarea unui nivel de comunicare suficient pentru dezvoltarea personală a elevilor, pentru integrarea în viața socială, culturală, economică și politică, pentru a le oferi posibilitatea să-și continue studiile în limba română, precum și pentru încurajarea comunicării și cunoașterii interculturale.

Curriculumul la limba și literatura română este parte componentă a Curriculumului pentru învățământul primar care, la rândul său, face parte din Curriculumul Național și reprezintă un document reglator și un act normativ prevăzut pentru a fi implementat în procesul educațional în clasele primare.

Scopul Curriculumului pentru învățământul primar constă în concretizarea și valorificarea politicilor educaționale la nivelul învățământului primar.

Prezentul curriculum este a patra generație de acest tip de documente și a doua generație de curricula centrate pe competențe. Necesitatea schimbărilor a fost determinată de realități diverse, precum:

- funcționarea curriculumului anterior [6] mai mult de un ciclu curricular (8 ani: 2010-2018);
- promovarea unor noi politici educaționale și curriculare cu referire la dezvoltarea sistemului de învățământ (elaborarea și implementarea standardelor educaționale, reconceptualizarea evaluării rezultatelor școlare în cadrul învățământului primar, conceptualizarea unui sistem al managementului curriculumului etc.);
- aspectele vulnerabile, identificate în procesul monitorizării curriculumului.

Dezvoltarea curriculară a fost reperată printr-un proces de evaluare sistemică și holistică a curriculumului anterior, în baza unei metodologii aprobate [22, 23].

Demersul dezvoltativ a fost bazat pe paradigma curriculară construită în Cadrul de Referință al Curriculumului Național, 2017 [2]. Totodată, au fost urmărite și tendințele dezvoltării curriculare pe plan internațional și pe cel național [23, p.5-6].

Curriculumul pentru învățământul primar dezvoltat generează un sistem de componente ierarhic organizate care realizează două funcții principale:

- funcția reglatoare, vizată prin componenta teleologică;
- funcția strategică, vizată prin componentele conținutală și procesuală.

Funcțiile date determină categoriile de beneficiari ai prezentului document: conectori de curriculum, autori de resurse didactice, manageri și cadre didactice, elevi și părinți, alte persoane interesate.

Cadrele didactice vor utiliza curriculumul disciplinar în proiectarea și realizarea procesului educațional la clasă. Curriculumul stimulează creativitatea și libertatea cadrelor didactice. În premisa realizării competențelor proiectate și a parcurgerii integrale a conținuturilor obligatorii, profesorul, în funcție de specificul resurselor umane și materiale, are dreptul:

- să decidă timpul efectiv pentru parcurgerea conținuturilor;
- să utilizeze personalizat și să completeze activitățile de învățare și produsele școlare recomandate;
- să proiecteze și să realizeze strategii de predare-învățare și evaluare originale, optând pentru tehnici și metode variate.

Pentru elevii cu CES, cadrele didactice pot elabora planuri educaționale individualizate în baza curricula disciplinelor [21].

Autorii manualelor și ai altor suporturi didactice vor respecta integral cerințele și recomandările curriculumului în elaborarea conținuturilor și activităților de predare-învățare-evaluare. Manualele vor fi integrate în concepția curriculumului, fiind accesibile, funcționale, operaționale, și îndeplinind primordial funcția formativă, dar și informativă.

Autorii de manuale au dreptul:

- să selecteze, să structureze elementele de conținut în funcție de necesitățile de comunicare respectând principiile științifice și didactice;
- să grupeze în diverse moduri elementele de conținut în unități de învățare, cu respectarea logicii interne de dezvoltare a conceptelor specifice disciplinei.

Managerii în educație vor utiliza acest document pentru monitorizarea calității procesului educațional.

Drept condiții pentru implementarea eficientă a curriculumului dezvoltat, evidențiem:

- promovarea unui management eficient al implementării curriculumului în învățământul primar;
- crearea unui climat psihologic și relațional favorabil;
- crearea mediului de învățare adecvat;
- crearea unui cadru motivațional pentru cadre didactice și elevi;
- acceptarea conștientă de către subiecții procesului educațional a schimbărilor în cadrul curricular;
- parteneriatul eficient cu părinții în cheia Strategiei intersectoriale de dezvoltare a abilităților și competențelor parentale pentru anii 2016-2022 [19];
- parteneriatul eficient cu reprezentanții comunității.

Elevii pot să se activeze în procesul propriei formări, familiarizându-se cu finalitățile proiectate pentru sfârșitul anului școlar.

Părinții se pot orienta în baza curriculumului pentru a urmări și a-și ajuta copiii în procesul învățării.

Noutatea curriculumului la limba și literatura română

Curriculumul disciplinar la limba și literatura română a suportat modificări calitative, precum:

- prezentarea conceptului de curriculum din perspectivă sistemică;
- precizarea nivelurilor taxonomice ale competențelor școlare;
- reliefaarea cadrului valoric/axiologic transdisciplinar în baza profilului absolventului nivelului primar de învățământ ca un nou concept cu valențe semantice de finalitate a sistemului de învățământ, proiectat în premisa unității abordării psiho- și sociocentriste;

- corelarea curriculumului cu procesele de globalizare, internaționalizare, europeanizare, tehnologizare etc.;
- racordarea documentului la Programul Național pentru îmbunătățirea calității învățării limbii române în instituțiile de învățământ general cu instruire în limbile minorităților naționale (2016-2020);
- corelarea cu Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi (CECRL); **principalul element** de modernizare a curriculumului actual o constituie **corelarea rezultatelor învățării cu nivelurile de competență stipulate de CECRL**, în care sunt enumerate competențele pe care elevii trebuie să le dezvolte pentru a realiza o comunicare eficientă, sunt definite nivelurile de competență, care permit de a măsura progresul celui ce învață la fiecare etapă a procesului de învățare și în orice moment al vieții. În conformitate cu recomandările CECRL, rezultatele învățării elevilor sunt structurate pe 3 niveluri generale care, la rândul lor, se împart în 6 niveluri de referință (A1, A2, B1, B2, C1, C2);
- recomandarea unor activități de învățare și produse școlare care valorifică TIC – în cheia implementării Strategiei „Moldova Digitală 2020” [20];
- redefinirea unităților de învățare pornind de la statutul și binomul competențelor care devin un nou sistem de referință al finalităților, conținuturile devenind mijloace de formare a competențelor;
- redefinirea competențelor specifice și corelarea acestora cu nivelurile de competență prevăzute de CECRL;
- definirea competenței specifice nr. 5, ce integrează idealul educațional al școlii din Republica Moldova, stipulat în Codul educației (art. 6) și apropierea valorilor fundamentale, naționale, colective etc.;
- dezvoltarea graduală a unităților de competență, care să asigure un proces educațional de succes; de exemplu:

Clasa I	Clasa a II-a	Clasa a III-a	Clasa a IV-a
Formularea răspunsurilor și a întrebărilor simple în dialog, în situații familiare de comunicare.	Improvizarea unui dialog ghidat, aplicând norme elementare de etichetă verbală.	Improvizarea unui dialog prin analogie în baza situațiilor de comunicare.	Inițierea, întreținerea și încheierea dialogurilor scurte, cu replici simple, pe teme familiare.

- asigurarea gradualității unităților de conținut, ce prevăd o creștere de la folosirea formulelor simple de salut, prezentare (nume, prenume, vârstă, loc de trai) până la activități de descriere și apreciere (relații de familie); de exemplu:

Clasa I	Clasa a II-a	Clasa a III-a	Clasa a IV-a
<i>Nume, prenume, vârstă, loc de trai</i>	<i>Ocupații în familie</i>	<i>Membrii familiei. Cum sunt ei?</i>	<i>Relații de familie, profesiile etc.</i>

- detalierea conținuturilor de învățare, ce prevăd nu doar contexte tematice, ci și acte de vorbire, elemente de construcție a comunicării; o astfel de abordare este necesară autorilor de manuale și profesorilor în realizarea unui demers didactic gradual, accesibil, formativ;
- eșalonarea elementelor de construcție a comunicării, în special a conținuturilor gramaticale (lexicul fundamental, modele de vorbire etc.);
- evidența și sincronizarea conținuturilor gramaticale studiate la limba maternă sau limba de instruire (marcarea cu asterisc îi orientează pe profesori spre o utilizare judicioasă, adecvată a terminologiei specifice);
- promovarea strategiilor didactice (inter)active, a învățării experiențiale, a elementelor de învățare prin sarcini, prin proiecte, studii de caz, în combinație judicioasă cu strategii consacrate pentru vârsta școlară mică: ludice, conversa-tive, exersative etc.;
- promovarea abordărilor curriculare interdisciplinare; de exemplu:
 - științe: *Harta Republicii Moldova, Fenomene ale naturii* etc.;
 - educația moral-spirituală: *Patria mea, Colegii, Familia* etc.;
 - limbi străine: *unitățile de conținut sunt similare*;
 - istoria: *Oameni cunoscuți, Simboluri de stat*;
- asigurarea continuității în implementarea evaluării criteriale prin descriptori (ECD) în învățământul primar prin listarea produselor școlare evaluabile la fie-care unitate de învățare;
- specificarea volumului recomandat al produselor pe clase, ceea ce asigură o abordare unică și obiectivă a evaluării competențelor formate;
- sintetizarea finalităților educaționale pentru fiecare clasă, care reprezintă un instrument de evaluare nu doar pentru profesori și elevi, ci și pentru părinți, manageri, factori de decizie.

1.1. Cadrul conceptual al curriculumului pentru învățământul primar

1.1.1. Curriculumul pentru învățământul primar: abordare sistemică

Curriculumul pentru învățământul primar include toate experiențele planificate riguros pentru a fi formate elevilor în școală, spre a atinge finalitățile învățării la cele mai înalte standarde de performanță permise de posibilitățile lor individuale [2, p.7].

Curriculumul pentru învățământul primar, ca și concept, „conferă” rolul prioritar finalităților care devin și criterii pentru selectarea și organizarea conținuturilor, alegerea strategiilor de instruire și de evaluare.

Totodată, Curriculumul pentru învățământul primar se axează pe abordările psihocentrică și sociocentrică. În cadrul abordării psihocentrice, curriculumul are în centrul atenției elevul cu particularitățile și nevoile sale, ritmul propriu de învățare și dezvoltare. În

cadrul abordării sociocentrice, accentul cade pe asimilarea sistemului de valori promovate de societate.

Curriculumul pentru învățământul primar reprezintă și un sistem de produse prin care se proiectează și se explică ceea ce se urmărește în cadrul educațional. Aceste produse au statute și funcții diferite determinate de poziția lor în paradigma curriculară. Sistemul produselor curriculare include: planul-cadru pentru învățământul primar, curricula disciplinelor (programe școlare), manuale școlare, ghiduri metodologice, seturi multimedia, proiecte de lungă durată etc.

Componentă-cheie a curriculumului pentru învățământul primar o constituie sistemul de finalități exprimate în termeni de competențe.

„Educația are ca finalitate principală formarea unui caracter integru și dezvoltarea unui sistem de competențe care include cunoștințe, abilități, atitudini și valori ce permit participarea activă a individului la viața socială și economică.”

Codul educației
al Republicii Moldova,
Art. 11 (1)

„Misiunea învățământului primar: Învățământul primar contribuie la formarea copilului ca personalitate liberă și creativă și asigură dezvoltarea competențelor necesare continuării studiilor în învățământul gimnazial.”

Codul educației
al Republicii Moldova,
Art. 26

„Competența școlară este un sistem integrat de cunoștințe, abilități, atitudini și valori, dobândite, formate și dezvoltate prin învățare, a căror mobilizare permite identificarea și rezolvarea diferitor probleme în diverse contexte și situații.”

Cadrul de Referință
al Curriculumului Național

Fig.1.1. Structura dinamică a competenței (Model PISA)

1.1.2. Sistemul de competențe pentru învățământul primar

Sistemul de competențe pentru învățământul primar se structurează astfel:

- A.** Competențe-cheie/transversale/transdisciplinare
- B.** Competențe specifice disciplinelor școlare
- C.** Unități de competențe

A. Competențele-cheie/transversale constituie o categorie curriculară esențială, fiind definite la un nivel înalt de abstractizare și generalizare:

- consemnează așteptările societății, vizând atât parcursul școlar al elevilor, în ansamblul său, cât și performanțele cele mai generale care ar trebui atinse de elevi la finele școlarizării;
- constituie expresia opțiunilor politicilor educaționale, precum și a tipului de personalitate care se propune a fi format;
- reflectă tendințele dezvoltării acestora pe plan internațional stipulate în următoarele documente: Recomandările Consiliului Europei privind competențele-cheie; Raportul Comisiei Internaționale pentru Educație în secolul al XXI-lea, Recomandările UNESCO etc.

Transversalitatea este o caracteristică importantă a competențelor-cheie. Competențele-cheie/transversale traversează diferitele sfere ale vieții sociale, precum și, în mod firesc, frontierele disciplinare [29, p.153]. Astfel, competențele transversale pot fi, în același timp, și transdisciplinare – vizate pe o scară mai largă de disciplinele de studiu.

Competențele transdisciplinare: concretizează competențele transversale în cadrul unor domenii de cunoaștere/arii curriculare; integrează diferite acțiuni comune/asociate diferitor discipline, de regulă, dintr-o arie curriculară; se „conturează” în „jurul” unor subiecte comune pentru diferite discipline școlare.

Competențele-cheie/transversale/transdisciplinare se formează și se dezvoltă progresiv și gradual în funcție de misiunea și oportunitățile învățământului primar, conform celor două etape specifice: etapa achizițiilor fundamentale – clasele I, a II-a; etapa dezvoltării – clasele a III-a, a IV-a. Competențele-cheie se prezintă, în continuare, prin filiera învățării limbii române ca limbă nematernă.

Competențele de comunicare (în limba română, în limba maternă, în limbi străine). În mod evident, formarea acestor competențe de comunicare este vitală pentru dezvoltarea personală a elevilor, integrarea lor în viața socială, culturală, economică și politică. Nu în ultimul rând, competențele de comunicare în limba de stat trebuie să ofere elevului **posibilitatea de a-și continua studiile în limba română.** În esență, strategiile și tehnicile de predare folosite în cadrul acestor discipline se pot completa perfect, asigurând formarea unui vorbitor cult, conștient, capabil să înțeleagă și să producă mesaje orale și scrise în diferite contexte de comunicare, să selecteze, să prelucreze și să prezinte informații din diverse surse, relevante pentru scopul comunicării.

Competențe în matematică, științe și tehnologie. Elevii învață operațiile matematice de bază și noțiunile esențiale din științe și tehnologie în limba maternă. Dar pas cu pas, însușirea acestora și în limba română le va permite, pe măsura dezvoltării competențelor de comunicare și a vocabularului specific, să înțeleagă texte relevante din diferitele domenii ale vieții, inclusiv scheme, grafice sau alte tipuri de informații vizuale, să conștientizeze aspectele etice, de durabilitate și de impact asupra vieții umane din perspectiva dezvoltării științei și tehnologiei.

Competențe digitale. La orele de *Limba și literatura română* trebuie valorificate toate oportunitățile de a dezvolta elevilor abilități de a căuta, a colecta și a procesa informația și a o folosi într-o manieră critică, apreciind relevanța acesteia, diferențiind între real și virtual și recunoscând legăturile dintre acestea. Elevii vor fi ajutați să folosească instrumente digitale pentru a produce, prezenta și înțelege informații complexe, să aplice tehnologiile informaționale pentru dezvoltarea gândirii critice, a creativității și a inovației.

Competența de a învăța să înveți va fi formată în mod consecvent prin implementarea a diverse strategii de învățare: conștientizarea nevoilor de comunicare și a intereselor proprii, căutarea de informații din diverse surse de referință în limba română (dicționare, enciclopedii, resurse internet). Este importantă dezvoltarea capacităților de autorefecție și analiză a elevilor, pentru a-i ajuta să-și stabilească obiective concrete de învățare.

Competențele sociale și civice sunt imperios necesare pentru a crește cetățeni activi și responsabili. La *Limba și literatura română*, elevii vor cunoaște și utiliza modele de vorbire și registre sociale adecvate pentru a face față diferitelor situații de comunicare cotidiană, pentru a cunoaște mai bine contextul social, regulile de comportament, normele și practicile sociale, valorile interlocutorilor, drepturile și obligațiunile personale în calitate de cetățean. Lucrul în grup, activitățile de tip proiect realizate în comunitate, în afara sălilor de clasă și participarea activă la activitățile axate pe promovarea tradițiilor și valorilor culturale ale cetățenilor Republicii Moldova poate contribui la consolidarea acestei competențe-cheie.

Competențele antreprenoriale și spiritul de inițiativă al elevilor vor fi susținute prin încrederea și curajul pe care îl oferă capacitatea de comunicare în limba română, într-un mediu în care aceasta este vorbită în calitate de limbă de stat. Comunicarea în limba de stat sporește șansele elevilor pentru expunerea opiniilor, propunerilor și ideilor personale, pentru înțelegerea acestora de către colegii lor, vorbitori de

română, pentru implementarea de comun acord și împreună a ideilor de inițiative sociale, culturale și economice în beneficiul societății. De asemenea, competențele de comunicare în limba română trebuie să constituie un avantaj în dezvoltarea profesională și a carierei.

Competențele de exprimare culturală și de conștientizare a valorilor culturale pot fi formate prin familiarizarea cu cultura română, precum și cu valorile culturale ale etniilor conlocuitoare în Republica Moldova. Elevii vor fi sprijiniți să înțeleagă, să respecte și să accepte diferite sisteme de valori, bazate pe specificul cultural, să înțeleagă importanța comunicării interculturale, a toleranței și a diversității.

Competențele transdisciplinare pentru învățământul primar sunt circumscrise de **Profilul de formare al absolventului** – un alt concept cu valențe semantice de finalitate a sistemului învățământ.

Profilul absolventului claselor primare proiectează idealul educațional pe primul nivel al sistemului de învățământ.

Profilul de formare al absolventului reprezintă o componentă reglatoare a Curriculumului Național. Capacitățile, atitudinile și valorile (competențele) vizate de profilul de formare au un caracter transdisciplinar și definesc rezultatele învățării, urmărite prin aplicarea Curriculumului Național.

Cadrul de Referință
al Curriculumului Național

Idealul educațional al școlii din Republica Moldova constă în formarea personalității cu spirit de inițiativă, capabile de autodezvoltare, care posedă nu numai un sistem de cunoștințe și competențe necesare pentru angajare pe piața muncii, dar și independență de opinie și acțiune, fiind deschisă pentru dialog intercultural în contextul valorilor naționale și universale asumate.

Codul educației al Republicii Moldova, Art. 6

Profilul absolventului se structurează în conformitate cu patru atribute generice ale viitorilor cetățeni, care sunt specificate la nivelul învățământului primar în modul următor [2, p.27-32].

- **Persoanele cu încredere în propriile forțe:**

- își cunosc și apreciază punctele forte și domeniile care necesită dezvoltare;
- manifestă respect și grijă pentru cei din jur;
- pot distinge între bine și rău, între corect și greșit;
- știu să pună întrebări pentru a înțelege mai bine o informație, pentru a-și forma o opinie;
- își expun liber și cu încredere ideile;
- își exprimă/împărtășesc cu alții satisfacția și bucuria pentru succesele obținute;
- iau decizii, solicitând opinii și sfaturi.

- **Persoanele deschise pentru învățare pe parcursul întregii vieți:**

- manifestă curiozitate pentru a afla lucruri noi;
- își exprimă opinia cu privire la modalitățile de învățare la care sunt expuși;
- cunosc domeniile în care au nevoie de sprijin în procesul de învățare;
- solicită sprijinul necesar;
- manifestă atenție și interes pentru opiniile altor persoane;
- participă activ la activitățile de învățare formală și nonformală oferite;
- descriu situații de învățare informală cu care se întâlnesc în viața cotidiană;
- manifestă atenție și concentrare în procesul de învățare.

- **Persoanele active, proactive, productive, creative și inovatoare:**

- cunosc și aplică reguli ale unui mod de viață sănătos;
- cunosc și aplică regulile de comunicare corectă și eficientă în diverse contexte;
- participă cu interes la activități comune cu semenii lor;
- manifestă dorința de a-și ajuta colegii;
- identifică probleme legate de viața cotidiană și învățare;
- solicită și oferă ajutor la rezolvarea acestora;
- manifestă curiozitate pentru activități inovative;
- manifestă creativitate în domeniile de interes;
- se implică în activități de voluntariat.

- **Persoanele angajate civic și responsabile:**

- cunosc drepturile fundamentale ale copilului și responsabilitățile asociate fiecărui drept;
- demonstrează interes și participă la evenimente culturale și sociale din școală și din comunitate;
- observă probleme cotidiene cu care se confruntă familiile lor, vecinii, colegii de clasă;
- manifestă interes pentru problemele persoanelor aflate în dificultate;
- manifestă interes și respect pentru valorile și opiniile altor persoane;
- cunosc și respectă simbolurile naționale ale Republicii Moldova;
- cunosc tradițiile și obiceiurile populare principale din Republica Moldova în diversitatea lor culturală și participă la activități consacrate acestora.

B. Competențele specifice disciplinelor derivă din competențele transdisciplinare și competențele-cheie/transversale. Competențele specifice reprezintă sisteme integrate de cunoștințe, abilități, valori și atitudini predominante, pe care și le propune să le formeze/dezvolte fiecare disciplină la nivelul învățământului primar, prin corelare cu întreaga perioadă de școlarizare [2, p.24]. Competențele specifice ale disciplinei școlare limba și literatura română se prezintă în curriculumul respectiv și se preconizează a fi atinse până la finele clasei a XII-a.

C. Unitățile de competențe sunt componente ale competențelor și facilitează formarea competențelor specifice, reprezentând etape/pietre de temelie în achiziționarea/construirea acestora. Unitățile de competențe sunt structurate și dezvoltate pentru fiecare dintre clasele I-IV pe parcursul unei unități de învățare/unui an școlar, fiind prezentate în curriculumul disciplinar respectiv [idem, p.24-25].

1.1.3. Curriculumul pentru învățământul primar ca sistem de procese

Din punct de vedere procesual, curriculumul pentru învățământul primar se axează pe următoarele aspecte [2, p.76]:

- promovarea concepției constructiviste și interactive: centrarea pe cel ce învață, interacțiunea activă a elevului cu alți elevi/cadre didactice, dar și conținutul curricular, construirea de noi cunoștințe, a propriilor înțelegeri și interpretări etc.;
- realizarea intra-, inter- și transdisciplinarității în contexte autentice de învățare asigurând formarea eficientă a competențelor;
- valorificarea principiilor individualizării, diferențierii, personalizării în procesul de învățare, asigurarea eficientă a procesului de incluziune școlară;
- asigurarea cadrului integrativ al procesului de predare-învățare-evaluare – realizare a conexiunii inverse;
- redimensionarea evaluării rezultatelor școlare, axându-se pe evaluarea nivelului de manifestare a competențelor acestora în contextul evaluării criteriale prin descriptorii, conform Codului educației al Republicii Moldova, art.16 (5).

1.2. Curriculum la limba și literatura română

1.2.1. Repere conceptuale ale disciplinei

Disciplina *Limba și literatura română* în instituțiile de învățământ general cu instruire în limbile minorităților naționale este una de bază, **scopul principal** al căreia este de a asigura formarea la elevi a unui nivel de comunicare suficient pentru dezvoltarea lor personală, pentru integrarea în viața socială, culturală, economică și politică, pentru a le oferi posibilitatea să-și continue studiile în limba română, precum și pentru încurajarea comunicării și cunoașterii interculturale.

De asemenea, disciplina *Limba și literatura română* este menită să contribuie în mare măsură la conturarea **competențelor-cheie (transversale)** și a **atributelor generice** care descriu profilul elevului-absolvent al ciclului primar (așa cum sunt descrise acestea la p. 1.1.3. *Sistemul de competențe pentru învățământul primar*).

Documentele de referință care ghidează cadrul conceptual al disciplinei *Limba și literatura română* în instituțiile cu instruire în limbile minorităților naționale includ:

- **Codul educației al Republicii Moldova**¹, conform căruia formarea și dezvoltarea competenței de comunicare eficientă în limba română este garantată de către stat, iar obligativitatea studierii limbii române în toate instituțiile de învățământ de orice nivel este sprijinită prin asigurarea condițiilor necesare pentru studierea limbii române în toate instituțiile de învățământ, inclusiv prin creșterea ponderii disciplinelor studiate în limba română în instituțiile de învățământ general cu altă limbă de predare.
- **Programul național pentru îmbunătățirea calității învățării limbii române în instituțiile de învățământ general cu instruire în limbile minorităților naționale (2016-2020)**, care accentuează necesitatea alinierii documentelor curriculare în domeniu la prevederile **Cadrului European Comun de Referință pentru Limbi (CECRL)**²:
- **CECRL**, care reprezintă documentul de bază pentru proiectarea demersurilor de predare-învățare-evaluare a însușirii limbilor nematerne/străine în țările Uniunii Europene;
- *Standardele de eficiență a învățării la limba și literatura română*³;
- *Materialele privind Metodologia implementării evaluării criteriale prin descriptori (ECD) la nivelul primar*⁴.

Structura curriculumului include:

- Competențele specifice disciplinei
- Administrarea disciplinei
- Repartizarea orientativă a orelor pe unități de conținut

¹ Codul educației al RM nr. 152 din 17.07.2014, <http://lex.justice.md/md/355156/>

² Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi. Predare, învățare, evaluare. Comitetul Director Pentru Educație, Diviziunea Politici Lingvistice, Strasbourg, https://www.coe.int/t/dg4/linguistic/source/cefr_moldave.pdf

³ Стандарты эффективности обучения, <http://www.ctice.md/ctice2013/wp-content/uploads/2013/12/standarde-2012-rusa.pdf>, pag.13-29

⁴ <http://ise.md/biblioteca-virtuala/>

- Unitățile de învățare care includ sisteme de unități de competențe:
 - structurate pe unități de conținut și însoțite prin activități de învățare și produse școlare recomandate;
 - sintetizate la finele fiecăreia dintre clase.

Competențele specifice, fiind proiectate pentru tot parcursul școlarizării, repera proiectarea de lungă durată la disciplină.

Proiectarea didactică anuală a disciplinei se realizează conform datelor din **Administrarea disciplinei** și ținând cont de **Repartizarea orientativă a orelor pe unități de conținut**.

Sistemele de unități de competențe proiectate pentru o unitate de învățare sunt prevăzute integral pentru evaluarea de tip cumulativ la finele respectivei unități de învățare și selectiv – pentru evaluarea formativă pe parcurs. Aceste sisteme repera proiectarea didactică a unităților de învățare și proiectarea didactică de scurtă durată.

Sistemele de unități de competențe sintetizate la finele fiecărei clase sunt prevăzute pentru evaluarea anuală. Aceste sisteme vor repera descrierea rezultatelor elevilor în tabelul de performanță școlară întocmit la finalizarea fiecăreia dintre clasele I-IV.

Unitățile de conținut constituie mijloace informaționale prin care se urmărește realizarea sistemelor de unități de competențe proiectate pentru unitatea de învățare dată. Respectiv, se vizează realizarea competențelor specifice disciplinei, dar și a celor transversale/transdisciplinare.

Unitățile de conținut înglobează sugestiile pentru contextele tematice, actele de vorbire și elementele de construcție a comunicării, activitățile de învățare și produsele școlare care pot servi ca bază pentru proiectarea demersului de predare-învățare-evaluare.

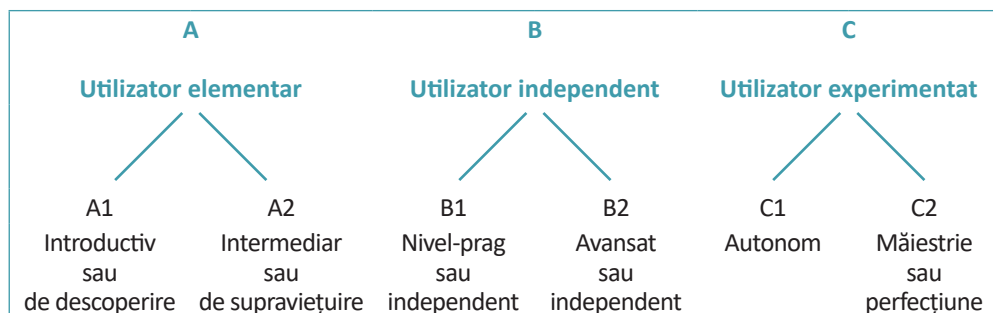
Activitățile de învățare și produsele școlare recomandate prezintă o listă deschisă de contexte semnificative de manifestare a unităților de competențe proiectate pentru formare/dezvoltare și evaluare în cadrul unității respective de învățare. Cadru didactic are libertatea și responsabilitatea să valorifice această listă personalizată la nivelul proiectării și realizării lecțiilor, dar și să o completeze în funcție de specificul clasei concrete de elevi, de resursele disponibile etc.

Axarea învățământului primar pe formarea de competențe nu anulează concepțutul de obiectiv, ci invers, presupune valorificarea acestuia la nivelul proiectării didactice de scurtă durată, corelând acele componente ale unității de învățare, care se vizează prin lecția dată.

Principalul element de modernizare a curriculumului actual o constituie **corelarea rezultatelor învățării cu nivelurile de competență stipulate de CECRL**, în care sunt enumerate competențele pe care elevii trebuie să le dezvolte pentru a realiza o comunicare eficientă și sunt definite nivelurile de competență, care permit de a măsura progresul celui ce învață la fiecare etapă a procesului de învățare și în orice moment al vieții.

În conformitate cu recomandările CECRL, rezultatele învățării elevilor sunt structurate pe 3 niveluri generale care, la rândul lor, se împart în 6 niveluri de referință:

Tabelul 1.1. Nivelurile comune de referință

Tabelul 1.2. Corelarea nivelurilor comune de referință pentru competența de comunicare cu nivelurile de învățământ

Clasele	Nivelurile CECRL	Descriere	Descriere globală (ce poate face elevul/a)
Educație timpurie, nivel preșcolar	Pre-A1 ⁵ Pentru Audiere și Vorbire	Pre-A1 reprezintă o jumătate de drum către nivelul A1, când elevul abia începe să-și dezvolte capacitatea de a produce acte de vorbire și se bazează pe un repertoriu de cuvinte și formule-clîșee.	Poate înțelege afirmații scurte, foarte simple, cu condiția ca acestea să fie pronunțate lent și clar, însoțite de imagini sau gesturi pentru a sprijini înțelegerea și repetate dacă este necesar. Poate recunoaște și folosi cuvinte uzuale frecvente în comunicarea de zi cu zi (numere, date, zile ale săptămânii, denumiri de obiecte, ființe și nume de persoane cunoscute etc.). Poate înțelege și poate răspunde la întrebări foarte simple care îl privesc direct (de exemplu, despre nume, vârstă și adresă) sau întrebări de genul „Ce este aceasta?” și poate înțelege răspunsurile simple din 1-2 cuvinte. Poate să înțeleagă și să folosească unele expresii uzuale de bază, cum ar fi „Da”, „Nu”, „Scuzați-mă”, „Vă rog”, „Mulțumesc”, „Nu, mulțumesc”. Poate produce mesaje scurte, foarte simple.

⁵ Adaptat în conformitate cu descrierea Pre-A1, Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. Companion volume with new descriptors, Council of Europe, February 2018, <https://rm.coe.int/cefr-companion-volume-with-new-descriptors-2018/1680787989>

Clasa I	A1.1 Pentru Audiere și Vorbire	A1. Nivelul introdactiv sau de descoperire (<i>Le niveau introductif ou découverte; Breakthrough</i>).	Poate să înțeleagă și să utilizeze expresiile familiare și cotidiene, precum și enunțuri foarte simple care vizează satisfacerea nevoilor concrete. Poate să se prezinte sau să prezinte pe cineva, poate să-i pună întrebări unei persoane privitor la ea, de exemplu, despre locul de trai, relațiile, lucrurile care-i aparțin etc. Poate să răspundă la același fel de întrebări. Poate să comunice într-un mod simplu, dacă interlocutorul vorbește lent și clar și este cooperant.
Clasa a II-a	A1.2 Pentru Audiere, Vorbire, Lectură și Scriere		
Clasa a III-a	A2.1 Pentru Audiere, Vorbire, Lectură și Scriere	A2. Nivelul intermediar sau de supraviețuire (<i>Le niveau intermédiaire ou de survie; Waystage</i>).	Poate să înțeleagă fraze izolate și expresii folosite frecvent care țin de domeniile priorităților sale nemijlocite (de exemplu, informații personale și familiale simple, cumpărături, anturajul apropiat, munca). Poate să comunice în cadrul unor sarcini simple și obișnuite care nu cer decât un schimb de informații, simplu și direct, despre subiecte familiare și obișnuite. Poate să descrie cu mijloace simple studiile sale, anturajul său apropiat și să evoce subiecte care corespund nevoilor sale imediate.
Clasa a IV-a	A2.2 Pentru Audiere, Vorbire, Lectură și Scriere		

Abordarea de bază a procesului de predare-învățare-evaluare a limbii române ca limbă nematernă se sprijină pe **modelul comunicativ-funcțional** de dezvoltare a celor patru deprinderi integratoare, care constituie fundamentul competenței de comunicare: *înțelegerea după auz, vorbirea, lectura și scrierea*. Aplicarea modelului comunicativ-funcțional presupune o înțelegere clară a faptului că stăpânirea competenței de comunicare este mai mult decât stăpânirea gramaticii și structurilor unei limbi. Limba are, mai întâi de toate, caracter social. Într-un context social concret, elevii trebuie să învețe să realizeze prin limbaj anumite funcții comunicative sau **acte de vorbire**:

- realizarea de convenții sociale;
- obținerea și schimbul de informații;
- exprimarea de atitudini și sentimente;
- influențarea sau modificarea acțiunilor;
- organizarea discursului;
- aplicarea strategiilor de corectare/autocorectare a comunicării, pentru a înțelege și a se face înțeleși de către interlocutori.

Activitățile de învățare folosite în cadrul abordării comunicativ-funcționale vor include o diversitate de tehnici care să corespundă abordării comunicativ-funcționale, urmărind dezvoltarea celor patru deprinderi integratoare și, implicit, formarea competențelor specifice corespunzătoare. Dialogurile, jocurile de rol, simulările, situațiile de problemă, activitățile de tip proiect, jocurile didactice, dramatizările, materialele și textele/mesajele autentice, imaginile și fotografiile, comunicarea cu vorbitorii nativi, ascultarea de emisiuni radio sau înregistrări, vizionarea de emisiuni și filme sau înregistrări video, lectura de diverse texte (ziare, reviste, instrucțiuni, afișe, panouri publicitare, povestiri, poezii, romane selectate adecvat vârstei și intereselor elevilor), utilizarea de soft-uri și CD etc. – orice activități care sprijină dezvoltarea competenței de comunicare vor fi utilizate pe larg și în mod rațional, în situații de comunicare potrivite.

Contextele de utilizare a limbii vor fi selectate, având în vedere diverse domenii de potențială activitate sau interes al celui ce învață:

- domeniul personal – domeniul vieții private a celui ce învață, casa, familia și prietenii;
- domeniul natural – mediul înconjurător și componentele lui;
- domeniul public/social, în care elevul trebuie să facă față diferitor tranzacții sociale în diverse scopuri;
- domeniul profesional, aferent meseriilor sau profesiilor;
- domeniul educațional etc.

Criteriile se selectare a textelor sunt deosebit de importante pentru o structurare adecvată a materiei, în scopul dezvoltării competenței de comunicare. Se vor selecta texte variate: literare, nonliterare, instructive, de popularizare a științei, originale și adaptate, urmărindu-se ca acestea să reflecte fenomenele gramaticale preconizate pentru etapa dată și să respecte valorile și criteriile indicate:

- valori fundamentale, general-umane, naționale, de familie, individuale, educaționale;
- criteriul valoric-estetic: opere reprezentative ale scriitorilor clasici și contemporani, din creația populară orală (basmе, legende, snoave, folclorul copiilor) și din cultura universală (mituri, texte creștine etc.);
- criteriul tematic: să se integreze în sfera de interese ale elevului, să illustreze teme specifice universului copilăriei, cu deschidere către valorile umanității, raportate la particularitățile de vârstă ale elevilor, la lexicul fundamental prevăzut și la accesibilitatea structurilor lingvistice;
- criteriul formativ: să contribuie la dezvoltarea competenței de comunicare, să stimuleze gustul pentru lectură și pentru învățare în general.

1.2.2. Competențele specifice disciplinei⁶

1. Receptarea mesajelor orale în diverse situații de comunicare, demonstrând interes în procesul de învățare a limbii române.
2. Producerea de mesaje orale în situații de comunicare dialogată și monologată, manifestând atitudine pozitivă și atenție pentru calitatea exprimării și îmbunătățirea continuă a acesteia.
3. Receptarea mesajelor/textelor scrise, manifestând dorința de a utiliza informațiile noi în situații variate de comunicare.
4. Producerea mesajelor/textelor scrise, demonstrând perseverență în aplicarea normelor limbii române literare și realizarea unei comunicări eficiente.
5. Practicarea comunicării orale și scrise în limba română, demonstrând acceptare, respect pentru valorile naționale și europene, deschidere pentru implicarea activă, responsabilă în viața social-culturală a comunității.

1.2.3. Administrarea disciplinei

Statutul disciplinei	Aria curriculară	Clasa	Nr. de ore pe an ⁷
Obligatorie	Limbă și comunicare	I	99
		II	99
		III	132
		IV	132

1.2.4. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de conținut

UNITĂȚI DE CONȚINUT	CLASA			
	I	II	III	IV
Copilul în familie	30	35	50	30
Copilul și natura	25	20	50	40
Copilul în societate	24	30	20	42
Copilul și Patria	20	14	12	20
dintre care:				
Practica rațională a limbii	78	75	103	101
Lectură particulară	-	3	4	6
Excursii	3	3	3	3
Evaluări	4	4	4	4
Recapitulări	4	4	8	8
<i>La discreția profesorului</i>	<i>10</i>	<i>10</i>	<i>10</i>	<i>10</i>
În total:	99	99	132	132

⁶ Competențele specifice ale disciplinei vizează toată perioada școlară, clasele I-XII.

⁷ Poate varia în funcție de structura anului școlar și datele calendaristice.

1.2.5. Volumul recomandat al produselor pe clase

CLASA	I	II	III	IV
Vocabular (nr. de cuvinte, expresii la sfârșit de an școlar)	250-300	250-300	350-400	350-400
Monolog/mesaj/descriere (nr. de enunțuri)	3-4	4-5	5-6	5-6
Dialog (nr. de replici)	3-4	3-4	5-6	5-6
Scriere (nr. de enunțuri)	-	1-2	3-4	4-5
Lectură particulară (nr. de pagini)	-	1	1-2	2-3
Tehnica citirii (nr. de cuvinte pe minut, la sfârșit de an școlar)	-	20-30	31-60	61-100

1.2.6. CLASA I

UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

Unități de competențe	Unități de conținut ⁸	Activități de învățare și produse școlare recomandate
Competența specifică 1. Receptarea mesajelor orale în diverse situații de comunicare, demonstrând interes în procesul de învățare a limbii române.		
<p>1.1. Identificarea, izolat și în contexte, a sunetelor și a grupurilor de sunete specifice limbii române.</p> <p>1.2. Recunoașterea sensului unor cuvinte în enunțuri scurte, articulate clar și lent, în contexte cunoscute.</p> <p>1.3. Distingerea sensului unor enunțuri.</p> <p>1.4. Identificarea unor date, nume, localități.</p> <p>1.5. Înțelegerea unui mesaj/text oral scurt pe teme familiare, articulat clar și rar de către un vorbitor cunoscut.</p> <p>1.6. Exprimarea reacției verbale și/sau nonverbale la un mesaj audiat (instrucțiuni).</p> <p>1.7. Formularea ghidată a răspunsurilor și întrebărilor simple în limitele ariei tematice cunoscute.</p> <p>1.8. Redarea ghidată a conținutului textului/mesajului audiat.</p>	<p>➤ Contexte tematice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Copilul în familie</i> • <i>Copilul și natura</i> • <i>Copilul în societate</i> • <i>Copilul și Patria</i> <p>➤ Acte de vorbire:</p> <ul style="list-style-type: none"> Formule de salut Identificări Mulțumiri Atitudini și sentimente pozitive Atitudini și sentimente negative A cere informații asupra unui fapt Influențarea acțiunilor Instrucțiuni Ajutor <p>➤ Elemente de construcție a comunicării:</p> <ul style="list-style-type: none"> Descrieri Invitația Sfaturi Enumerarea. <p>➤ Elemente de construcție a comunicării:</p> <ul style="list-style-type: none"> Specifiul vorbirii orale Situații de comunicare Vocabularul Dialogul Textul oral <p>➤ Elemente de construcție a comunicării:</p> <ul style="list-style-type: none"> Pronunția Întrebări Cuvântul Modele de vorbire Replici Silaba. 	<p>Activități:</p> <ul style="list-style-type: none"> • indicarea sunetelor, silabelor, cuvintelor prin diferite semne: bățai din palme, ridicarea unui deget, unui obiect; • exerciții de imitare, repetiție, pronunție; • reproducerea modelelor de vorbire; • mimarea unei acțiuni; • exerciții de determinare a valorii de adevăr a unei afirmații (tip adevărat/fals, da/nu); • corelarea mesajelor cu imagini, acțiuni; • îndeplinirea unei instrucțiuni; • răspuns nonverbal sau verbal scurt la întrebări de verificare; • realizarea unui desen în baza unui text audiat; • jocuri lexicale; • vizionarea/audierea unor emisiuni pentru copii, desene animate, spoturi etc. <p>Produse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • cuvinte, cântece, poezii memorate; • desene, imagini, serii de imagini; • răspunsuri la întrebări; • texte reproduce succint; • reacții verbale sau nonverbale etc.

⁸ A se vedea Detalierea ale conținuturilor de învățare (în continuare)

Competența specifică 2. Producerea de mesaje orale în situații de comunicare dialogată și monologată, manifestând atitudine pozitivă și atenție pentru calitatea exprimării și îmbunătățirea continuă a acesteia.

<p>2.1. Reproducerea unor sunete și grupuri de sunete specifice limbii române, izolat și în cuvinte.</p> <p>2.2. Utilizarea vocabularului în diferite situații de comunicare.</p> <p>2.3. Reproducerea literală a modelului de vorbire.</p> <p>2.4. Completarea modelului de vorbire cu informații noi.</p> <p>2.5. Aplicarea modelelor de vorbire în contexte similare și noi.</p> <p>2.6. Producerea diferitor enunțuri (enunțative, interogative, exclamative) simple în situații de comunicare uzuale.</p> <p>2.7. Construirea unor mesaje scurte în situații de comunicare uzuale.</p> <p>2.8. Descrierea unor persoane, ființe, obiecte etc. cu/fără repere (întrebări, plan etc.).</p> <p>2.9. Formularea răspunsurilor și a întrebărilor simple în dialog, situații familiare de comunicare.</p> <p>2.10. Exprimarea unei cereri simple pentru a obține un obiect din mediul cunoscut.</p> <p>2.11. Inițierea, menținerea și încheierea unui dialog scurt, cu persoane necunoscute, în situații speciale (nr. tel. 112).</p> <p>2.12. Aplicarea normelor ortoepice: accentul, pronunția.</p>	<p>➤ Contexte tematice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Copilul în familie • Copilul și natura • Copilul în societate • Copilul și Patria <p>➤ Acte de vorbire:</p> <p>Formule de salut Prezentări</p> <p>Identificări Permisțiuni</p> <p>Mulțumiri Răspunsuri</p> <p>Atitudini și sentimente pozitive</p> <p>Atitudini și sentimente negative</p> <p>Descrieri</p> <p>A cere informații asupra unui fapt</p> <p>Influențarea acțiunilor Instrucțiuni</p> <p>Sfaturi Ajutorul</p> <p>Invitația Enumerarea</p> <p>➤ Elemente de construcție a comunicării:</p> <p>Specificul vorbirii orale</p> <p>Situații de comunicare</p> <p>Vocabularul Pronunția</p> <p>Modele de vorbire Întrebări</p> <p>Răspunsuri Dialogul</p> <p>Textul oral Cuvântul Silaba</p>	<p>Activități:</p> <ul style="list-style-type: none"> • modificarea monologurilor, dialogurilor simple în baza imaginilor, cuvintelor, situațiilor; • exersarea unor formule de salut, adresare, prezentare și solicitare; • formularea de sarcini, instrucțiuni adresate colegilor; • reproducerea succintă a mesajului; • descrierea unor imagini, benzi desenate, obiecte, locuri, persoane; • formularea întrebărilor și răspunsurilor simple; • jocuri lexicale; • jocuri de rol; • exerciții de imitare, repetiție, pronunție. <p>Produce:</p> <ul style="list-style-type: none"> • propoziții enunțative, interogative simple și scurte; • descriere a unor ființe, lucruri; • relatere despre un eveniment; • dialog (în baza reperelor, situațiilor cotidiene de comunicare); • convorbire la telefon (simulată/autentică). • jocuri-dramatizare.
--	---	---

Competența specifică 5. Practicarea comunicării orale și scrise în limba română, demonstrând acceptare, respect pentru valorile naționale și europene, deschidere pentru implicarea activă, responsabilă în viața social-culturală a comunității.

<p>5.1. Identificarea, în contexte de comunicare cunoscute, a unor elemente de cultură specifică (nume de persoane, localități, râuri etc.).</p> <p>5.2. Descrierea unor elemente de cultură specifică (sărbători, tradiții etc.).</p>	<p>➤ Contexte tematice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Copilul în familie • Copilul și natura • Copilul în societate • Copilul și Patria <p>➤ Acte de vorbire:</p> <p>Prezentări Identificări Răspunsuri Atitudini și sentimente pozitive A cere informații asupra unui fapt Descrieri Invitația Enumerarea</p> <p>➤ Elemente de construcție a comunicării:</p> <p>Specificul vorbirii orale Vocabularul Situații de comunicare Pronunția Modele de vorbire Dialogul Întrebări Replici Textul oral Cuvântul Silaba</p>	<p>Activități:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prezentarea succintă a unor informații; • descrierea succintă a unor experiențe personale; • reproducerea dialogurilor, completarea sau modificarea lor; • jocuri de rol. <p>Produce:</p> <ul style="list-style-type: none"> • solicitarea sprijinului din partea profesorului, colegilor pentru realizarea actelor de comunicare; • convorbire la telefon (simulată/autentică); • jocuri-dramatizare.
--	--	---

La sfârșitul clasei I, elevul poate:

- îndeplini instrucțiuni simple în activitatea cotidiană;
- identifica și pronunța corect sunete, grupuri de sunete specifice limbii române;
- recunoaște și utilizează cuvinte, expresii în bază de repere, în diferite situații de comunicare;
- înțelege conținutul unor texte scurte;
- aplica modelele de vorbire studiate în contexte similare și noi;
- formula răspunsuri scurte și întrebări simple în situații familiare de comunicare;
- alcătui diverse tipuri de enunțuri simple (enuunțative, interogative, exclamative) în situații de comunicare uzuale;
- descrie obiecte, persoane, locuri, fenomene, evenimente etc. din universul apropiat;
- construi mesaje scurte cu/fără repere;
- reda ghidat conținutul textului/mesajului audiat;
- improviza dialoguri scurte în situații de comunicare familiare;
- exprima cereri simple pentru a obține un obiect din mediul cunoscut,
manifestând ca atitudine și valori specifice predominante:
- atenție pentru receptarea mesajelor orale în situații cunoscute de comunicare;
- interes pentru schimbul de mesaje în limba română;
- curiozitate pentru activitățile școlare;
- participare activă;
- atitudine pozitivă și atenție pentru valorile naționale.

Detalii ale conținuturilor de învățare

CONTEXTE TEMATICE	ACTE DE VORBIRE	ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII
<p>COPILUL ÎN FAMILIE Să facem cunoștință!</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formule de salut • Nume, prenume, vârstă, loc de trai • Cine sunt eu? • Familia mea • Mama e bibliotecară <p>Jucării. Activități de joc</p> <p>Camera mea</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obiecte de mobilier <p>În bucătărie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veselă • Alimente <p>Ce purtăm?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Îmbrăcăminte • Încălțăminte 	<p>Formule de salut: salutul de întâlnire, răspunsul la salutul de întâlnire, salutul la despărțire, formule de adresare.</p> <p>Despărțire: formule de adresare, prezentarea cuiva, prezentarea obiectelor, ființelor, locului de trai, mobilierului.</p> <p>Identificări: a cere identificarea cuiva/a ceva, a identifica.</p> <p>Permisuni: cererea simplă a permisiunii imediate, acordarea permisiunii imediate.</p> <p>Mulțumiri: formule simple pentru a mulțumi și a răspunde la mulțumiri.</p> <p>Răspunsuri: răspunsuri afirmative și negative scurte.</p> <p>Descrieri: mărirea, înălțimea, culoarea, hrana preferată.</p> <p>Atitudini și sentimente pozitive: formule elementare de exprimare a plăcerii, fericirii, bucuriei, admirației, dorinței, necesității, încurajării sau liniștii cuiva.</p> <p>Atitudini și sentimente negative: neplăcerea, tristețea, regretul, frica.</p> <p>A cere informații asupra unui fapt.</p>	<p>Specificul vorbirii orale: pronunție, intonație, tempo, ritm.</p> <p>Situații de comunicare conform ariei tematice.</p> <p>Vocabularul. Însușirea a 250-300 de cuvinte, expresii, proverbe.</p> <p>Pronunția. Sunete/grupuri de sunete specifice limbii române [ă, â, î] după consoanele c, g, h; sunetul [o] protonic; diftongii (oa, ea, ie, iu, io etc.) triftongii (ioa, eai, eau, iai, iau, iei, oai); consoanele d, t, n urmate de e, i.</p> <p>Modele de vorbire care reflectă aria tematică și conținuturile gramaticale propuse mai jos. Dialogul în situații de comunicare familiare. Răspunsul la întrebări, formularea întrebărilor, adresarea către interlocutor. Propoziții/replici care conțin un mesaj, o întrebare, un răspuns, o rugămintă. Textul oral (monologul). Descrierea orală a lucrurilor, ființelor, fenomenelor. Alcătuirea orală a textelor. Cuvântul. Cuvinte care denumesc lucruri/fințe (<i>cine? ce?</i>); cuvinte care exprimă acțiuni (<i>ce face?</i>); cuvinte care exprimă însușiri (<i>cum este/sunt?</i>).</p> <p>Silaba. Despărțirea cuvintelor în silabe, alcătuirea cuvintelor cu anumite silabe. Sunetul. Rostirea corectă a sunetelor și a grupurilor de sunete specifice limbii române (în comparație cu limba maternă). „Scrierea” (prin desen) a diferitor „litere”, asocieri cu obiecte din natură (<i>cu ce seamănă?</i>)</p> <p>Conținuturi gramaticale</p> <p>N. B! Terminologia gramaticală, propusă mai jos, nu se utilizează de către profesor și elevi. Conținuturile gramaticale sunt incluse în modele de vorbire.</p> <p>Verbul. Timp, persoană, număr. Modul indicativ: timpul prezent, timpul trecut (perfectul compus), timpul viitor (viitorul I).</p> <p>Modul conjunctiv: timpul prezent.</p> <p>Substantivul. Genul. Numărul. Articolul hotărât și nehotărât. Cazurile.</p>
<p>COPILUL ÎN NATURA Animalul preferat</p> <ul style="list-style-type: none"> • Animale domestice • Animale sălbatice • Cum sunt animalele? <p>În grădina</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fructe • Legume • Culori <p>Despre timp</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zilele săptămânii • Lunile anului • Anotimpuri 		

<p>COPILUL ÎN SOCIETATE</p> <p>La școală</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rechizite • Mobilier • Să numărăm! • Colegi • Preferințe • Ne place sportul 	<p>Prezentări: prezentarea cuiva, prezentarea obiectelor, mobilierului școlar.</p> <p>Descrieri: mărimea, forma, culoarea.</p> <p>Influențarea acțiunilor: a accepta, a refuza.</p> <p>Instrucțiuni: a da indicații, instrucțiuni, a cere indicații.</p> <p>Sfaturi: a cere sfaturi, a da sfaturi.</p> <p>Ajutorul: a cere/a acorda ajutor.</p> <p>Atitudini și sentimente pozitive: plăcerea, dorința.</p>	<p>Pronumele. Pronumele personal. Pronumele de politețe. Pronumele posesiv. Pronumele demonstrativ.</p> <p>Numeralul. Numeralul cardinal. Numeralul ordinal.</p> <p>Adjectivul. Acordul adjectivului cu substantivul. Topica adjectivului.</p> <p>Adverbul. Adverbe de loc, de timp, de mod.</p> <p>Prepozițiile.</p> <p>Conjunțiile (și, dar/iar).</p> <p>Interjecțiile.</p> <p>Sintaxa. Propoziția. Propozițiile simple și dezvoltate.</p>
<p>COPILUL ȘI PATRIA</p> <p>Trăiesc în Moldova</p> <ul style="list-style-type: none"> • Harta Republicii Moldova • Orașe • Râuri • Oameni buni • Din înțelepciunea populară • Sărbători 	<p>Atitudini și sentimente pozitive: plăcerea, bucuria, admirația, dorința.</p> <p>Invitația: a invita, a accepta o invitație.</p> <p>Enumerarea: localități, instituții.</p> <p>Descrierea: formule de descriere a calităților/trăsăturilor unor persoane.</p> <p>Informație: a prezenta informații despre ceva/cineva.</p>	<p>N.B! Modelele de vorbire și minimul lexical fundamental se propun în <i>Ghidul de implementare a curriculumului</i>.</p> <p>Texte recomandate:</p> <p>Folclor: Din folclorul copiilor, Proverbe, Ghicitori. Plugușorul. Cu semănatul. Colinde. Frământări de limbă. Numărători.</p> <p>Ion Creangă, Mihai Eminescu, George Coșbuc, Elena Farago, Otilia Cazimir, Constantin Dragomir, Iulian Filip, Spiridon Vangheli, Grigore Vieru, Vasile Romanciuc, Dumitru Matcovschi, Victor Dumbrăveanu, Arcadie Suceveanu, Ianoș Turcanu, Anatol Ciocanu, Petru Cărare, Gheorghe Blănaru, Liviu Deleanu, Nicolae Esinencu ș.a.</p>

1.2.7. CLASA a II-a

UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

Unități de competențe	Unități de conținut	Activități de învățare și produse școlare recomandate
<p>Competența specifică 1. Receptarea mesajelor orale în diverse situații de comunicare, demonstrând interes în procesul de învățare a limbii române.</p> <p>1.1. Recunoașterea sensului unor cuvinte în enunțuri bine articulate, a enunțurilor în contexte cunoscute, rostite într-un tempo lent.</p> <p>1.2. Recunoașterea sensului unor enunțuri în contexte pe teme cunoscute, bine articulate de un vorbitor necunoscut (inclusiv TV, radio), într-un tempo lent.</p> <p>1.3. Îndeplinirea instrucțiilor în circumstanțe cunoscute.</p> <p>1.4. Identificarea personajelor textului.</p> <p>1.5. Evidențierea aspectelor generale de conținut într-un mesaj pe teme familiare.</p> <p>1.6. Formularea întrebărilor după reperi.</p> <p>1.7. Formularea după model a răspunsurilor și întrebărilor simple într-un dialog.</p> <p>1.8. Exprimarea atitudinii față de cele audiate prin mijloace verbale și nonverbale.</p>	<p>➤ Contexte tematice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Copilul în familie</i> • <i>Copilul și natura</i> • <i>Copilul în societate</i> • <i>Copilul și Patria</i> <p>➤ Acte de vorbire:</p> <p>Permisiumi Ajutor Descrieri Atitudini și sentimente pozitive A cere informații Enumerări A influența pe cineva Informații</p> <p>➤ Elemente de construcție a comunicării:</p> <p>Specificul vorbirii orale Vocabularul Scrișul Modele de vorbire Dialogul Textul oral Cuvântul Silaba Textul oral (monologul) Cuvântul Conținuturi gramaticale Verbul Modul conjunctiv Modul imperativ Substantivul Pronumele Numeralul Adjectivul Adverbul Prepozițiile Conjuncțiile Interjecțiile Sintaxa Propoziția</p>	<p>Activități:</p> <ul style="list-style-type: none"> • exerciții de imitare, repetiție, pronunție; • exerciții de împărțire a cuvintelor în silabe; • exerciții de ascultare a diferitelor mesaje cu varierea intensității rostirii; • îndeplinirea unei instrucțiuni; • jocuri didactice; • asocierea cuvintelor cu imagini, acțiuni; • realizarea unui desen pentru a indica o scenă semnificativă din mesajul audiat; • povestirea unui fragment audiat; • formularea de răspunsuri și întrebări în baza mesajelor audiate; • precizarea unor aspecte din textul audiat; • jocuri de mișcare pe un cântec pentru copii; • vizionarea/audierea emisiunilor pentru copii, desene animate, spoturi etc. <p>Produse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • răspuns la întrebări; • desene, colaje; • dialog după model; • rezumarea mesajului audiat.

Competența specifică 2. Producerea de mesaje orale în situații de comunicare dialogată și monologată, manifestând atitudine pozitivă și atenție pentru calitatea exprimării și îmbunătățirea continuă a acesteia.

<p>2.1. Utilizarea vocabularului în diferite situații de comunicare.</p> <p>2.2. Dezvoltarea modelului de vorbire cu informații despre sine și despre alte persoane din mediul cunoscut.</p> <p>2.3. Aplicarea modelelor de vorbire în contexte noi.</p> <p>2.4. Transmiterea, la telefon, a mesajelor informative simple membrilor familiei, prietenilor etc.</p> <p>2.5. Alcătuirea diverselor tipuri de propoziții (afirmative, negative), utilizând lexicul cunoscut.</p> <p>2.6. Descrierea unor imagini, persoane, personaje, obiecte, ființe cu și fără repere.</p> <p>2.7. Crearea unor texte neoficiale (felicitări, invitații) după repere.</p> <p>2.8. Relatarea succintă a întâmplărilor/faptelor văzute sau trăite.</p> <p>2.9. Improvizarea unui dialog ghidat, aplicând norme elementare de etichetă verbală.</p> <p>2.10. Aplicarea normelor ortoepice: accentul, pronunția literelor/grupurilor de litere specifice limbii române.</p>	<p>➤ Contexte tematice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Copilul în familie • Copilul și natura • Copilul în societate • Copilul și Patria <p>➤ Acte de vorbire:</p> <p>Permisuni Ajutor Descrieri</p> <p>Atitudini și sentimente pozitive</p> <p>A cere informații Enumerări</p> <p>A influența pe cineva Informații</p> <p>➤ Elemente de construcție a comunicării:</p> <p>Specificul vorbirii orale Vocabularul</p> <p>Scrișul Modele de vorbire Dialogul</p> <p>Textul oral Cuvântul Silaba</p> <p>Textul oral (monologul)</p> <p>Cuvântul Conținuturi gramaticale Verbul</p> <p>Modul conjunctiv Modul imperativ</p> <p>Substantivul Pronumele Numeralul</p> <p>Adjectivul Adverbul Prepozițiile</p> <p>Conjuncțiile Interjecțiile Sintaxa</p> <p>Propoziția</p>	<p>Activități:</p> <ul style="list-style-type: none"> • exerciții de reproducere, de completare, de transformare, de continuare a diferitelor tipuri de mesaje; • alcătuirea diverselor tipuri de propoziții; • realizarea textelor după repere; • descrierea unor imagini, benzi desenate, obiecte, locuri, persoane; • memorizarea dialogurilor simple; • discuții libere; • exerciții de împărțire a cuvintelor în silabe; • exerciții de însușire a topicii; • aprecierea celor văzute, auzite, trăite etc. <p>Produse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • lectura imaginilor; • dialog; • convorbire la telefon (simulate/autentice); • povestire; • felicitări; • invitații; • informații prezentate succint; • aplicarea etichetei verbale și a comportamentului nonverbal; • jocuri de dramtizare; • colaborarea în echipă etc.
---	--	--

Competența specifică 3. Receptarea mesajelor/textelor scrise, manifestând dorința de a utiliza informațiile noi în situații variate de comunicare.

<p>3.1. Identificarea în cuvinte a literelor și a grupurilor de litere specifice limbii române.</p> <p>3.2. Citirea corectă, conștientă cu glas tare a silabelor, cuvintelor, propozițiilor, textelor scurte.</p> <p>3.3. Selectarea, din textul citit, a unor cuvinte, informații conform anumitor criterii.</p> <p>3.4. Formularea răspunsurilor la întrebări.</p> <p>3.5. Formularea întrebărilor după model.</p> <p>3.6. Reproducerea sumară a textului citit.</p>	<p>➤ Contexte tematice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Copilul în familie</i> • <i>Copilul și natura</i> • <i>Copilul în societate</i> • <i>Copilul și Patria</i> <p>➤ Acte de vorbire:</p> <p>Permisuni Ajutor Descrieri</p> <p>Atitudini și sentimente pozitive</p> <p>A cere informații Enumerări</p> <p>A influența pe cineva Informații</p> <p>➤ Elemente de construcție</p> <p>a comunicării:</p> <p>Specificul vorbirii orale Vocabularul</p> <p>Scrisul Modele de vorbire Dialogul</p> <p>Textul oral Cuvântul Silaba</p> <p>Textul oral (monologul).</p> <p>Cuvântul. Conținuturi gramaticale Verbul</p> <p>Modul conjunctiv Modul imperativ</p> <p>Substantivul Pronumele Numeralul</p> <p>Adjectivul Adverbul Prepozițiile</p> <p>Conjuncțiile Interjecțiile Sintaxa</p> <p>Propoziția</p>	<p>Activități:</p> <ul style="list-style-type: none"> • asocierea sunetului cu litera, a grupurilor de litere cu sunetele; • formarea cuvintelor, utilizând literele învățate; • citirea în cor, în lanț, pe roluri; • conversație dirijată; • răspuns la întrebări; • exerciții de tip adevărat/fals; • exerciții de selectare a informației-cheie din textul citit. <p>Produse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • citirea corectă, conștientă cu glas tare; • realizarea fișelor și mini-posterelor; • cuvinte-cheie selectate/grupate, după anumite criterii; • imagini corelate cu tema mesajului; • enunțuri complete cu informații potrivite; • expunerea sumară a textului etc.
--	---	--

Competența specifică 4. Producerea mesajelor/textelor scrise, demonstrând perseverență în aplicarea normelor limbii române literare pentru realizarea unei comunicări eficiente.

<p>4.1. Scrierea lizibilă, izolată și în cuvinte, a literelor mici și mari însușite, a grupurilor de litere specifice limbii române.</p> <p>4.2. Copierea literelor, silabelor, cuvintelor, propozițiilor.</p> <p>4.3. Respectarea cerințelor de scriere a grupurilor de litere, ortogramelor, a normelor de trecere a cuvintelor pe silabe la capăt de rând.</p> <p>4.4. Scrierea cuvintelor, a propozițiilor scurte după dictare.</p> <p>4.5. Alcătuirea propozițiilor după model și repere.</p> <p>4.6. Aplicarea normelor ortografice și de punctuație în propoziții.</p>	<p>➤ Contexte tematice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Copilul în familie • Copilul și natura • Copilul în societate • Copilul și Patria <p>➤ Acte de vorbire:</p> <p>Permisivuni Ajutor Descrieri</p> <p>Atitudini și sentimente pozitive</p> <p>A cere informații Enumerări</p> <p>A influența pe cineva Informații</p> <p>➤ Elemente de construcție a comunicării:</p> <p>Specificul vorbirii orale Vocabularul</p> <p>Scrisul Modele de vorbire Dialogul</p> <p>Textul oral Cuvântul Silaba</p> <p>Textul oral (monologul)</p> <p>Cuvântul Conținuturi gramaticale Verbul</p> <p>Modul conjunctiv Modul imperativ</p> <p>Substantivul Pronumele Numeralul</p> <p>Adjectivul Adverbul Prepozițiile</p> <p>Conjuncțiile Interjecțiile Sintaxa</p> <p>Propoziția</p>	<p>Activități:</p> <ul style="list-style-type: none"> • exerciții de scriere caligrafică a literelor și a cuvintelor, ortogramelor, de respectare a intervalelor; • exerciții de despărțire a cuvintelor în silabe la capăt de rând; • transcrierea cuvintelor, enunțurilor; • dictare de cuvinte; • completarea cuvintelor cu litere, grupuri de litere, a enunțurilor cu diverse cuvinte; • alcătuirea diferitor tipuri de enunțuri după model, schemă, imagini etc. • exerciții de restabilire a ordinii cuvintelor într-un enunț. <p>Produse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scrierea lizibilă, corectă a cuvintelor, propozițiilor și textelor mici, respectând spațiul, înclinația și aspectul îngrijit; • desene pe bază de litere etc.
---	--	---

Competența specifică 5. Practicarea comunicării orale și scrise în limba română, demonstrând acceptare, respect pentru valorile naționale și europene, deschidere pentru implicarea activă, responsabilități în viața social-culturală a comunității.

<p>5.1. Descrierea sumară a unor tradiții populare, sărbători calendaristice.</p> <p>5.2. Descrierea succintă a bucatelor tradiționale.</p> <p>5.3. Prezentarea, în baza reperelor, a hărții Republicii Moldova și a simbolurilor naționale.</p>	<p>➤ Contexte tematice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Copilul în familie • Copilul și natura • Copilul în societate • Copilul și Patria <p>➤ Acte de vorbire:</p> <p>Prezentări Descrieri Informații</p> <p>Atitudini și sentimente pozitive</p> <p>A cere informații Enumerări</p> <p>A influența pe cineva</p> <p>➤ Elemente de construcție a comunicării:</p> <p>Specificul vorbirii orale Vocabularul</p> <p>Scrisul Modele de vorbire Dialogul</p> <p>Textul oral Cuvântul Silaba</p> <p>Textul oral (monologul)</p> <p>Cuvântul Conținuturi gramaticale</p> <p>Verbul</p> <p>Modul conjunctiv Modul imperativ</p> <p>Substantivul Pronumele Numeralul</p> <p>Adjectivul Adverbul Prepozițiile</p> <p>Conjuncțiile Interjecțiile Sintaxa</p> <p>Propoziția</p>	<p>Activități:</p> <ul style="list-style-type: none"> • descrierea succintă a unor experiențe personale; • jocuri didactice; • exerciții de simulare a situațiilor; • descrierea unei fotografii, imagini; • conversație ghidată etc. <p>Produse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dialog; • listă de cuvinte; • lectura imaginilor; • triade; • integrale etc.
--	---	---

La sfârșitul clasei a II-a, elevul poate:

- recunoaște sensul unor cuvinte în enunțuri;
- recunoaște sensul unor mesaje scurte electronice/SMS;
- utilizează, în diferite contexte de comunicare, vocabularul însușit;
- îndeplini diferite instrucțiuni în circumstanțe cunoscute;
- evidenția aspectele generale de conținut într-un mesaj pe teme familiare;
- formula și răspunde la întrebări în limitele ariei tematice cunoscute;
- exprima atitudinii față de cele audiate prin mijloace verbale și nonverbale;
- dezvolta modelul de vorbire cu informații despre sine și despre alte persoane din mediul cunoscut;
- aplica modelele de vorbire în contexte noi;
- alcătui diverse tipuri de propoziții și texte după reperi;
- povesti succint, într-o formă coerentă, întâmplări/fapte văzute sau trăite;
- improviza dialoguri ghidate;
- citi corect, conștient, cu glas tare;
- selecta dintr-un mesaj audiat sau citit cuvinte, informații conform anumitor criterii;
- scrie lizibil, corect litere, silabe, cuvinte, propoziții, felicitări, invitații după reperi,
manifestând ca atitudini și valori specifice predominante:
- interes pentru receptarea mesajelor orale în diferite situații de comunicare;
- dorință pentru schimbul de mesaje în limba română cu interlocutori cunoscuți;
- acceptare și toleranță față de partenerii de dialog în diferite situații de comunicare;
- perseverență pentru realizarea lecturii corecte, conștiente.

Detalii ale conținuturilor de învățare

CONTEXTE TEMATICE	ACTE DE VORBIRE	ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII
<p>COPILUL ÎN FAMILIE Familia mea</p> <ul style="list-style-type: none"> • Membrii familiei • Ocupații în familie • Mă gătesc de școală • Locul de muncă • Parada profesiorilor • Ne odihnim împreună • Ziua de naștere • Cu mama la doctor <p>Poftă bună!</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veselă • Bucate • Băutură • Ce mâncăm? • Ce bem? 	<p>Formule de salut: salutul/răspunsul la salut la întâlnire/despărțire + formule de adresare directă + dar Dvs.</p> <p>Prezentări: autoprezentarea, prezentarea cuiva, prezentarea obiectelor, ființelor, locului de trai, mobilierului.</p> <p>Identificări: a cere identificarea cuiva/a ceva, a identifica.</p> <p>Atitudini și sentimente negative: durerea, tristețea, regretul, frica.</p> <p>Permisuni: cererea simplă a permisiunii imediate, acordarea permisiunii imediate.</p> <p>Mulțumiri: formule simple pentru a mulțumi și a răspunde la mulțumiri.</p> <p>Răspunsuri: răspunsuri afirmative și negative scurte.</p> <p>Descrieri: mărimea, forma, culoarea, hrana preferată.</p> <p>Atitudini și sentimente pozitive: formule elementare de exprimare a plăcerii, gustului, bucuriei, dorinței, necesității</p> <p>Descrieri: cald, frig, plăcut, gustos, culoare, hrana preferată.</p> <p>Atitudini și sentimente pozitive: formule elementare de exprimare a plăcerii, fericirii, bucuriei, admirației, dorinței, necesității, gustului, dragostei față de ființele naturii.</p> <p>A cere informații asupra unui fapt, fenomen al naturii.</p>	<p>Specificul vorbirii orale: pronunție, intonație, tempo, ritm. Situații de comunicare conform ariei tematice.</p> <p>Vocabularul. Însușirea a 250-300 de cuvinte, expresii, proverbe.</p> <p>Pronunția. Sunete/grupuri de sunete specifice limbii române [ă, â, î] după consoanele c, g, h; sunetul [o] protonic; diftongii (oa, ea, ie, iu, io etc.) trifononii (ioa, eai, eau, iai, iau, lei, oai); consoanele d, t, n urmate de e, j.</p> <p>Citirea. Grupurile de litere: ce, ci, che, chi, ge, gi, ghe, ghi, diftongii, trifononii. Citirea silabelor, cuvintelor, propozițiilor, textelor scurte.</p> <p>Scrisul. Scrierea literelor, grupurilor de litere, silabelor, cuvintelor, propozițiilor scurte.</p> <p>Modele de vorbire care reflectă aria tematică.</p> <p>Dialogul în situații de comunicare familiare. Răspunsul la întrebări, formularea întrebărilor, adresarea către interlocutor. Propoziții/replici care conțin un mesaj, o întrebare, un răspuns, o rugămintă.</p> <p>Textul oral (monologul). Descrierea orală a lucrurilor, ființelor, fenomenelor. Alcătuirea orală a textelor. Prezentarea obiectelor, persoanelor etc.</p> <p>Cuvântul. Cuvinte care denumesc lucruri/ființe (<i>cine? ce?;</i> cuvinte care exprimă acțiuni (<i>ce face?;</i> cuvinte care exprimă însușiri (<i>cum este/sunt?</i>). Cuvinte cu sens asemănător, cu sens opus, familii de cuvinte.</p>
<p>COPILUL ȘI NATURA Anotimpul preferat</p> <ul style="list-style-type: none"> • Semnele naturii • Ocupațiile oamenilor <p>Despre animale</p> <ul style="list-style-type: none"> • Animale. Animalul preferat • Despre viața păsărilor <p>Ce gustoase sunt!</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fructe • Legume 		<p>Conținuturi gramaticale N.B.! Terminologia gramaticală, propusă mai jos, nu se utilizează de către profesori și elevi. Conținuturile gramaticale sunt incluse în modele de vorbire.</p>

<p>COPILUL ÎN SOCIETATE</p> <p>La școală</p> <ul style="list-style-type: none"> • Activități la școală • Activități la lecție • Lecția preferată • La recreație • În vacanță <p>Prieteni</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informații despre prieteni • Un prieten bun • Pasiunii • Convorbiri la telefon <p>Sărbători calendaristice</p>	<p>Prezentări: prezentarea cuiva, prezentarea obiectelor, mobilierului.</p> <p>Descrieri: mărimea, forma, culoarea.</p> <p>Influențarea acțiunilor: a accepta, a refuza, a susține, a ajuta.</p> <p>Instrucțiuni: a da indicații, instrucțiuni, a cere indicații.</p> <p>Sfaturi: a cere sfaturi, a da sfaturi.</p> <p>Ajutorul: a cere/a acorda ajutor.</p> <p>Atitudini și sentimente pozitive: plăcerea, dorința.</p>	<p>Verbul. Timp, persoană, număr. Diateza activă și reflexivă. Modul indicativ: timpul prezent, timpul trecut (imperfectul, perfectul compus), timpul viitor (viitorul I).</p> <p>Modul conjunctiv: timpul prezent.</p> <p>Modul imperativ (afirmativ, negativ). Ortografia.</p> <p>Substantivul. Genul. Numărul. Cazul. Articolul hotărât și nehotărât.</p> <p>Pronumele. Pronumele personal. Pronumele reflexiv. Pronumele posesiv. Pronumele demonstrativ. Pronumele nehotărât, pronumele negativ. Ortografia.</p> <p>Numeralul. Numeralul cardinal. Numeralul ordinal. Ortografia.</p> <p>Adjectivul. Acordul adjectivului cu substantivul. Topica adjectivului.</p> <p>Adverbul. Adverbe de loc, de timp, de mod. Ortografia.</p> <p>Prepozițiile.</p> <p>Conjuncțiile (<i>și, dar/iar</i>).</p> <p>Interjecțiile.</p> <p>Sintaxa. Propoziția. Propozițiile simple și dezvoltate. Punctuația.</p>
<p>COPILUL ȘI PATRIA</p> <p>Patria mea</p> <ul style="list-style-type: none"> • Simboluri • Capitala • Oameni harnici • Mulțumim pentru pace • Din creația populară 	<p>Atitudini și sentimente pozitive: plăcerea, bucuria, admirația, dorința.</p> <p>Invitația: a invita, a accepta o invitație.</p> <p>Enumerarea: localități, instituții.</p> <p>Descrierea: formule de descriere a calităților/trăsăturilor unor persoane.</p> <p>Informație: a prezenta informații despre ceva/cineva.</p>	<p>N.B.! Modelele de vorbire și minimul lexical fundamental se propun în <i>Ghidul de implementare a curriculumului</i>.</p> <p>Texte recomandate:</p> <p>Folclor: Din folclorul copiilor, Proverbe, ghicitori. Plugușorul. Cu semănatul. Colinde. Frământări de limbă. Numărători.</p> <p>Ion Creangă, Mihai Eminescu, George Coșbuc, Elena Farago, Otilia Cazimir, Constantin Dragomir, Iulian Filip, Spiridon Vangheli, Grigore Vieru, Vasile Romanciuc, Dumitru Matcovschi, Victor Dumbrăveanu, Arcadie Suceveanu, Ianoș Turcanu, Anatol Ciocanu, Petru Cărare, Gheorghe Blănaru, Liviu Deleanu, Nicolae Esinencu ș.a.</p>

1.2.8. CLASA a III-a

UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

Unități de competențe	Unități de conținut	Activități de învățare și produse școlare recomandate
<p>Competența specifică 1. Receptarea mesajelor orale în diverse situații de comunicare, demonstrând interes în procesul de învățare a limbii române.</p> <p>1.1. Identificarea sunetelor și grupurilor de sunete, a diftongilor, triftongilor în contexte de comunicare.</p> <p>1.2. Identificarea subiectului unui mesaj/unei discuții scurte, simple și articulate clar.</p> <p>1.3. Înțelegerea mesajelor scurte de felicitare cu anumite ocazii, recepționate electronic/la telefon.</p> <p>1.4. Formularea întrebărilor de concretizare în baza mesajului/textului audiat.</p> <p>1.5. Desprinderea informației specifice.</p> <p>1.6. Formularea independentă a răspunsurilor dezvoltate, exprimând opinii, atitudini simple.</p> <p>1.7. Reproducerea selectivă, cu și fără repere, a mesajului audiat.</p> <p>1.8. Asocierea conținutului unui mesaj audiat cu imagini, titluri ș.a.</p>	<p>Contexte tematice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Copilul în familie</i> • <i>Copilul și natura</i> • <i>Copilul în societate</i> • <i>Copilul și Patria</i> <p>Acte de vorbire:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Prezentări Identificări Răspunsuri Descrieri Ajutorul Sfatul Mulțumiri Invitația Enumerarea Atitudini și sentimente pozitive/negative Instrucțiuni <p>A cere informații asupra unui fapt</p> <p>Elemente de construcție a comunicării:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Vocabularul Modele de vorbire Dialogul Textul oral (monologul) Cuvântul Verbul Substantivul Pronumele Numeralul Adjectivul Adverbul Prepozițiile Conjuncțiile Interjecțiile Sintaxa Propoziția 	<p>Activități:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gruparea cuvintelor după anumite criterii (la tema dată; care încep cu/conțin sunetul respectiv etc.); • exerciții de înțelegere globală de tipul da/nu, adevărat/fals; • exerciții de dezvoltare a enunțurilor, mesajelor prin exprimarea opiniei, atitudinii; • jocuri didactice; • formularea întrebărilor și răspunsurilor pe baza mesajului audiat; • ascultarea diverselor texte audio (cântece, monologuri, dialoguri, povești, reclame, secvențe din desene animate) pe diferite teme cotidiene; • raportarea unor imagini, titluri la anumite secvențe ale mesajului audiat etc. <p>Produse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rime; • lectura imaginilor; • simulări ale unor situații concrete de comunicare pe teme cotidiene; • desene, colaje; • dialog; • expunerea selectivă a textului audiat etc.

Competența specifică 2. Producerea de mesaje orale în situații de comunicare dialogată și monologată, manifestând atitudine pozitivă și atenție pentru calitatea exprimării și îmbunătățirea continuă a acesteia.

<p>2.1. Răspunsul la întrebări și formularea întrebărilor referitoare la activitățile zilnice.</p> <p>2.2. Exprimarea reacției la unele afirmații simple în cursul unei convorbiri.</p> <p>2.3. Exprimarea reacțiilor adecvate scurte la mesaje electronice sau telefonice pe teme cunoscute.</p> <p>2.4. Construirea propozițiilor/frazelor corecte din punct de vedere lexicogramatical.</p> <p>2.5. Modificarea unui monolog simplu conform circumstanțelor noi.</p> <p>2.6. Prezentarea sumară a persoanelor apropiate, cunoscute, cu utilizarea modelelor de vorbire însușite.</p> <p>2.7. Descrierea, sumară și în detalii, a unui obiect, eveniment, fenomen, a unei ființe cu ajutorul reperelor (întrebări, plan, imagini etc.).</p> <p>2.8. Reproducerea, prin cuvinte proprii, a unui text citit sau audiat.</p> <p>2.9. Povestirea unei întâmplări cunoscute, pe baza reperelor, cu utilizarea lexicului însușit.</p> <p>2.10. Improvizarea unui dialog prin analogie în baza situațiilor de comunicare.</p>	<p>➤ Contexte tematice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Copilul în familie • Copilul și natura • Copilul în societate • Copilul și Patria <p>➤ Acte de vorbire:</p> <table border="0"> <tr> <td>Prezentări</td> <td>Identificări</td> <td>Răspunsuri</td> </tr> <tr> <td>Descrieri</td> <td>Ajutorul</td> <td>Sfatul</td> </tr> <tr> <td>Atitudini și sentimente pozitive/negative</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mulțumiri</td> <td>Invitația</td> <td>Enumerarea</td> </tr> <tr> <td>A cere informații asupra unui fapt</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Instrucțiuni</td> <td></td> <td></td> </tr> </table> <p>➤ Elemente de construcție a comunicării:</p> <table border="0"> <tr> <td>Vocabularul.</td> <td>Modele de vorbire</td> <td>Dialogul</td> </tr> <tr> <td>Textul oral (monologul)</td> <td>Cuvântul</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Verbul</td> <td>Substantivul</td> <td>Pronumele</td> </tr> <tr> <td>Numeralul</td> <td>Adjectivul</td> <td>Adverbul</td> </tr> <tr> <td>Prepozițiile</td> <td>Conjuncțiile</td> <td>Interjecțiile</td> </tr> <tr> <td>Sintaxa</td> <td>Propoziția</td> <td></td> </tr> </table>	Prezentări	Identificări	Răspunsuri	Descrieri	Ajutorul	Sfatul	Atitudini și sentimente pozitive/negative			Mulțumiri	Invitația	Enumerarea	A cere informații asupra unui fapt			Instrucțiuni			Vocabularul.	Modele de vorbire	Dialogul	Textul oral (monologul)	Cuvântul		Verbul	Substantivul	Pronumele	Numeralul	Adjectivul	Adverbul	Prepozițiile	Conjuncțiile	Interjecțiile	Sintaxa	Propoziția		<p>Activități:</p> <ul style="list-style-type: none"> • exerciții de corectare a greșelilor; • exerciții de exersare a topicii; • exerciții de observare a unor mărci specifice (de ex. număr, gen etc.); • exerciții de completare, transformare, construire a unor mesaje după model, schemă, plan, imagine etc.; • nararea la diferite timpuri și persoane în baza unor modele de vorbire; • joc de rol; • compararea unor obiecte, ființe, fenomene; • exerciții de dezvoltare a inițiativei comunicative și a curajului de a interveni în actuala comunicării; • proiecte (preferințe, flora, fauna) etc. <p>Produse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • utilizarea vocabularului adecvat în diferite situații; • simularea diverselor situații; • scurte relații pe baza reperelor; • proiecte în perechi, grupuri mici; • interacțiune în activități de grup și în perechi etc.
Prezentări	Identificări	Răspunsuri																																				
Descrieri	Ajutorul	Sfatul																																				
Atitudini și sentimente pozitive/negative																																						
Mulțumiri	Invitația	Enumerarea																																				
A cere informații asupra unui fapt																																						
Instrucțiuni																																						
Vocabularul.	Modele de vorbire	Dialogul																																				
Textul oral (monologul)	Cuvântul																																					
Verbul	Substantivul	Pronumele																																				
Numeralul	Adjectivul	Adverbul																																				
Prepozițiile	Conjuncțiile	Interjecțiile																																				
Sintaxa	Propoziția																																					

Competența specifică 3. Receptarea mesajelor/textelor scrise, manifestând dorința de a utiliza informațiile noi în situații variate de comunicare.

<p>3.1. Aplicarea strategiilor de lectură (globală, selectivă, pe roluri; cu voce, în gând).</p> <p>3.2. Citirea corectă, fluentă, conștientă a textelor scurte, pe subiecte familiare.</p> <p>3.3. Identificarea evenimentelor centrale ale textului.</p> <p>3.4. Extragerea din text a unor informații de detaliu.</p> <p>3.5. Descrierea unui personaj, utilizând repere.</p> <p>3.6. Redarea ghidată a conținutului textului în limba română.</p> <p>3.7. Construirea unui dialog în baza reperelor textuale.</p>	<p>➤ Contexte tematice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Copilul în familie</i> • <i>Copilul și natura</i> • <i>Copilul în societate</i> • <i>Copilul și Patria</i> <p>➤ Acte de vorbire:</p> <p>Prezentări Identificări Răspunsuri Descrieri Ajutorul Sfatul Mulțumiri Atitudini și sentimente pozitive/negative Invitația Enumerarea Instrucțiuni A cere informații asupra unui fapt</p> <p>➤ Elemente de construcție a comunicării:</p> <p>Vocabularul Modele de vorbire Dialogul Textul oral (monologul) Cuvântul Verbul Substantivul Pronumele Numeralul Adjectivul Adverbul Prepozițiile Conjunțiile Interjecțiile Sintaxa Propoziția</p>	<p>Activități:</p> <ul style="list-style-type: none"> • intitularea/reintitularea unui text; • lectura lentă, rapidă, explicativă, dirijată; • exerciții de tipul alege-re multiplă; • completarea unor enunțuri pe baza textului; • exerciții de înțelegere globală de tipul „completează”, „încercuiește”, „bifează”, „grupează”; • formularea întrebărilor și răspunsurilor la întrebări pe baza textului citit; • caracterizarea succintă a personajului după limbaj, fapte; • redarea evenimentelor din text în baza unui plan; • conversație dirijată; • dramatizarea unor fragmente de text; • exerciții de exprimare a primelor reacții față de cele citite, folosind coduri diverse: desen, mimă, gest, schemă, sunet etc. <p>Produce:</p> <ul style="list-style-type: none"> • lectura activă, cu creionul în mână; • organizatori grafici simpli; • scenete; • titluri adecvate textului; • sonorizarea unor benzi desenate etc.
--	--	---

Competența specifică 4. Producerea mesajelor/textelor scrise, demonstrând perseverență în aplicarea normelor limbii române literare pentru realizarea unei comunicări eficiente.

- 4.1.** Scrierea literelor, silabelor, cuvintelor, propozițiilor, textelor scurte cu respectarea rigorilor de aranjare în pagină a unui text (titlu, aliniat).
- 4.2.** Aplicarea normelor gramaticale, ortografice și de punctuație învățate.
- 4.3.** Alcătuirea propozițiilor în baza reperelor (cuvinte, îmbinări de cuvinte, imagini etc.).
- 4.4.** Redactarea unui text scurt în baza elementelor de reper (plan, imagini).
- 4.5.** Descrierea succintă a unor obiecte, ființe, fenomene din mediul apropiat.
- 4.6.** Răspunsul la întrebări simple privitor la informații personale (formulare, chestionare).
- 4.7.** Formularea unor mesaje scurte electronice/SMS de informare, felicitare persoanelor cunoscute.

➤ **Contexte tematice:**

- *Copilul în familie*
- *Copilul și natura*
- *Copilul în societate*
- *Copilul și Patria*

➤ **Acte de vorbire:**

- Prezentări Identificări Răspunsuri
 Descrieri Ajutorul Sfatul Mulțumiri
 Atitudini și sentimente pozitive/negative
 Invitația Enumerarea Instrucțiuni
 A cere informații asupra unui fapt

➤ **Elemente de construcție a comunicării:**

- Vocabularul Modele de vorbire Dialogul
 Textul oral (monologul) Cuvântul
 Verbul Substantivul Pronumele
 Numeralul Adjectivul Adverbul
 Prepozițiile Conjunțiile Interjecțiile
 Sintaxa Propoziția

Activități:

- exerciții de scriere caligrafică a literelor și a cuvintelor, ortogramelor, de respectare a intervalelor;
- comentarea ortografiei corecte a cuvintelor, a situațiilor de folosire a semnelor de punctuație;
- substituirea cuvintelor într-o anumită categorie (de ex. singular/plural, prezent/trecut etc.);
- alcătuirea propozițiilor care implică utilizarea anumitor cuvinte, ortograme, fenomene gramaticale;
- construirea unor enunțuri, texte scurte conform unui model dat etc.

Produse:

- copii, transcrieri, dictări de enunțuri, în care se regăsesc normele gramaticale, ortografice și de punctuație învățate;
- compuneri după o ilustrație;
- descrieri succinte după un început dat, cuvinte reper, plan etc.
- formulare completate;
- texte cu destinație specială: felicitare, invitația, bilețul de informare, bilețul de mulțumire, răspuns la bilețel.

Competența specifică 5. Practicarea comunicării orale și scrise în limba română, demonstrând acceptare, respect pentru valorile naționale și europene, deschidere pentru implicarea activă, responsabilită în viața social-culturală a comunității.

5.1. Descrierea unor locuri din Republica Moldova ce prezintă valori istorice, culturale, peisagistice etc.

5.2. Prezentarea unor sărbători de familie.

➤ **Contexte tematice:**

- *Copilul în familie*
- *Copilul și natura*
- *Copilul în societate*
- *Copilul și Patria*

➤ **Acte de vorbire:**

Prezentări	Răspunsuri	Descrieri
Ajutorul	Sfatul	Mulțumiri
Atitudini și sentimente pozitive/negative		
Invitația		
A cere informații asupra unui fapt		

➤ **Elemente de construcție a comunicării:**

Vocabularul	Modele de vorbire	Dialogul
Textul oral (monologul)	Cuvântul	
Verbul	Substantivul	Pronumele
Numeralul	Adjectivul	Adverbul
Prepozițiile	Conjuncțiile	Interjecțiile
Sintaxa	Propoziția	

Activități:

- completarea, modificarea unor texte;
- vizionarea materialelor video;
- descrierea unor fotografii, imagini;
- excursii etc.

Produse:

- portofoliu tematic;
- poster/pliant;
- vernisaj/expoziție de fotografii;
- jurnale cu impresii după vizite la muzee și locuri etc.

La sfârșitul clasei a III-a, elevul poate:

- identifica subiectul unui mesaj/unei discuții scurte, simple;
- formula întrebări de concretizare în baza mesajului/textului audiat;
- formula independent răspunsuri dezvoltate, exprimând opinii, atitudini simple;
- reproduce, prin cuvinte proprii, cu și fără repere, mesaje citite sau audiate;
- construi propoziții/fraze corecte din punct de vedere lexico-gramatical;
- descrie obiecte, evenimente, fenomene, ființe, persoane cu ajutorul reperelor (întrebări, plan, imagini etc.);
- povestească întâmplări cunoscute pe baza reperelor;
- improviza un dialog prin analogie, aplicând norme elementare de etichetă;
- cite corect, fluent, conștient, cu glas tare și în gând;
- înțelege sensul global al textului cu sau fără repere;
- extrage din text unele informații de detaliu;
- scrie corect litere, silabe, cuvinte, propoziții, texte scurte,
manifestând ca atitudini și valori specifice predominante:
- interes pentru înțelegerea detaliată a mesajelor orale în diferite situații de comunicare;
- atitudine pozitivă pentru schimbul de mesaje în limba română cu diferiți interlocutori;
- curiozitate pentru activități de învățare;
- atenție pentru calitatea exprimării;
- colaborare și participare activă la diverse activități.

Detalii ale conținuturilor de învățare

CONTEXTE TEMATICE	ACTE DE VORBIRE	ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII
<p>COPILUL ÎN FAMILIE</p> <p>Despre membrii familiei</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cum sunt? • Ocupațiile membrilor familiei • Caleidoscopul profesilor <p>Casă și mediu de viață</p> <ul style="list-style-type: none"> • Camere • Mobilier <p>Cum să fim sănătoși?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Părțile corpului • Obiecte de igienă personală • Produse sănătoase • Regimul zilei • Igienă • Meniu <p>Sărbători în familie</p>	<p>Prezentări: aut prezentarea, prezentarea cuiva, prezentarea obiectelor, ființelor, locului de trai, mobilierului, ocupațiilor membrilor familiei, profesiei.</p> <p>Identificări: a cere identificarea cuiva/a ceva, a identifica.</p> <p>Permisii: cererea simplă a permisiunii imediate, acordarea permisiunii imediate.</p> <p>Răspunsuri: răspunsuri afirmative și negative scurte.</p> <p>Descrieri: părțile corpului, obiectele personale, ocupațiile cotidiene zilnice.</p> <p>Mulțumiri: formule simple pentru a mulțumi și a răspunde la mulțumiri.</p> <p>Atitudini și sentimente pozitive: formule elementare de exprimare a plăcerii, respectului, bucuriei, gustului, dorinței, necesității etc.</p> <p>Descrieri: ziua de lucru/de odihnă, ora, aspecte meteo în diferite anotimpuri, semnele anotimpurilor, pășări preferate, jocuri îndrăgite, obiceiuri, flora.</p> <p>Atitudini și sentimente pozitive: formule elementare de exprimare a plăcerii, bucuriei, admirației, dorinței, necesității, frumuseții, portului în anumite circumstanțe.</p> <p>Atitudini și sentimente negative: dorul, neplăcerea, tristețea, regretul, frica.</p>	<p>Situații de comunicare conform ariei tematice. Vocabularul. Însușirea a 350-400 de cuvinte, expresii, proverbe, expresii frazeologice.</p> <p>Modele de vorbire care reflectă aria tematică.</p> <p>Dialogul în situații de comunicare familiare. Textul oral (monologul). Cuvântul. Sinonime, antonime, cuvinte înrudite.</p> <p>N.B.! Conținuturile gramaticale sunt incluse în modele de vorbire.</p> <p>Terminologia gramaticală, propusă mai jos, în unele cazuri, pentru comoditate, poate fi utilizată de către profesor, deoarece la limba maternă, începând cu clasa a III-a, acestea se utilizează (cele indicate cu asterisc *).</p> <p>Verbul*. Timp, persoană, număr.</p> <p>Modul indicativ*: timpul prezent, timpul trecut (perfectul compus), timpul viitor (viitorul I).</p> <p>Modul conjunctiv: timpul prezent.</p> <p>Modul imperativ.</p> <p>Substantivul*. Genul. Numărul. Articolul hotărât și nehotărât. Cazurile.</p> <p>Pronumele*. Pronumele personal. Pronumele demonstrativ. Pronumele posesiv. Pronumele reflexiv.</p>
<p>COPILUL ȘI NATURA</p> <p>Timpul și vremea</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cât e ora? • Cum e vremea? • Zile de lucru/odihnă <p>Toamna</p> <ul style="list-style-type: none"> • Semnele toamnei • Despre pășări • Pășările călătoare 		

<p>Iarna</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sărbători de iarnă • Jocuri de iarnă <p>Primăvara</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obiceiuri de primăvară • Flori de primăvară <p>Vara</p> <ul style="list-style-type: none"> • Semnele verii • Proiecte de vacanță 	<p>Ajutorul: a cere, a îndemna să ajute, să sprijine. Sfaturi: a cere sfaturi, a da sfaturi.</p>	<p>Numeralul. Numeralul cardinal. Numeralul ordinal. Numeralul colectiv. Adjectivul*. Acordul adjectivului cu substantivul. Topica adjectivului. Adverbul. Adverbe de loc, de timp, de mod. Prepozițiile*. Conjuncțiile Interjecțiile. Sintaxa. Propoziția. Propozițiile simple și dezvoltate.</p>
<p>COPILUL ÎN SOCIETATE</p> <p>Agenda săptămânii</p> <ul style="list-style-type: none"> • Orarul • Rechizite. Unde se află? • Timpul liber <p>Prieteni</p> <ul style="list-style-type: none"> • Interese • Ajutorul reciproc 	<p>Prezentări: prezentarea unor lucruri, obiecte, interese. Descrieri: mărimea, forma, culoarea, utilizarea, folosul. Influențarea acțiunilor: a accepta, a refuza, a sprijini. Ajutorul: a cere/a acorda ajutor. Atitudini și sentimente pozitive: plăcerea, dorința, comunicarea.</p>	<p>N.B.! Modelele de vorbire și minimul lexical fundamental se propun în <i>Ghidul de implementare a curriculumului</i>.</p> <p>Texte recomandate:</p> <p>Folclor: Din folclorul copiilor, proverbe, ghicitori. Plugușorul. Cu semănatul. Colinde. Frământări de limbă. Numărători.</p>
<p>COPILUL ȘI PATRIA</p> <p>Prin Moldova</p> <ul style="list-style-type: none"> • Locuitori • Bogății • Călătoria prin țară 	<p>Atitudini și sentimente pozitive: plăcerea, bucuria, admirația, dorința. Invitația: a invita, a accepta o invitație. Mulțumiri: formule de a mulțumi, a răspunde cu formule simple, dar elegante. Enumerarea: localități, instituții, date, cifre, distanțe. Descrierea: formule de descriere a calităților/trăsăturilor unor persoane, a locurilor. Informație: a prezenta/a cere informații despre ceva/cineva.</p>	<p>Ion Creangă, Mihai Eminescu, George Coșbuc, Elena Farago, Otilia Cazimir, Constantin Dragomir, Iulian Filip, Spiridon Vangheli, Grigore Vieru, Vasile Romanciuc, Dumitru Matcovschi, Victor Dumbrăveanu, Arcadie Suceveanu, Ianoș Turcanu, Anatol Ciocanu, Petru Cărare, Gheorghe Blănaru, Liviu Deleanu, Nicolae Esinencu ș.a.</p>

1.2.9. CLASA a IV-a

UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

Unități de competențe	Unități de conținut	Activități de învățare și produse școlare recomandate																																	
<p>Competența specifică 1. Receptarea mesajelor orale în diverse situații de comunicare, demonstrând interes în procesul de învățare a limbii române.</p> <p>1.1. Identificarea unor informații conform anumitor criterii.</p> <p>1.2. Identificarea semnificației indicațiilor pentru a acționa în situații simulate și reale de comunicare cotidiană.</p> <p>1.3. Exprimarea reacției la receptarea conținutului mesajelor TV, radio pe teme familiare.</p> <p>1.4. Asocierea conținutului unui mesaj audiat cu anumite imagini, informații cunoscute.</p> <p>1.5. Formularea, la mesajele audiate, a întrebărilor, opiniilor, atitudinilor în cuvinte și expresii simple.</p> <p>1.6. Povestirea selectivă și integrală, prin cuvinte proprii, a mesajului audiat.</p> <p>1.7. Îndeplinirea instrucțiunilor simple de orientare în vederea atingerii unui obiectiv.</p>	<p>Unități de conținut</p> <p>➤ Contexte tematice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Copilul în familie • Copilul și natura • Copilul în societate • Copilul și Patria <p>➤ Acte de vorbire:</p> <table border="0"> <tr> <td>Prezentări</td> <td>Răspunsuri</td> <td>Descrieri</td> </tr> <tr> <td colspan="3">Atitudini și sentimente pozitive/negative</td> </tr> <tr> <td colspan="3">A cere informații asupra unui fapt</td> </tr> <tr> <td>Instrucțiuni</td> <td>Mulțumiri</td> <td>Ajutorul</td> </tr> <tr> <td>Sfatul</td> <td>Invitația</td> <td>Enumerarea</td> </tr> </table> <p>➤ Elemente de construcție a comunicării:</p> <table border="0"> <tr> <td>Vocabularul</td> <td>Modele de vorbire</td> <td>Dialogul</td> </tr> <tr> <td>Monologul</td> <td>Conținuturi gramaticale</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Verbul*</td> <td>Adverbul</td> <td>Substantivul*</td> </tr> <tr> <td>Adjectivul*</td> <td>Pronumele*</td> <td>Numeralul</td> </tr> <tr> <td>Prepoziția*</td> <td>Interjecția</td> <td>Conjunția</td> </tr> <tr> <td>Propoziția*</td> <td>Punctuația</td> <td></td> </tr> </table>	Prezentări	Răspunsuri	Descrieri	Atitudini și sentimente pozitive/negative			A cere informații asupra unui fapt			Instrucțiuni	Mulțumiri	Ajutorul	Sfatul	Invitația	Enumerarea	Vocabularul	Modele de vorbire	Dialogul	Monologul	Conținuturi gramaticale		Verbul*	Adverbul	Substantivul*	Adjectivul*	Pronumele*	Numeralul	Prepoziția*	Interjecția	Conjunția	Propoziția*	Punctuația		<p>Activități:</p> <ul style="list-style-type: none"> • alegerea imaginilor care sugerează semnificația mesajului; • activități de confirmare a răspunsului corect prin bifare/completare de tabel; • exerciții de exprimare a primelor reacții față de cele auzite, folosind coduri diverse: desen, mimică, gest, schemă, sunet etc. • vizionarea de scurtmetraje animate sau filme scurte pe teme de interes pentru clasa de elevi; • conversație dirijată etc. <p>Produse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • integrale rezolvate; • triade; • simulări de situații pentru realizarea unui obiectiv; • reacții verbale sau nonverbale etc.
Prezentări	Răspunsuri	Descrieri																																	
Atitudini și sentimente pozitive/negative																																			
A cere informații asupra unui fapt																																			
Instrucțiuni	Mulțumiri	Ajutorul																																	
Sfatul	Invitația	Enumerarea																																	
Vocabularul	Modele de vorbire	Dialogul																																	
Monologul	Conținuturi gramaticale																																		
Verbul*	Adverbul	Substantivul*																																	
Adjectivul*	Pronumele*	Numeralul																																	
Prepoziția*	Interjecția	Conjunția																																	
Propoziția*	Punctuația																																		

Competența specifică 2. Producerea de mesaje orale în situații de comunicare dialogată și monologată, manifestând atitudine pozitivă și atenție pentru calitatea exprimării și îmbunătățirea continuă a acesteia.

<p>2.1. Utilizarea adecvată a elementelor lexicale și a modelelor de vorbire în demersuri comunicative noi.</p> <p>2.2. Utilizarea raporturilor de sinonimie/antonimie în situații de comunicare.</p> <p>2.3. Formularea întrebărilor pentru un eventual interviu cu persoane cunoscute, pe teme de interes comun.</p> <p>2.4. Exprimarea, în formule simple, a stării emotive, atitudinii față de oameni și lucruri, întâmplări și evenimente.</p> <p>2.5. Producerea unei informații despre sine, familie, activități actuale sau anterioare.</p> <p>2.6. Producerea unor texte scurte la tema propusă.</p> <p>2.7. Povestirea conținutului mesajelor tv, radio pe teme familiare.</p> <p>2.8. Improvizarea dialogurilor în baza imaginilor, situațiilor de comunicare și argumentarea simplă a aspectelor enunțate.</p> <p>2.9. Inițierea, întreținerea și încheierea dialogurilor scurte, cu replici simple, pe teme familiare.</p> <p>2.10. Inițierea, menținerea și încheierea unui dialog scurt, cu persoane necunoscute, în situații speciale (nr. de tel. 112).</p>	<p>➤ Contexte tematice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Copilul în familie • Copilul și natura • Copilul în societate • Copilul și Patria <p>➤ Acte de vorbire:</p> <p>Prezentări Răspunsuri Descrieri</p> <p>Atitudini și sentimente pozitive/negative</p> <p>A cere informații asupra unui fapt</p> <p>Instrucțiuni Mulțumiri Ajutorul</p> <p>Sfatură Invitația Enumerarea</p> <p>➤ Elemente de construcție a comunicării:</p> <p>Vocabularul Modele de vorbire</p> <p>Dialogul Monologul</p> <p>Conținuturi gramaticale</p> <p>Verbul* Adverbul Substantivul*</p> <p>Adjectivul* Pronumele*</p> <p>Prepoziția* Interjecția Conjunția</p> <p>Propoziția* Punctuația</p>	<p>Activități:</p> <ul style="list-style-type: none"> • memorarea proverbelor, zicătorilor, poeziilor; • exerciții de însușire a unităților lexicale; • exerciții lexicale de înțelegere a sensului cuvintelor prin raportare la context; • exerciții de reglare a intonației, a vitezei proprii de a vorbi; • exerciții de utilizare în enunțuri proprii a cuvintelor și structurilor lexicale învățate; • povestirea unor texte citite, a unor mesaje audiate la diferite timpuri și persoane; • crearea unor texte în baza unei scheme, plan, agende, imagini; • relatarea succintă a unor întâmplări simple, din experiența proprie; • prezentarea, în ordine cronologică, a unor activități zilnice; • simularea unor situații de comunicare reale; • proiecte despre capitala republicii, locuri memorabile; • activități de mediere în diferite situații de comunicare etc. <p>Produce:</p> <ul style="list-style-type: none"> • concurs de prezentări orale pe o temă anunțată; • dialoguri; • recitarea pe de rost a textelor învățate; • sonorizarea unor fragmente video; • interacțiunea între elevi prin întrebări și răspunsuri (exprimarea acordului/dezacordului, formularea scurtă a unei păreri) etc.
--	---	--

Competența specifică 3. Receptarea mesajelor/textelor scrise, manifestând dorința de a utiliza informațiile noi în situații variate de comunicare.

<p>3.1. Automatizarea tehnicii lecturii cu voce și în gând, cu adaptarea intonației în funcție de semnele de punctuație și context.</p> <p>3.2. Deducerea sensului cuvintelor pe baza contextului.</p> <p>3.3. Citirea corectă, fluentă, conștientă și expresivă a propozițiilor/textelor (narativ, descriptive, anunțuri, mențuri, orare etc.).</p> <p>3.4. Identificarea numărului și succesiunii secvențelor unui text.</p> <p>3.5. Selectarea informației necesare din mai multe surse și utilizarea ei în acte noi de comunicare.</p> <p>3.6. Povestirea conținutului textului citit după repere (întrebări, scheme, imagini, plan etc.).</p> <p>3.7. Interpretarea faptelor unui personaj al textului prin exprimarea opiniilor și atitudinilor.</p> <p>3.8. Redarea conținutului unor texte citite independent (lectură particulară).</p>	<p>➤ Contexte tematice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Copilul în familie</i> • <i>Copilul și natura</i> • <i>Copilul în societate</i> • <i>Copilul și Patria</i> <p>➤ Acte de vorbire:</p> <table border="0"> <tr> <td>Prezentări</td> <td>Răspunsuri</td> <td>Descrieri</td> </tr> <tr> <td colspan="3">Atitudini și sentimente pozitive/negative</td> </tr> <tr> <td colspan="3">A cere informații asupra unui fapt</td> </tr> <tr> <td>Instrucțiuni</td> <td>Mulțumiri</td> <td>Ajutorul</td> </tr> <tr> <td>Sfatul</td> <td>Invitația</td> <td>Enumerarea</td> </tr> </table> <p>➤ Elemente de construcție a comunicării:</p> <table border="0"> <tr> <td>Vocabularul</td> <td>Modele de vorbire</td> </tr> <tr> <td>Dialogul</td> <td>Monologul</td> </tr> <tr> <td colspan="2">Conținuturi gramaticale</td> </tr> <tr> <td>Verbul*</td> <td>Adverbul</td> <td>Substantivul*</td> </tr> <tr> <td>Adjectivul*</td> <td>Pronumele*</td> <td>Numeralul</td> </tr> <tr> <td>Prepoziția*</td> <td>Interjecția</td> <td>Conjuncția</td> </tr> <tr> <td>Propoziția*</td> <td>Punctuația</td> <td></td> </tr> </table>	Prezentări	Răspunsuri	Descrieri	Atitudini și sentimente pozitive/negative			A cere informații asupra unui fapt			Instrucțiuni	Mulțumiri	Ajutorul	Sfatul	Invitația	Enumerarea	Vocabularul	Modele de vorbire	Dialogul	Monologul	Conținuturi gramaticale		Verbul*	Adverbul	Substantivul*	Adjectivul*	Pronumele*	Numeralul	Prepoziția*	Interjecția	Conjuncția	Propoziția*	Punctuația		<p>Activități:</p> <ul style="list-style-type: none"> • formularea titlurilor în baza textului; • lectura lentă, rapidă, liniară, explicativă, dirijată; • descoperirea unor „dovezi” în text, referitoare la trăsăturile unui personaj; • caracterizarea simplă a unui personaj; • dramatizarea unui fragment; • reproducerea textului în lanț, în perechi, în baza unui plan, imagini; • ordonarea unui șir de enunțuri într-o succesiune logică; • redarea conținutului textului, utilizând expresii din text; • restabilirea, completarea și elaborarea diverselor tipuri de plan, alcătuit din cuvinte, îmbinări de cuvinte, enunțuri scurte; • identificarea unor elemente relevante pentru a formula o opinie; • exprimarea atitudinii față de cele citite; • exerciții de transformare a dialogului în monolog; • memorarea proverbelor, zicătorilor, poeziilor. <p>Produse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • concurs de lectură expresivă; • postere/organizatori grafici pentru a indica relația dintre personaje, cronologia evenimentelor;
Prezentări	Răspunsuri	Descrieri																																	
Atitudini și sentimente pozitive/negative																																			
A cere informații asupra unui fapt																																			
Instrucțiuni	Mulțumiri	Ajutorul																																	
Sfatul	Invitația	Enumerarea																																	
Vocabularul	Modele de vorbire																																		
Dialogul	Monologul																																		
Conținuturi gramaticale																																			
Verbul*	Adverbul	Substantivul*																																	
Adjectivul*	Pronumele*	Numeralul																																	
Prepoziția*	Interjecția	Conjuncția																																	
Propoziția*	Punctuația																																		

		<ul style="list-style-type: none"> • liste cu aspecte semnificative ale textului și clasificarea acestora: trăsături, acțiuni, motive; • lectură independentă a unor texte recomandate; • proiecte pe baza textelor citite; • concursuri în baza textelor/cărților citite; • fișa de lectură etc.
Competența specifică 4. Producerea mesajelor/textelor scrise, demonstrând perseverență în aplicarea normelor limbii române literare pentru realizarea unei comunicări eficiente.		
<p>4.1. Scrierea lizibilă, corectă și conștientă a cuvintelor, propozițiilor și textelor scurte pe baza materiei învățate.</p> <p>4.2. Elaborarea planului unui text scurt.</p> <p>4.3. Formularea întrebărilor simple, directe.</p> <p>4.4. Alcătuirea unor texte, redând experiențe personale (cu sau fără repere).</p> <p>4.5. Aplicarea, în textele redactate, a normelor limbii române literare în limita materiei lingvistice însușite.</p> <p>4.6. Redactarea unor texte neoficiale (felicitări, invitații).</p>	<p>➤ Contexte tematice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Copilul în familie</i> • <i>Copilul și natura</i> • <i>Copilul în societate</i> • <i>Copilul și Patria</i> <p>➤ Acte de vorbire:</p> <p>Prezentări Răspunsuri Descrieri Atitudini și sentimente pozitive/negative A cere informații asupra unui fapt</p> <p>Instrucțiuni Mulțumiri Ajustorul Sfaturi Invitația Enumerarea</p> <p>➤ Elemente de construcție a comunicării:</p> <p>Vocabularul Modele de vorbire Dialogul Monologul Conținuturi gramaticale Verbul* Adverbul Substantivul* Adjectivul* Pronumele* Numeralul Prepoziția* Interjecția Conjunția Propoziția* Punctuația</p>	<p>Activități:</p> <ul style="list-style-type: none"> • exerciții de scriere caligrafică a literelor și a cuvintelor, a ortogramelor, de respectare a intervalelor; • exerciții de completare, transformare, construire a unor mesaje după model, schemă, plan, imagine etc.; • substituirea cuvintelor într-o anumită categorie (de ex., singular/plural, prezent/trecut etc.); • alcătuirea propozițiilor care implică utilizarea anumitor cuvinte, ortograme, fenomene gramaticale; • crearea mesajelor referitoare la informații de ordin personal, necesități imediate, persoane și obiecte familiare; • exerciții de evaluare/autoevaluare a redactării corecte a diverselor tipuri de texte etc.

		<p>Produse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • planul unui text; • texte proprii, redactate cu și fără repere; • copii, transcrieri, dictări de enunțuri, în care se regăsesc normele gramaticale, ortografice și de punctuație învățate; • descrieri succinte după un început/sfârșit dat etc.
<p>Competența specifică 5. Practicarea comunicării orale și scrise în limba română, demonstrând acceptare, respect pentru valorile naționale și europene, deschidere pentru implicare activă, responsabilă în viața social-culturală a comunității.</p>		
<p>5.1. Descrierea succintă a orașului Chișinău, capitala Republicii Moldova.</p> <p>5.2. Descrierea unui loc important din satul/orașul natal.</p> <p>5.3. Prezentarea unei personalități cunoscute din Republica Moldova.</p> <p>5.4. Descrierea simbolurilor de stat, în baza imaginilor.</p>	<p>➤ Contexte tematice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Copilul în familie</i> • <i>Copilul și natura</i> • <i>Copilul în societate</i> • <i>Copilul și Patria</i> <p>➤ Acte de vorbire:</p> <p>Prezentări Răspunsuri Descrieri Atitudini și sentimente pozitive/negative A cere informații asupra unui fapt Instrucțiuni Mulțumiri Ajustorul Sfatul Invitația Enumerarea</p> <p>➤ Elemente de construcție a comunicării:</p> <p>Vocabularul Modele de vorbire Dialogul Monologul Conținuturi gramaticale Verbul* Adverbul Substantivul* Adjectivul* Pronumele* Numeralul Prepoziția* Interjecția Conjunția Propoziția* Punctuația</p>	<p>Activități:</p> <ul style="list-style-type: none"> • excursii; • întâlniri cu personalități de vază; • comunicări succinte în bază de imagini, secvențe de film; • jocuri de rol etc. <p>Produse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • portofolii tematice; • jurnale de impresii; • expoziții; • postere etc.

La sfârșitul clasei a IV-a, elevul poate:

- identifica informații conform anumitor criterii;
 - asocia conținutul unui mesaj audiat cu anumite imagini, informații cunoscute;
 - formula opinii, atitudini, argumente în cuvinte, expresii simple;
 - povesti selectiv și integral, prin cuvinte proprii, un mesaj;
 - îndeplini instrucțiuni simple de orientare în vederea atingerii unui obiectiv;
 - utiliza adecvat elementele lexicale și modelele de vorbire în demersuri comunicative noi;
 - utiliza raporturile de sinonimie/antonimie în situații de comunicare;
 - formula întrebări pentru un eventual interviu cu persoane cunoscute, pe teme de interes comun;
 - prezenta informații despre sine, familie, activități actuale sau anterioare;
 - improviza dialoguri în baza imaginilor, situațiilor de comunicare;
 - citi corect, fluent, conștient și expresiv propoziții/texte;
 - deduce sensul unor cuvinte pe baza contextului;
 - identifica informații semnificative ale textului;
 - aprecia faptele unui personaj al textului;
 - scrie lizibil, corect și conștient cuvinte, propoziții și texte scurte;
 - elaborează planul unui text scurt,
- manifestând ca atitudini și valori specifice predominante:***
- dorință de a înțelege limbajul persoanelor/vorbitorilor în mediile școlare și comunitare;
 - perseverență pentru scrierea corectă a textelor proprii;
 - interes pentru lectura independentă a cărților și a presei periodice pentru copii;
 - dorință de a utiliza informații noi în situații variate de comunicare;
 - acceptare și respect pentru valorile naționale și europene;
 - implicare responsabilă în diverse activități școlare.

Detalii ale conținuturilor de învățare

CONTEXTE TEMATICE	ACTE DE VORBIRE	ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII
<p>COPILUL ÎN FAMILIE</p> <p>Copilul despre sine și familie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Calități • Preferințe • Relații de familie <p>Viață sănătoasă</p> <ul style="list-style-type: none"> • Starea sănătății și igienă personală • Activități de odihnă (cu familia) • Sportul <p>Sărbători și tradiții în familie</p>	<p>Prezentări: autoprezentarea, prezentarea cuiva, prezentarea ființelor, relațiilor dintre acestea, starea personală, a membrilor familiei, activităților comune, tradiționale, sportive.</p> <p>Răspunsuri: răspunsuri afirmative și negative scurte.</p> <p>Descrieri: starea personală, ocupații cotidiene, sportive.</p> <p>Mulțumiri: formule simple pentru a mulțumi și a răspunde la mulțumiri.</p> <p>Atitudini și sentimente pozitive: formule elementare de exprimare a plăcerii, respectului, bucuriei, dorinței, necesității etc.</p>	<p>Specificul vorbirii orale: pronunție, intonație, tempo, ritm.</p> <p>Situații de comunicare conform ariei tematice.</p> <p>Vocabularul. Însușirea a 350-400 de cuvinte, expresii, proverbe, expresii frazeologice.</p> <p>Modele de vorbire care reflectă aria tematică.</p> <p>Dialogul în situații de comunicare familiare. Răspunsul la întrebări, formularea întrebărilor, adresarea către interlocutor. Propoziții/replici care conțin un mesaj, o întrebare, un răspuns, o rugămintă.</p> <p>Textul oral (monologul). Descrierea orală a lucrurilor, ființelor, fenomenelor etc. Alcătuirea orală a textelor.</p> <p>Conținuturi gramaticale</p> <p>N.B.! Conținuturile gramaticale sunt incluse în modele de vorbire. Terminologia gramaticală, propusă mai jos, în unele cazuri, pentru comoditate, poate fi utilizată de către profesor, deoarece la limba maternă, începând cu clasa a III-a se utilizează terminologia respectivă (cele indicate cu asterisc*).</p>
<p>COPILUL ȘI NATURA</p> <p>Fenomene ale naturii</p> <ul style="list-style-type: none"> • Când plouă/ninge? • De ce bate vântul? • Semne populare • Obiceiuri populare <p>Sărbători și tradiții calendaristice</p> <p>Lumea animală</p> <ul style="list-style-type: none"> • Caracteristici • Mediul de trai • Animale exotice • Curiozități 	<p>Descrieri: aspecte meteo, semne ale naturii, semne populare, obiceiuri, animale preferate, flora.</p> <p>Atitudini și sentimente pozitive: formule elementare de exprimare a plăcerii, bucuriei, admirației, dorinței, necesității, frumuseții.</p> <p>Instrucțiuni: a da indicații, instrucțiuni de comportament cu diferite ocazii.</p> <p>Atitudini și sentimente negative: dorul, neplăcerea, tristețea, regretul.</p> <p>A cere informații asupra unui fapt.</p> <p>Sfaturi: a cere sfaturi, a da sfaturi.</p>	<p>Verbul* (forma inițială*). Modul indicativ. Timpul prezent*. Timpul trecut*: imperfectul, perfectul compus. Viitorul I.*</p> <p>Verbele reflexive*. Modul conjunctiv prezent. Modul imperativ.</p> <p>Adverbul. Utilizarea după modele.</p> <p>Substantivul*. Genul*, numărul*. Articolul hotărât și nehotărât. Cazurile*.</p>

<p>COPILUL ÎN SOCIETATE</p> <p>Prieteni și colegi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Preferințe și interese • La telefon, pe internet • Reguli nescrise <p>Proiecte de viitor</p> <ul style="list-style-type: none"> • Profesia preferată <p>Locul natal</p> <ul style="list-style-type: none"> • Orașul, satul • Orientarea în oraș • Mijloace de transport • Reguli de circulație <p>La medic</p> <p>Cumpărături</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alimente • Cantități • Costuri 	<p>Prezentări: prezentarea unor persoane, lucruri, interese, reguli.</p> <p>Descrieri: persoane, profesii, localități, mijloace de transport, forma, culoarea, utilizarea, folosul unor alimente.</p> <p>Influențarea acțiunilor: a accepta, a refuza, a sprijini.</p> <p>Sfaturi: a cere sfaturi, a da sfaturi.</p> <p>Ajutorul: a cere/a acorda ajutor de orientare într-un mediu rural, urban, ajutor medical.</p> <p>Atitudini și sentimente pozitive: plăcerea, dorința, comunicarea.</p> <p>Mulțumiri: formule de a mulțumi, a răspunde cu formule simple, dar elegante.</p>	<p>Adjectivul*. Acordul adjectivului cu substantivul în gen, număr și caz. * Utilizarea gradelor de comparație. Topica.</p> <p>Pronumele*. Pronumele personal*. Formele accentuate și neaccentuate.</p> <p>Numeralul. Numeralul cardinal.</p> <p>Prepoziția*. Utilizarea după modele.</p> <p>Interjecția. Utilizarea.</p> <p>Conjuncția. Utilizarea conjuncțiilor de coordonare.</p> <p>Propoziția.* Utilizarea tipurilor de propoziții după scopul comunicării, după formă, după alcătuire.</p> <p>Punctuația (în funcție de materia studiată).</p> <p>N.B.! Modelele de vorbire și minimul lexical fundamental se propun în <i>Ghidul de implementare a curriculumului</i>.</p> <p>Texte recomandate:</p> <p>Folclor: Din folclorul copiilor, Proverbe, Ghicitori. Plugușorul. Cu semănatul. Colinde. Frământări de limbă. Numărători.</p> <p>Ion Creangă, Mihai Eminescu, George Coșbuc, Elena Farago, Otilia Cazimir, Constantin Dragomir, Iulian Filip, Spiridon Vangheli, Grigore Vieru, Vasile Romanciuc, Dumitru Matcovschi, Victor Dumbrăveanu, Arcadie Suceveanu, Ianoș Țurcanu, Anatol Ciocanu, Petru Cărare, Gheorghe Blănaru, Liviu Deleanu, Nicolae Esinencu ș.a.</p>
<p>COPILUL ȘI PATRIA</p> <p>Despre țara mea</p> <ul style="list-style-type: none"> • Simboluri de stat • Orașul Chișinău • Oameni cunoscuți <p>Sărbători și tradiții naționale</p>	<p>Atitudini și sentimente pozitive: plăcerea, bucuria, admirația, dorința.</p> <p>Invitația: a invita, a accepta o invitație.</p> <p>Enumerarea: localități, instituții, date, cifre, distanțe.</p> <p>Descrierea: formule de descriere a calităților/trăsăturilor unor persoane, a locurilor.</p> <p>Informație: a prezenta/a cere informații despre ceva/cineva.</p>	

1.2.10. Contexte tematice de reper

(Pentru asigurarea continuității procesului de dezvoltare a competențelor de comunicare în limba română)

CLASA I	CLASA a II-a	CLASA a III-a	CLASA a IV-a
C O P I L U L Î N F A M I L I E			
<p>Să facem cunoștință!</p> <ul style="list-style-type: none"> Formule de salut Nume, prenume, vârstă, loc de trai Cine sunt eu? Familia mea Mama e bibliotecară <p>Jucării. Activități de joc</p> <p>Camera mea</p> <ul style="list-style-type: none"> Obiecte de mobilier <p>În bucătărie</p> <ul style="list-style-type: none"> Veselă Alimente <p>Ce purtăm?</p> <ul style="list-style-type: none"> Îmbrăcăminte Încălțăminte 	<p>Familia mea</p> <ul style="list-style-type: none"> Membrii familiei Ocupații în familie Mă găsesc de școală Locul de muncă Parada profesiorilor Ne odihnim împreună Ziua de naștere Cu mama la doctor <p>Poftă bună!</p> <ul style="list-style-type: none"> Veselă Bucate Bătură Ce mâncăm? Ce bem? 	<p>Despre membrii familiei</p> <ul style="list-style-type: none"> Cum sunt? Ocupațiile membrilor familiei Caleidoscopul profesiilor <p>Casă și mediu de viață</p> <ul style="list-style-type: none"> Camere Mobilier <p>Cum să fim sănătoși?</p> <ul style="list-style-type: none"> Părțile corpului Obiecte de igienă personală Produce sănătoase Regimul zilei Igienă Menu <p>Sărbători în familie</p>	<p>Copilul despre sine și familie</p> <ul style="list-style-type: none"> Calități Preferințe Relații de familie <p>Viață sănătoasă</p> <ul style="list-style-type: none"> Starea sănătății și igiena personală Activități de odihnă (cu familia) Sportul <p>Sărbători și tradiții în familie</p>
C O P I L U L Ș I N A T U R A			
<p>Animalul preferat</p> <ul style="list-style-type: none"> Animale domestice Animale sălbatice Cum sunt animalele? <p>În grădină</p> <ul style="list-style-type: none"> Fructe Legume Culori 	<p>Anotimpul preferat</p> <ul style="list-style-type: none"> Semnele naturii Ocupațiile oamenilor <p>Despre animale</p> <ul style="list-style-type: none"> Animale. Animalul preferat Despre viața păsărilor <p>Ce gustoase sunt!</p> <ul style="list-style-type: none"> Fructe Legume 	<p>Timpu și vremea</p> <ul style="list-style-type: none"> Cât e ora? Cum e vremea? Zile de lucru/odihnă <p>Toamna</p> <ul style="list-style-type: none"> Semnele toamnei Despre păsări Păsările călătoare 	<p>Fenomene ale naturii</p> <ul style="list-style-type: none"> Când plouă/ninge? De ce bate vântul? Semne populare Obiceiuri populare <p>Sărbători și tradiții calendaristice</p> <p>Lumea animală</p> <ul style="list-style-type: none"> Caracteristici Mediul de trai Animale exotice Curiozități

<p>Despre timp</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zilele săptămânii • Lunile anului • Anotimpuri 		<p>Iarna</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sărbători de iarnă • Jocuri de iarnă <p>Primăvara</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obiceiuri de primăvară • Flori de primăvară <p>Vara</p> <ul style="list-style-type: none"> • Semnele verii • Proiecte de vacanță 	
C O P I L U L Î N S O C I E T A T E			
<p>La școală</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rechizite • Mobilier • Să numărăm! • Colegi • Preferințe • Ne place sportul 	<p>La școală</p> <ul style="list-style-type: none"> • Activități la școală • Activități la lecție • Lecția preferată • La recreație • În vacanță <p>Prieteni</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informații despre prieteni • Un prieten bun • Pasiuni • Convorbiri la telefon <p>Sărbători calendaristice</p>	<p>Agenda săptămânii</p> <ul style="list-style-type: none"> • Orarul • Rechizite. Unde se află? • Timpul liber <p>Prieteni</p> <ul style="list-style-type: none"> • Interese • Ajutorul reciproc 	<p>Prieteni și colegi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Preferințe și interese • La telefon, pe internet • Reguli nescrise <p>Proiecte de viitor</p> <ul style="list-style-type: none"> • Profesia preferată <p>Locul natal</p> <ul style="list-style-type: none"> • Orașul, satul • Orientarea în oraș • Mijloace de transport • Reguli de circulație <p>La medic</p> <p>Cumpărături</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alimente • Cantități • Costuri

C O P I L U L Ș I P A T R I A

Trăiesc în Moldova

- Harta Republicii Moldova
- Orașe
- Râuri
- Oameni buni
- Din înțelepciunea populară
- Sărbători

Patria mea

- Simboluri
- Capitala
- Oameni harnici
- Mulțumim pentru pace
- Din creația populară

Prin Moldova

- Locuitori
- Bogății
- Călătorii prin Moldova

Despre Moldova

- Simboluri de stat
 - Orașul Chișinău
 - Oameni cunoscuți
- Sărbători și tradiții naționale**

1.3. Repere privind strategiile didactice

Curriculumul pentru învățământul primar fixează următoarele principii privind strategiile didactice:

- asigurarea accesului egal la educație a tuturor copiilor, inclusiv a celor cu cerințe educaționale speciale (CES), promovând individualizarea și diferențierea în procesul educațional;
- centrarea pe elev și nu pe conținuturile de învățare, acestea constituind un mijloc de realizare a finalităților;
- unitatea abordării psiho- și sociocentriste: fiecare copil este valoros prin unicitatea sa și prin aceasta conferă valoare societății, totodată însușirea valorilor societății conferă un plus de valoare personalității copilului.

Proiectarea strategiilor didactice este determinată de curriculum, dar se realizează personalizat, în raport cu factori multipli: necesitățile de instruire ale elevilor, specificul disciplinei, personalitatea didactică a profesorului, cultura organizațională a școlii, accesul la mijloacele comunicaționale și informaționale moderne etc. Promovând diversificarea și personalizarea strategiilor didactice, curriculumul accentuează:

- orientarea spre învățarea activă;
- orientarea spre a învăța să înveți;
- orientarea spre formarea de competențe;
- orientarea spre dezvoltarea creativității elevilor.

1.4. Repere privind evaluarea

1.4.1. Evaluarea criterială prin descriptori. Orientări generale

Conform Codului educației al Republicii Moldova, Art. 16 (5), evaluarea rezultatelor învățării este criterială și se efectuează prin descriptori.

Cadrul conceptual al evaluării criteriale prin descriptori (ECD) în învățământul primar este reperat prin următoarele accepțiuni [11, 12, 13, 14].

Baza metodologică a ECD este evaluarea pentru învățare.

Obiectivul principal al ECD rezidă în îmbunătățirea rezultatelor obținute individual sau în grup, contribuind la motivarea pentru învățare, la (auto)corectarea greșelilor, prin urmare la o evoluție a dezvoltării personalității școlarului mic.

Fiind subordonat interesului superior al copilului, procesul ECD se fundamentează pe un sistem unitar de principii:

principii psiho-pedagogice

- principiul centrării pe personalitatea celui evaluat (educat), pe caracteristicile sale individuale și de vârstă;
- principiul motivării pentru învățare;
- principiul confidențialității;
- principiul succesului;
- principiul transparenței și participării la procesul evaluării (copil/părinte/reprezentant legal al copilului).

principii didactice

- principiul relevanței și eficienței;
- principiul integranței procesului educațional de predare-învățare-evaluare;
- principiul priorității autoevaluării;
- principiul flexibilității în alegerea instrumentelor de evaluare;
- principiul corelării evaluării formative cu cea sumativă.

Obiectul evaluării în școala primară îl constituie rezultatele școlare individuale ale copilului. Spectrul rezultatelor vizate este determinat de finalitățile stipulate în curricula disciplinelor.

Produsul școlar reprezintă un rezultat școlar proiectat pentru a fi realizat de către elev și măsurat, apreciat de către cadrul didactic, elevul însuși, colegii și, eventual, părinții.

Curricula disciplinelor conține liste de produse școlare evaluabile în fiecare unitate de învățare.

Criteriile de evaluare sunt seturi de calități importante care se regăsesc în produsele învățării și care trebuie să se prezinte ca un sistem, într-o unitate integră și inseparabilă cu produsul respectiv. Criteriile de evaluare se prezintă elevilor în formă de criterii de succes, formulate în limbaj accesibil, pe scurt, folosind verbe, de obicei la persoana I singular. Criteriile de succes pot fi formulate cu focalizare pe dimensiunea operațională și/sau pe cea atitudinală.

Descriptorii reprezintă criterii calitative de evaluare care descriu modul de manifestare a competențelor elevului și permit determinarea gradului de realizare a acestora; constituie indicatori operaționali direct observabili în comportamentul performanțial al elevilor și la nivelul rezultatelor și produselor activității concrete a acestora.

Astfel, descriptorii generali pentru învățământul primar descriu modul de manifestare a competențelor elevului în procesul realizării finalităților curriculare pe două dimensiuni interconținute:

- **dimensiunea cumulativă** vizează nemijlocit performanțele elevului la disciplinele școlare și permite atribuirea calificativelor: foarte bine, bine, suficient;
- **dimensiunea formativă** vizează comportamentul performanțial al elevului și permite stabilirea nivelului de performanță: independent, ghidat de învățător, cu mai mult sprijin.

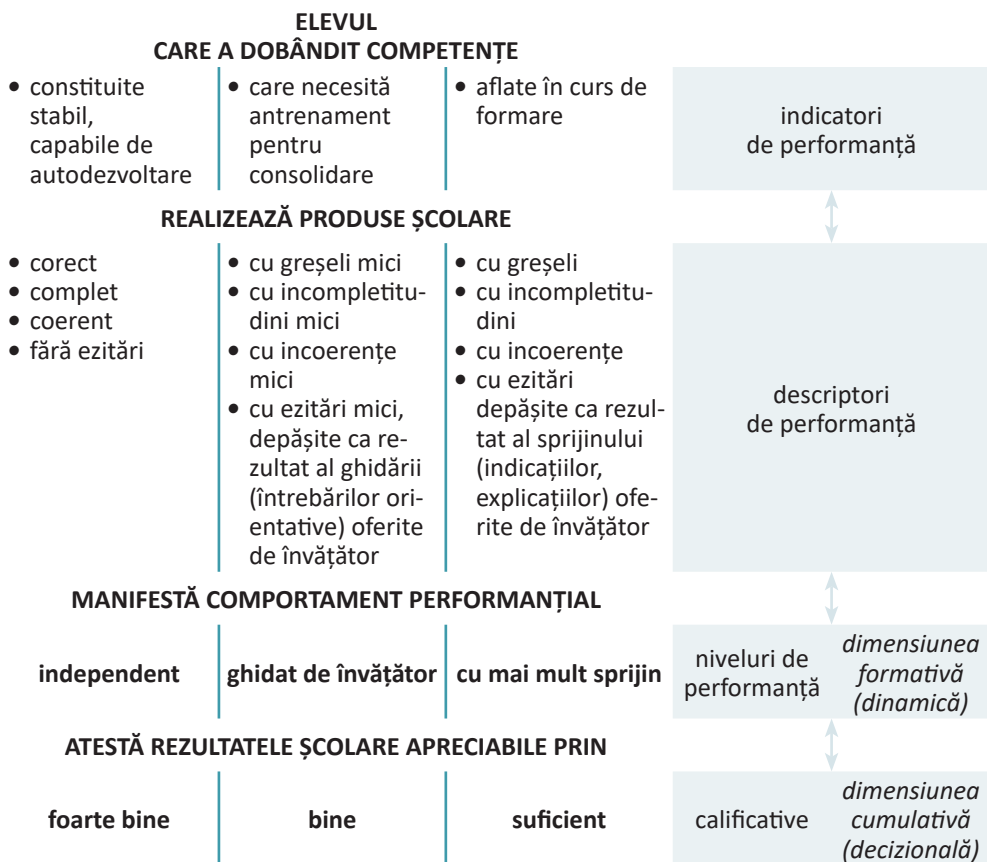

Fig. 1.2. Aprecierea rezultatelor școlare în contextul ECD

În clasele I-IV se acordă prioritate dimensiunii formative a aprecierii rezultatelor școlare. Astfel, școlarul mic i se oferă șanse sporite pentru succes în contextul individual al formării personalității.

La disciplina Limba și literatura română (instituțiile cu predare în limbile minorităților naționale) se acordă calificative (foarte bine, bine, suficient) la evaluări sumative în clasele III-IV. În clasele I-II nu se acordă calificative, dar se urmărește dimensiunea formativă (dinamică) prin monitorizarea nivelurilor de performanță (independent, ghidat de învățător, cu mai mult sprijin) [11, 12, 13, 14].

Pentru copiii cu CES se folosește același sistem criterial în evaluare, dar aplicat pe baza Planului educațional individualizat.

1.4.2. Strategii de evaluare

În funcție de aplicarea unor instrumente de evaluare (test, probă orală, scrisă, practică sau combinată etc.), se evidențiază evaluarea instrumentală și cea non-instrumentală.

În funcție de momentul unui act evaluativ într-un parcurs de învățare, se disting trei strategii de evaluare: **inițială** – predictivă; **formativă** – continuă; **sumativă** – finală.

În cadrul strategiei de evaluare formativă, se diferențiază:

- **evaluarea formativă în etape** – instrumentală, raportată la câteva unități de competențe; evaluările formative în etape trebuie să asigure „pregătirea” evaluării sumative la finele parcurșului de învățare respectiv;
- **evaluarea formativă punctuală** – instrumentală, raportată la o unitate de competență;
- **evaluarea formativă interactivă** – non-instrumentală, feedback emoțional, de conținut, de atitudine, raportat la obiectivele lecției.

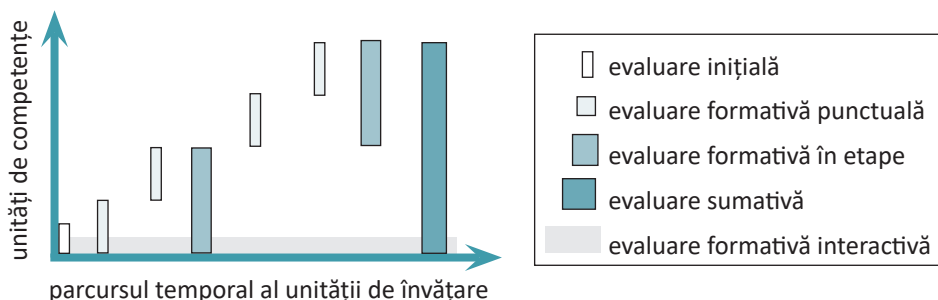

Fig. 1.3. Un model posibil de valorificare a strategiilor de evaluare într-o unitate de învățare

1.4.3. Autoevaluarea în contextul autoreglării

Prezentul curriculum promovează orientarea demersului evaluativ către stimularea autorefecției, autocontrolului și autoreglării.

În acest context se accentuează diversificarea strategiilor evaluative și alternarea metodelor, tehnicilor și instrumentelor tradiționale de evaluare cu cele moderne (alternative/complementare): observarea sistematică a activității și a comportamentului elevului, portofoliul, proiectul, studiul de caz, autoevaluarea etc.

Condițiile necesare pentru realizarea eficientă a autoevaluării:

- prezentarea sarcinii de lucru (produsului) și a criteriilor de succes;
- încurajarea elevilor pentru a-și pune întrebări legate de modul de realizare a sarcinii (conștientizarea criteriilor);
- aplicarea controlată a unor grile de autoverificare;
- încurajarea evaluării în cadrul grupului sau al clasei (evaluarea reciprocă);
- completarea unui chestionar (fișă de autoevaluare) la finalizarea unei sarcini de lucru relevante.

Pentru dezvoltarea capacității de autoevaluare la elevi, se recomandă următoarele procedee care necesită ghidare din partea profesorului: autocorectarea; corectarea reciprocă; autoaprecierea; aprecierea reciprocă.

Formarea capacității de autoevaluare la elevi este strâns legată de ideea acceptării elevilor ca parteneri în actul evaluării. Elevii participă astfel la propria formare, se cunosc mai bine, fapt util pentru întreaga lor viață socială.

1.5. Activități transdisciplinare

Activitățile transdisciplinare presupun abordarea integrată a curriculumului prin centrarea pe probleme ale lumii reale în contexte cotidiene, urmărind dezvoltarea competențelor pentru viață.

Abordarea integrată a curriculumului solicită crearea de conexiuni între competențe/unități de competențe dobândite separat, în cadrul diferitor discipline. O asemenea abordare nu se mai centrează pe discipline, ci le transcende, subordonându-le copilului – subiectului formării.

Se va pune accentul pe abordări flexibile care încurajează interacțiunea pozitivă, motivarea și implicarea elevilor în procesul propriei formări, valorificând în mod judicios elemente de învățare dincolo de clasă în contexte de:

- învățare-aventură/de tip expediționar;
- învățare prin descoperire;
- învățare experiențială;
- învățare prin cercetare;
- învățare bazată pe proiect;
- învățare prin colaborare;
- învățare bazată pe sarcini de lucru;
- învățare prin excursii;
- învățare bazată pe probleme;
- învățare în muzee/educația muzeală.

În funcție de necesitățile și preferințele elevilor, de resursele deținute etc., profesorul de limba română va selecta teme care oferă posibilități pentru realizarea unor activități cu caracter transdisciplinar. Detalii la acest compartiment sunt incluse în curriculumul pentru învățământul primar și în ghidul de implementare al curriculumului pentru învățământul primar.

Produse recomandate pentru activități transdisciplinare:

- Album (poze, desene, aplicații, comentarii/reflecții etc.)
- Portofoliu tematic
- Carte confecționată
- Poster/Pliant
- Dramatizare
- Prezentare orală/digitală
- Experiment
- Program de valorificare a timpului liber
- Iarmaroc organizat și realizat
- Proiect/mini proiect (eventual, implementat)
- Interviu alcătuit și realizat, prelucrarea datelor
- Simulări: comportamente în situații de urgență; comportamente favorabile/comunicare în diverse contexte cotidiene etc.
- Meniu/Regim alimentar
- Situații-problemă rezolvate/experimentate
- Mesaj colectiv
- Vernisaj/expoziție de creații
- Organizatori grafici

Transdisciplinaritatea privește – așa cum indică prefixul „trans” – ceea ce se află în același timp și între discipline, și înăuntrul diverselor discipline, și dincolo de orice disciplină. Finalitatea ei este înțelegerea lumii prezente, unul dintre imperativele ei fiind unitatea cunoașterii.

Basarab Nicălescu

1.6. Cadrul european comun de referință pentru limbi. Aplicare

1.6.1. Descrierea nivelurilor de referință A1.1 – A2.2.

Nivelul	Înțelegerea/Comprehensiunea		Vorbirea		Scrierea	
	Audierea	Lectura	Vorbirea dialogată	Vorbirea monologată	Scrierea	Corectitudinea gramaticală
Ce poate face elevul/eleva?						
A1.1.	<p>Poate recunoaște cuvinte și expresii cunoscute dacă interlocutorul vorbește lent și clar.</p> <p>Înțelege cu ajutorul materialelor vizuale (desene, ilustrații, fotografii).</p> <p>Răspunde adecvat la adresări (saluturi, instrucțiuni, sarcini).</p>	<p>Cunoaște alfabetul limbii române.</p> <p>Recunoaște nume, cuvinte, îmbinări de cuvinte cunoscute în texte.</p> <p>Citește cuvinte, îmbinări de cuvinte și propoziții cu vocabularul cunoscut.</p> <p>Pot avea nevoie de materiale vizuale pentru a înțelege.</p>	<p>Poate să pună și să răspundă la întrebări simple, cu referire la subiectele cunoscute sau la necesitățile curente, în limita vocabularului și modelelor de vorbire însușite.</p> <p>Are nevoie de ajutor de la interlocutor, prin repetarea sau reformularea a ceea ce spune într-un ritm mai lent.</p>	<p>Poate utiliza expresii și propoziții simple pentru a descrie locul de trai și oamenii pe care îi cunoaște.</p>	<p>Cunoaște alfabetul limbii române și poate scrie literele. Poate copia cuvinte, îmbinări de cuvinte și propoziții cunoscute.</p> <p>Poate scrie scurte informații personale (de exemplu, pe caiet, sau o carte poștală din vacanță).</p> <p>Poate alcătui și scrie propoziții scurte, după modelele învățate.</p>	<p>Utilizează construcții simple și modele de propoziții memorate, dar face greșeli ocazionale în structurarea lor.</p>

A1.2	<p>Poate înțelege înbinări de cuvinte, propoziții și dialoguri scurte, lent și clar pronunțate, la teme cunoscute și în situații familiare, care se referă la ei, la familie, la anturajul concret și apropiat.</p> <p>Înțelege adresări și instrucțiuni pronunțate rar și clar. Poate avea nevoie de repetare, indicii, ilustrații etc.</p>	<p>Poate citi scurte texte simple (de ex., programe de eveniment, afișe, cărți poștale, e-mailuri, anunțuri, etichete, indicatoare stradale, formulare scurte și chestionare, note și mesaje), gășind informațiile necesare.</p> <p>Poate înțelege simple instrucțiuni de lucru în formă scrisă.</p> <p>Ritmul de citire este foarte lent, poate necesita recitare pentru a înțelege textul.</p>	<p>Poate să se angajeze în dialoguri simple, în limita vocabularului și modelelor de vorbire însușite.</p> <p>Uneori are nevoie de ajutor de la interlocutor.</p>	<p>Se poate prezenta pe scurt. Poate numi lucrurile care îl înconjoară.</p>	<p>Poate scrie succint ceva despre sine și despre alte persoane.</p> <p>Poate completa chestionare simple, (de exemplu, să înscrie detalii personale pe o fișă de hotel).</p> <p>Cunoaște ortografia cuvintelor învățate.</p> <p>Utilizează majusculele la începutul propozițiilor și semnele de punctuație corespunzătoare la sfârșit.</p>
A2.1	<p>Înțelege conversații simple și conținutul unor povestiri scurte, anunțuri și mesaje, dacă acestea sunt legate de teme familiare (persoana proprie, familia, cumpărăturile, anturajul apropiat) sau de activități cotidiene, cu condiția că sunt prezentate rar și clar.</p> <p>Solicită repetarea enunțurilor și pronunțarea clară.</p>	<p>Poate citi texte scurte și simple, de uz cotidian, cu vocabular des întâlnit (de ex., coreșondența personală, anunțuri, știri, instrucțiuni).</p> <p>Poate găsi informația necesară în text și înțelege sensul acesteia.</p> <p>Ritmul de citire este lent.</p> <p>Știe să utilizeze dicționarele școlare pentru a înțelege textul.</p>	<p>Utilizează vocabularul de bază și expresii cunoscute, construcții gramaticale/modele de vorbire simple, modele de propoziții învățate. Poate iniția și încheia scurte conversații, care nu cer decât un schimb de informații simplu privitor la subiecte și activități familiare, dar nu le poate susține continuu.</p>	<p>Poate să descrie pe scurt spații familiare/locuri din împrejurimi, activități cotidiene și persoane.</p>	<p>Poate descrie persoane și locuri, în limita vocabularului însușit.</p> <p>Poate lua notițe simple și scrie note/mesaje despre activități de rutină (de exemplu, cărți poștale, invitații, o scrisoare simplă/un bilet de mulțumire).</p> <p>Poate utiliza conjuncții general (și, de asemenea etc.)</p> <p>Poate redacta texte scurte, pe baza unor exemple și folosind materialul sau dicționarul.</p>

A2.2	<p>Poate înțelege conversații pe teme familiare și recunoaște informațiile importante. Înțelege conținutul comunicării pe teme generale din sfera serviciilor (de ex., în magazin, în transport, într-un hotel, la o casă de bilete etc.).</p> <p>Adesea solicită clarificări cu privire la cele auzite.</p>	<p>Poate citi texte simple de uz cotidian (de ex., diverse anunțuri, meniuri, orare, programe, avertismente) pe teme familiare și înțelege sensul acestora. Uneori poate deduce sensul cuvintelor pe baza contextului.</p>	<p>Poate comunica în viața de zi cu zi, în situații cotidiene. Poate să-și exprime atitudinea și preferințele. Poate iniția, susține și încheia conversații pe teme familiare, dar uneori poate avea nevoie de ajutor.</p>	<p>Poate vorbi despre interesele și activitățile sale la școală și acasă, în timpul liber. Poate descrie activități actuale sau anterioare.</p>	<p>Poate descrie pe scurt experiențe proprii, locuri. Redactează scrisori personale simple. Știe să utilizeze conjuncții (care, așa ca și, dar, cu toate acestea etc.). Respectă regulile ortografice pe care le-a însușit (de ex., ortografierea numelor, semnele de punctuație la adresare etc.).</p>
-------------	--	--	--	---	---

1.6.2. Aspecte calitative de utilizare a limbii țintă.

VOLUM	CORECTITUDINE	FLUENTĂ	INTERACȚIUNE	COERENȚĂ
Ce poate face elevul/eleva?				
A1	<p>Controlază în mod limitat câteva structuri sintactice și forme gramaticale simple pe care le-a memorizat.</p>	<p>Poate să utilizeze enunțuri foarte scurte, izolate, de tip clișeu, cu numeroase pauze pentru a-și căuta cuvintele, pentru a le pronunța pe cele mai puțin familiare și pentru a debloca conversația.</p>	<p>Poate să răspundă la întrebări simple și să pună altele privitor la informații personale. Poate să interacționeze într-o manieră simplă, dar comunicarea depinde în întregime de repetări mai lente, de reformulări și de corectări.</p>	<p>Poate să lege cuvinte sau grupuri de cuvinte prin conectori elementari ca „și” sau „atunci”.</p>
A2	<p>Întrebuințează structuri elementare formate din expresii memorizate, din grupuri de câteva cuvinte și din expresii „semifabricate”, pentru a comunica o informație limitată în cadrul situațiilor simple din viața cotidiană și din actualitate.</p>	<p>Se poate face înțeles/leasă într-o intervenție scurtă, chiar dacă reformularea, pauzele și starturile false sunt evidente.</p>	<p>Poate să răspundă la întrebări și la declarații simple. Poate să indice că urmărește discuția, dar nu înțelege destul pentru a putea susține personal conversația.</p>	<p>Poate să lege grupuri de cuvinte cu conectori simpli cum ar fi : „și”, „dar”, „pentru că”.</p>

2. Ghidul de implementare a curriculumului disciplinar

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

PENTRU INSTITUȚIILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT GENERAL
CU PREDARE ÎN LIMBILE MINORITĂȚILOR NAȚIONALE

Clasele I-IV

Cuvânt înainte

Prezentul **Ghid** face parte din sistemul de produse ale **Curriculumului pentru învățământul primar** și reprezintă un document de reper în implementarea curriculumului în procesul educațional la limba și literatura română.

În consensul dat, ghidul de față propune:

- orientări generale și reperi metodologice privind proiectarea curriculară la limba și literatura română: proiectarea de lungă și de scurtă durată;
- sugestii metodologice și de evaluare;
- reperi metodologice și recomandări de proiectare și realizare a activităților transdisciplinare.

În elaborarea subiectelor la prezentul ghid s-au avut în vedere:

- orientarea spre învățarea activă, spre a învăța să înveți, spre formarea de competențe, spre dezvoltarea creativității elevilor;
- asigurarea unui echilibru optim între abordările teoretice și aplicative;
- posibilitățile reale de aplicare la clasă.

Ghidul se adresează profesorilor de limba și literatura română care predau în clasele primare, dar și în instituțiile preșcolare, managerilor în educație.

Prin ghidul dat tindem să promovăm demersurile diversificate și personalizate ale cadrelor didactice în implementarea Curriculumului pentru învățământul primar.

Drept condiții pentru implementarea eficientă a curriculumului dezvoltat, evidențiem:

- promovarea unui management eficient al implementării curriculumului în învățământul primar;
- crearea unui climat psihologic și relațional favorabil;
- crearea mediului de învățare adecvat;
- crearea unui cadru motivațional pentru cadre didactice și elevi;
- acceptarea conștientă de către subiecții procesului educațional a schimbărilor în cadrul curricular;
- parteneriatul eficient cu părinții în cheia Strategiei intersectoriale de dezvoltare a abilităților și competențelor parentale pentru anii 2016-2022 [19];
- parteneriatul eficient cu reprezentanții comunității.

Autorii

2.1. Tabloul proceselor psihice ale copiilor de vârstă școlară mică [53]

SENZAȚIILE

În această perioadă are loc lărgirea câmpului vizual. Se observă creștere și precizie în diferențierea nuanțelor cromatice. Elevii obțin progrese la recepționarea sunelelor înalte, la aprecierea, pe cale auditivă, a distanței dintre obiecte după sunetele și zgomotele pe care acestea le produc. Copilul percepe distanțe mai mari, poate determina aspecte spațiale (dreapta, stânga, înainte, înapoi), crește precizia la determinarea formei obiectelor, volumului; demonstrează capacități nu doar de reproducere, dar și de construire, percepția timpului este în dezvoltare.

PERCEPȚIA

Percepția devine sistematică, susținută prin efort voluntar, transformându-se în observație. Dificultatea de a percepe modelul (la citit-scris), ține de gradul de complexitate a activității: imaginația (modelul) + cuvântul (indicațiile cu privire la aplicarea modelului) + acțiunea practică deosebit de complexă (elevul trebuie să fie atent la cuvântul întreg ca să știe ce urmează, la fiecare literă în parte, la spațiul dintre litere și cuvinte, trecerea cuvintelor dintr-un rând în altul etc.) este un „du-te vino” între percepție și acțiune (!).

GÂNDIREA

Se dezvoltă gândirea abstractă. Copilul înaintează în rezolvarea sarcinilor în plan mental, a diferitelor posibilități de acțiune. El este capabil să explice, să-și argumenteze ideile, opiniile. Esența activităților: a gândi înainte de a acționa. Uneori poate confunda elementele esențiale cu cele secundare. Se dezvoltă operațiile de gândire (de analiză, sinteză, comparație, clasificare, generalizare).

IMAGINAȚIA

Imaginația, până la 8-9 ani, este săracă. Dezvoltându-se, reprezentările oferă posibilitatea de a fi folosite în realizarea proceselor imaginației, gândirii și a activităților creatoare. Copilul poate să descompună reprezentările în părți componente, să le prezinte. „Vede” mai corect distribuția evenimentelor despre care citește sau i se povestește. Se dezvoltă imaginația creatoare, poate să continue sau să intervină în subiectul examinat cu unele modificări. Imaginația, la această etapă, se află în progres, devenind mai critică și autoapreciativă, mai aproape de realitate.

MEMORIA

Memoria are un pronunțat caracter mecanic, are loc reproducerea aproape identică a informațiilor la începutul etapei (7-11 ani). Crește considerabil volumul memoriei (în clasa a patra, comparativ cu clasa întâi, se memorizează de 2-3 ori mai multe cuvinte), dar și productivitatea acesteia. Axarea memoriei **pe sensuri logice** face să crească de 8-10 ori volumul ei (față de preșcolari); recunosc 28 de cuvinte și reproduc 11 din 30 de cuvinte. Copilul este capabil să-și stabilească ce? să memoreze, să-și autoevalueze cele memorate (spre sfârșitul clasei a IV-a). Reproducerea unui text are loc după 2-3 lecturi.

ATENȚIA

Se formează atenția voluntară. La începutul etapei volumul atenției este încă redus. Elevilor le este dificil „să prindă” („să-și distribuie”) concomitent în câmpul atenției și explicațiile profesorului, și imaginile pe care le demonstrează și acțiunile colegilor ș.a. Ei întâmpină greutăți „la deplasarea” individuală a atenției de la ceva secundar spre esențial. Se pot concentra circa 30-40 de minute, iar spre sfârșitul claselor a III-IV ajung până la 50 de minute, dar se distrag ușor.

LIMBAJUL

Debitul verbal e de 60-90 de cuvinte pe minut. Se dezvoltă și limbajul oral, și cel scris. Învăță să asculte explicațiile învățătorului și să meargă pe urmele descrise. Învățarea citit-scrisului dezvoltă limbajul, de asemenea și însușirea, la această etapă, a circa 2500 de cuvinte, lărgind vocabularul activ al școlarului. Copiii se obișnuiesc să-și planifice activitățile prin limbaj, expunând consecutivitatea acțiunilor, argumentând și demonstrând pașii, ideile. Se mențin unele probleme de pronunție incorrectă. În procesul scrierii există un permanent control prin limbajul interior (**dialog cu sine**: *bine, stai puțin, hm..., ia te uită* etc.).

2.2. Reguli de aur de predare-învățare

Profesorii de limba și literatura română vor respecta așa-zisele *reguli de aur* în procesul de însușire a limbii române de către elevii alolingvi.

- *Reducerea la minimum a comunicării în limba maternă a elevilor la orele/activitățile de limba română.* Profesorul va folosi modele de vorbire și structuri adecvate acestei etape, enunțuri scurte, concise, lexic cunoscut sau asemănător celui folosit de către copii în limba maternă sau în limba de instruire.
- *Tempo normal, lent al vorbitorilor de limba română* (profesorul, alte persoane). Realizarea unui ritm eficient de predare care să ofere elevului posibilitatea să rețea informațiile, datele, explicațiile esențiale, fără a transforma comunicarea în dictare, ritmul poate oscila între 40-60 de cuvinte pe minut. Deși pentru științele socio-umane se recomandă un ritm mai sporit decât cel sus-numit, trebuie să luăm în considerare că este vorba de învățarea unei alte limbi decât cea maternă și elevul este lipsit de experiență în acest domeniu. Tempoul aplicat nu va fi însă exagerat de lent, deoarece este dificilă sesizarea enunțurilor ca un tot întreg, uitând care a fost începutul. În scopul dezvoltării auzului fonematic, profesorii vor practica și audierea diferitor enunțuri, texte înregistrate, emisiuni radiofonice și televizate accesibile și conforme nivelului verbal de dezvoltare a elevilor.
- Vocea profesorului trebuie să fie auzită, dar caldă, plăcută, fără să devină însă stridentă, supărătoare (40-50 dB).
- Folosirea unei mimici și pantomimici adecvate, evitând însă procedeele teatralizate.
- *Activități variate*, dar nu exagerat de multe în cadrul unei ore (*Non multa, sed multum*). Folosirea excesivă a metodelor, tehnicilor de lucru reduce din calitate, din durabilitatea și profunzimea însușirii. Se va pune accentul pe folosirea metodelor active, cum ar fi: simularea, jocul de rol etc.

- Chiar de la prima oră copilul trebuie să se convingă: *Eu pot deja vorbi în limba română!* Această convingere stimulează motivația, înlătură barierele psihologice, sporește interesul față de studierea limbii, intensifică încrederea în forțele proprii, în succesul însușirii unei noi limbi.
- *Încurajarea, aprecierea – în mod obligatoriu! Variat! Pe înțeles! Permanent!* Aprecierea rezultatelor pozitive de asemenea sporește încrederea în propriile capacități și posibilități, de aceea stimularea copiilor trebuie realizată prin diferite modalități. Acordarea în calitate de mențiuni a:
 - obiectelor (steluțe, floricele, stegulețe etc.);
 - aprecierilor verbale (*Bravo! Bravissimo! Titlul cel mai deștept/cea mai deșteaptă ș.a.*);
 - unor mici cadouri (un măr, o floare, un pix etc., etc.);
 - utilizării diferitor fragmente muzicale adecvate etc.

Trebuie să menționăm că aprecierea trebuie să fie obiectivă, încurajatoare, cu indicarea concretă a aspectelor/domeniilor pentru care elevul este menționat. În caz contrar copiii nu vor tinde să muncească, *vor alerga* doar după laude.

- Reprezentările grafice, desenele folosite trebuie să fie lizibile, vizibile, cu evidențierile necesare.
- Profesorul trebuie să se miște discret prin sala de curs (nu alergări, tropăieli!) pentru a evita distragerea atenției copiilor sau iritarea, supărarea acestora.
- Profesorul ar trebui să aplice un stil democratic de lucru, dar nu magister dixit (din latină: *ceea ce a spus profesorul nu poate fi discutat*).
- *Profesorul* (în clasele primare, de rând cu învățătorul) *este o a doua mamă* (uneori – prima autoritate), de aceea el trebuie să fie iubitor, profesionist, înțelegător, exigent, obiectiv, cu simțul umorului, blând – totul cu măsură, ca într-o rețetă culinară perfectă.
- *Dicție clară, corectă.* Profesorul trebuie să folosească o pronunție corectă, în special a sunetelor specifice limbii române, spre deosebire de limba maternă sau de instruire a elevului.

De exemplu, *unele* persoane pronunță șters unele cuvinte, înghițind pauze, sunete, silabe etc. Pronunția lui *nu știu* în multe cazuri este incorectă, de tipul [nuștiu - нушту], fapt care trebuie exclus din practica educațională. De asemenea pronunția sunetelor [d, t, n] înaintea de [e, î], a lui [o] protonic, a sunetului [î, â], a sunetului [ă] în mijlocul și la sfârșitul cuvintelor etc.

- *Învățarea limbii se realizează în baza modelelor de vorbire* (MV) indicate în curriculum.
- La această etapă, copiii nu trebuie grăbiți sau neglijați dacă nu răspund imediat, ei trebuie să *lucreze în ritmul propriu*.
- *Exercițiile trebuie să fie adecvate nivelului verbal, vârstei, temei, situației de vorbire.*
- La înscenarea snoavelor sau poveștilor se selectează doar **fragmentele** care conțin lexic cunoscut.
- *Repetăm mai întâi în cor sau individual?!* La însușirea unităților lexicale noi se practică ambele abordări: mai întâi în cor, pentru ca elevii care pronunță incorect,

care se jenează, să aibă timp de adaptare la pronunția corectă și invers: elevii vor pronunța și individual (unii metodiști consideră că anume așa se procedează), ca profesorul să aibă posibilitatea să-l audă pe fiecare copil și să corecteze pronunția neadecvată.

- *Evidența, repetarea și verificarea sistematică a vocabularului și a modelelor de vorbire.*
- *Jocul didactic nu este un scop în sine (de dragul jocului), ci un mijloc/instrument/formă de însușire a limbii. Jocurile se vor aplica la fiecare lecție, ținând cont de temă, etapă, nivelul de pregătire și se vor organiza în limba română.*
- *Ceea ce se însușește, se antrenează, se exersează în situații noi de comunicare. Altfel, elevul crede că doar „așa” se folosește cuvântul, modelul, structura. Grăitor este, în acest sens, exemplul învățării poeziilor pe de rost. Dacă poezia se învață papagalicește, dar nu se însușesc cuvintele noi, nu se alcătuesc enunțuri cu aceste cuvinte și în alte contexte, cuvintele se însușesc unilateral, elevii nefiind în stare să le aplice în situații noi de comunicare.*

2.3. Proiectarea curriculară la disciplinele de învățământ în clasele primare

2.3.1. Orientări generale

În contextul Curriculumului pentru învățământul primar, conceptul central al proiectării curriculare la disciplină este **proiectarea didactică personalizată**.

Proiectarea didactică personalizată exprimă dreptul cadrului didactic de a lua decizii asupra modalităților pe care le consideră optime în asigurarea calității procesului educațional la clasă. Totodată, prin proiectarea didactică personalizată, învățătorul își asumă responsabilitatea de a asigura elevilor parcursuri școlare individualizate, în funcție de condiții și cerințe concrete.

Proiectarea didactică la o disciplină școlară solicită învățătorului gândirea în avans a derulării evenimentelor la clasă, o prefigurare a predării, învățării și evaluării, eșalonată pe două niveluri interconținute: de lungă și de scurtă durată.

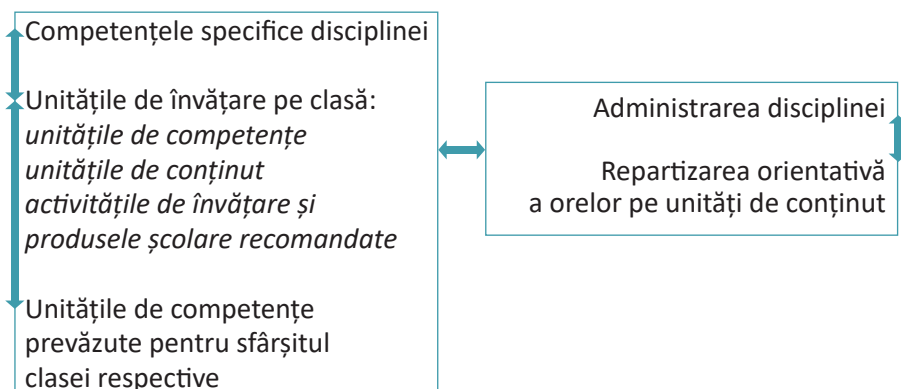
Documentele de proiectare didactică eșalonată, realizate de învățător și aprobate în cadrul instituției de învățământ, sunt următoarele:

- la nivelul de lungă durată: proiectul de administrare a disciplinei (anual, semestrial); proiectele unităților de învățare;
- la nivelul de scurtă durată: proiectele didactice (zilnice) pentru lecții sau alte forme de organizare, de exemplu, excursie.

Documentele de proiectare didactică eșalonată sunt documente administrative care transpun în mod personalizat curriculumul disciplinar (programa școlară) în condițiile concrete ale procesului educațional la clasă, în contextul alocării de resurse metodologice, temporale și materiale, considerate optime de către cadrul didactic pe parcursul vizat.

Astfel, curriculumul disciplinar constituie reperul principal, documentul reglator pentru proiectarea personalizată a activității didactice la clasă.

În acest sens, programa școlară pentru o clasă se lecturează urmărind interrelaționarea următoarelor elemente:

Competențele specifice, fiind proiectate pentru tot parcursul perioadei de școlaritate, reperează proiectarea de lungă durată la disciplină.

Proiectarea didactică anuală a disciplinei se realizează conform datelor din **Administrarea disciplinei** și ținând cont de **Repartizarea orientativă a orelor pe unități de conținut**.

Sistemele de unități de competențe proiectate pentru o unitate de învățare sunt prevăzute integral pentru evaluarea de tip cumulativ la finele respectivei unități de învățare și selectiv – pentru evaluarea formativă pe parcurs. Aceste sisteme reperează proiectarea didactică a unităților de învățare și proiectarea didactică de scurtă durată.

Sistemele de unități de competențe sintetizate la finele fiecărei clase sunt prevăzute pentru evaluarea anuală. Aceste sisteme vor repera descrierea rezultatelor elevilor în tabelul de performanță școlară întocmit la finalizarea fiecăreia dintre clasele I-IV.

Unitățile de conținut constituie mijloace informaționale prin care se urmărește realizarea sistemelor de unități de competențe proiectate pentru unitatea de învățare dată. Respectiv, se vizează realizarea competențelor specifice disciplinei, dar și a celor transversale/transdisciplinare.

Unitățile de conținut includ liste de termeni specifici disciplinei: cuvinte/sintagme care trebuie să intre în vocabularul activ al elevului către finele respectivei unități de învățare.

Activitățile de învățare și produsele școlare recomandate prezintă o listă deschisă de contexte semnificative de manifestare a unităților de competențe proiectate pentru formare/dezvoltare și evaluare în cadrul unității respective de învățare. Cadrul didactic are libertatea și responsabilitatea să valorifice această listă personalizată la nivelul proiectării și realizării lecțiilor, dar și să o completeze în funcție de specificul clasei concrete de elevi, de resursele disponibile etc.

2.3.2. Proiectarea didactică de lungă durată

Proiectul de lungă durată:

- include: *antetul, proiectul de administrare a disciplinei, proiectul pe unități de învățare*;
- este un *document administrativ* care se întocmește de către cadrul didactic la începutul anului școlar pentru fiecare disciplină de învățământ și admite operarea unor ajustări, dezvoltări pe parcursul anului, în funcție de dinamica reală a clasei de elevi;
- trebuie să constituie un *instrument funcțional* care să asigure un parcurs ritmic al conținuturilor și evaluărilor, punctat pe structura anului școlar și orientat spre realizarea finalităților curriculare de către elevii clasei;
- este oportun să poarte un *caracter personalizat* realizând o confluență a normativității didactice cu creativitatea și competența profesională a pedagogului – benefică, întâi de toate, pentru elev; proiectările de lungă durată editate pot fi folosite ca repere pentru demersul personalizat.

Cadrele didactice realizează, la începutul anului școlar, doar proiectul de lungă durată (cu toate componentele), iar proiectarea concretă (scenariul lecției) a unităților de învățare – proiectarea de scurtă durată o realizează pe parcursul anului.

Antetul proiectului de lungă durată va include următoarele elemente obligatorii:

- Denumirea instituției de învățământ.
- Numele și prenumele profesorului.
- Anul de studii.
- Clasa.
- Disciplina – se scrie denumirea disciplinei în conformitate cu Planul-cadru.
- Competențele specifice disciplinei – se transcriu din curriculumul disciplinar;
- Bibliografie – se listează produsele curriculare aferente disciplinei:
 - produse curriculare principale: curriculum disciplinar, manualul școlar aprobat de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării;
 - produse curriculare auxiliare: ghidul de implementare a curriculumului pentru învățământul primar, ghiduri metodice pentru cadrele didactice, instrucțiuni metodologice, caiete de activitate independenta pentru elevi, culegeri de teste, softuri educaționale etc.

ATENȚIE! *Auxiliarele pentru elevi se vor alege de către profesori în mod judicios, ținând cont de prevederile curriculare, posibilitățile de armonizare cu manualul aprobat de MECC, necesitățile și preferințele elevilor, posibilitățile financiare ale părinților.*

Proiectul de administrare a disciplinei va include următoarea rubrică:

ADMINISTRAREA DISCIPLINEI:					
Nr. de ore/săptămână			Nr. de ore/an		
Unitățile de învățare	Nr. ore/unitate	Evaluări			Observații
		EI	EFE	ES	
Semestrul 1					
Total semestrul 1					
Semestrul 2					
Total semestrul 2					
Total an					

- Nr. de ore pe săptămână – se scrie în conformitate cu Planul-cadru.
- Nr. de ore pe an – se calculează în funcție de structura anului școlar care este stabilită pentru fiecare an școlar în parte de către MECC al Republicii Moldova.
- Evaluări – se proiectează numărul de evaluări inițiale (EI), evaluări formative în etape (EFE) și evaluări sumative (ES) în cursul fiecărei unități de învățare. Astfel, profesorul va putea să-și clarifice dacă repartizarea orelor pe unități îi va permite să deruleze eficient procesul evaluării formative și să asigure continuitatea procesului evaluativ. Totodată, se creează o viziune de ansamblu asupra procesului didactic la disciplină.

Numărul evaluărilor sumative și a celor în etape se determină ținând cont de recomandările Scrisorii metodice anuale elaborate de MECC.

- Cadrul didactic are libertatea de a completa proiectul de administrare a disciplinei cu alte rubrici care îi pot facilita activitatea de proiectare. De exemplu, poate include rubrica Săptămâna destinată repartizării orientative pe săptămâni a orelor rezervate pentru parcurgerea unității/temei (de ex., S_1 , S_2 ... etc. sau prin precizarea perioadelor calendaristice).

Proiectul unei unități de învățare poate fi organizat și în felul următor:

Unități de competențe					Unități de conținut	Detalii de conținut	Nr. de ore	Data	Resurse	Observații
Receptarea mesajelor orale	Producerea de mesaje orale	Receptarea mesajelor/textelor scrise	Producerea mesajelor/textelor scrise	Practicarea comunicării orale și scrise						

- Unitățile de învățare – pot fi eșalonate preluând denumirile unităților de conținut (modulelor) din curriculumul disciplinar sau denumirile capitolelor (modulelor) din manualul aprobat de MECC pentru anul în curs.
- Detalieri de conținut – se eșalonează subiectele tematice pentru unități de 2-4 ore, care pot fi preluate din manualul aprobat de MECC, din lista de conținuturi din curriculumul disciplinar, apoi, în funcție de specificul disciplinei, creativitatea pedagogului și alți factori, se explicitează parcursurile elevilor la fiecare lecție – mai succint sau mai desfășurat; înscrierile din această rubrică trebuie să evidențieze formulări esențializate care se vor trece în catalogul clasei la fiecare lecție.
- Data – se trec datele calendaristice pentru fiecare subiect tematic indicat în coloana anterioară, ținând cont de structura anului școlar.
- Resurse – se indică paginile din manual și, eventual, din suporturi didactice auxiliare, pentru fiecare subiect tematic; la discreția învățătorului, pot fi notate și alte elemente (materiale didactice, forme de organizare a activităților ș.a.); la nivelul unității de învățare nu este obligatoriu de a proiecta metodele și formele activității didactice la lecții (la dorință, referințe la acest aspect pot fi făcute în detalierea conținuturilor).
- Evaluare – se vor indica lecțiile în cadrul cărora se proiectează: evaluarea inițială (EI); evaluarea formativă în etape (EFE); evaluarea sumativă (ES), inclusiv cea anuală (EA):
 - la început de an se proiectează o EI;
 - după fiecare evaluare sumativă se realizează o lecție de activități postevaluative diferențiate: de recuperare, de antrenare, de dezvoltare;
 - repartizarea EFE în cursul unității se va face în corespundere cu ritmul de învățare al elevilor, alți factori eventuali; se vor proiecta cel puțin două EFE pe parcursul finalizat prin ES.

ATENȚIE! Este important ca totalitatea unităților de competențe supuse evaluării formative în etape pe parcursul unității de învățare să asigure o acoperire fidelă a unităților de competențe care vor fi vizate prin evaluarea sumativă la finele unității.

Se recomandă a proiecta unitățile de competențe sau/și produsele selectate pentru fiecare EFE. Acestea pot fi indicate între paranteze (de exemplu: EFE (1.1., 1.2.)) sau, corespunzător, în rubrica Observații – la momentul proiectării sau pe parcursul realizării unității de învățare.

Evaluările formative punctuale (EFP) și cele interactive (EFI) au ca funcție prioritară învățarea. De aceea nu este neapărat necesar de a le proiecta la nivel de modul, dar la nivel de lecții.

- Observații – se înregistrează modificările care, eventual, vor surveni pe parcursul anului școlar.

2.3.3. Proiectul didactic de scurtă durată

Proiectul didactic al lecției oferă o schemă rațională a desfășurării lecției, pornind de la trei repere intercondiționate:

- ceea ce ne propunem să realizăm – *obiectivele lecției*;
- elementele necesare pentru a realiza ceea ce ne-am propus – *conținuturi și strategii didactice* (forme; metode, procedee și tehnici; mijloace);
- modul în care măsurăm eficiența învățării – *strategii de evaluare*.

Elaborarea proiectului didactic începe cu încadrarea lecției în unitatea de învățare, ceea ce implică stabilirea tipului de lecție, iar tipul lecției este corelat cu tipul de evaluare care poate fi valorificat la lecție. Din perspectiva ECD, această corelare se configurează în modul următor:

- activitățile de evaluare formativă interactivă pot și trebuie să fie realizate la orice tip de lecție, vizând diferite aspecte, inclusiv cele metacognitive;
- evaluările formative punctuale se pretează cel mai bine în lecțiile de aplicare, iar evaluările formative în etape – la lecțiile de analiză-sinteză; însă, în funcție de rezervele de timp ale modului și de alți factori, cadrul didactic poate alege o altă variantă dintre cele posibile.

Antetul proiectului de scurtă durată poate fi organizat în unul dintre următoarele moduri:

<p>Subiectul lecției: Tipul lecției: Unitățile de competențe: 3.1.; 3.2 etc. Obiectivele lecției: La sfârșitul lecției, elevul va putea: O₁: O₂: etc. Strategii didactice: forme: metode, tehnici și procedee: mijloace: Strategii de evaluare: Bibliografie:</p> <p><i>Notă:</i> În formularea obiectivelor lecției se va ține cont de atitudinile și valorile predominante specifice disciplinei.</p>	<p>Unitatea de conținut: Subiectul lecției: Tipul lecției: Unitățile de competențe: Receptarea mesajelor orale: 1.2 Producerea de mesaje orale: 2.3, 2.4 Receptarea mesajelor/textelor scrise: Producerea mesajelor/textelor scrise: Practicarea comunicării orale și scrise: Obiectivele lecției: La sfârșitul lecției, elevul va putea: O₁: O₂: etc. Strategii didactice: forme: metode, tehnici și procedee: mijloace: Strategii de evaluare: Bibliografie:</p>
--	--

Proiectarea demersurilor didactice se recomandă a fi realizată din perspectiva alegerii modelului de structurare a activităților: în baza secvențelor instrucționale eșalonate în corespundere cu tipul lecției, conform modelului Evocare – Realizarea sensului – Reflecție – Extindere (ERRE) sau în baza ciclului de învățare prin experimentare.

MODELUL ÎNVĂȚĂRII SECVENȚIALE A CUNOȘTINȚELOR ÎN LECȚIE [După R. M. Gagné, 1968] este fundamentat pe o serie de evenimente ale instruirii care nu se produc invariabil, în ordine strictă, dar în concordanță cu obiectivele prevăzute, precum și cu finalitățile urmărite. Astfel, se pot obține diferite structuri de activități – tipuri de lecție.

Tabelul 2.1. Tipurile de lecție din perspectiva formării competențelor.
Secvențe instrucționale

<p>Lecția de formare a capacităților de dobândire a cunoștințelor</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Organizarea clasei 2. Verificarea temei pentru acasă. Reactualizarea cunoștințelor și a capacităților 3. Predarea-învățarea materiei noi 4. Consolidarea materiei și formarea capacităților: la nivel de reproducere 5. Evaluarea curentă, instructivă, pentru materia nouă 6. Bilanțul lecției. Concluzii 7. Anunțarea temei pentru acasă 	<p>Lecția de formare a capacităților de înțelegere a cunoștințelor</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Organizarea clasei 2. Verificarea temei pentru acasă. Reactualizarea cunoștințelor și a capacităților 3. Consolidarea materiei și formarea capacităților la nivel: <ol style="list-style-type: none"> a) de reproducere; b) productiv 4. Evaluarea curentă, instructivă 5. Bilanțul lecției. Concluzii 6. Anunțarea temei pentru acasă 	<p>Lecția de formare a capacităților de aplicare a cunoștințelor</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Organizarea clasei 2. Verificarea temei pentru acasă. Reactualizarea cunoștințelor și a capacităților 3. Consolidarea materiei și formarea capacităților la nivel: <ol style="list-style-type: none"> a) productiv; b) de transferuri în alte domenii 4. Evaluarea curentă, instructivă 5. Bilanțul lecției. Concluzii 6. Anunțarea temei pentru acasă
<p>Lecția de formare a capacităților de analiză-sinteză a cunoștințelor</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Organizarea clasei 2. Verificarea temei pentru acasă 3. Analiza-sinteza materiei teoretice studiate (sistematizarea, clasificarea, generalizarea) 4. Analiza-sinteza metodelor de rezolvare studiate la nivel: <ol style="list-style-type: none"> a) productiv, cu transferuri în alte domenii; b) creativ 5. Evaluarea curentă, instructivă 6. Bilanțul lecției. Concluzii 7. Anunțarea temei pentru acasă 	<p>Lecția de formare a capacităților de evaluare a cunoștințelor</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Organizarea clasei 2. Instrucțiuni privind realizarea lucrării de evaluare 3. Realizarea lucrării de evaluare 4. Bilanțul lecției. Concluzii 5. Anunțarea temei pentru acasă 	<p>Lecția mixtă</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Organizarea clasei 2. Verificarea temei pentru acasă. Reactualizarea cunoștințelor și a capacităților 3. Predarea-învățarea materiei noi 4. Consolidarea materiei și formarea capacităților la nivel: <ol style="list-style-type: none"> a) de reproducere; b) productiv, cu unele transferuri în alte domenii 5. Evaluarea curentă, instructivă, pentru materia nouă 6. Bilanțul lecției. Concluzii 7. Anunțarea temei pentru acasă

MODELUL „EVOCARE – REALIZAREA SENSULUI – REFLECȚIE – EXTINDERE” (ERRE) [44] configurat ca un cadru metodologic de proiectare și învățare, favorabil dezvoltării gândirii critice. Corelarea dintre fazele ERRE și procesul de formare a competențelor poate fi prezentată printr-o suită de 6 pași care facilitează metodologic formarea competențelor:

Evocare	1. Implică-te!
Realizarea sensului	2. Informează-te! 3. Procesează informația!
Reflecție	4. Comunică și decide! 5. Apreciază!
Extindere	6. Acționează!

Evocarea: etapa în care profesorul își proiectează activități menite să coreleze cunoștințele, capacitățile elevilor formate la lecțiile anterioare. Profesorul stabilește nivelul de cunoaștere a temei, oferind pretexte-problemă, creând conflicte cognitive, situații-problemă în care elevii demonstrează cele însușite anterior, folosind idei din temele efectuate acasă etc. Etapa dată trebuie să fie zveltă, adică să ia relativ puțin timp (până la 10 minute), aplicând o metodă adecvată și să aibă maximum randament. Metode adecvate: *Asaltul de idei, Linia valorii, Asocieri libere* etc.

Realizarea sensului: etapa esențială. Profesorul proiectează activități care vin să exploreze un text, o idee, să exprime ceea ce au observat elevii, să formuleze concluzii, să-și exprime opinia personală etc., în funcție de obiectivele lecției. Oricare ar fi opțiunea profesorului pentru organizarea etapei de realizare a sensului, este important ca elevul să nu fie un simplu spectator, ci să învețe realmente, să fie el descoperitorul.

Reflecția: nu este doar faza pentru a face concluzii, a indica/explica temele pentru acasă. Este mai mult decât atât: prevede aplicarea cunoștințelor recent însușite, a abilităților formate, dar și integrarea acestora în sistemul de cunoștințe, capacități formate anterior. Activitățile propuse vin să aprofundeze subiectul învățat, să facă conexiuni cu alte discipline. Se clădesc, altfel spus, competențele. Dacă evocarea convinge că ceea ce vei afla este necesar, vital pentru tine, interesant etc., reflecția confirmă același lucru la un alt nivel. Ea răspunde la întrebarea „La ce te ajută că știi?” și îi permite elevului, împreună cu profesorul și colegii sau pe cont propriu, să exploreze lumea, privind-o prin prisma disciplinei date. Metode pentru această etapă deosebit de importantă: *Păianjenul, Dezbateri, Scaunul autorului, Linia valorii, Cubul* etc.

Extinderea: etapa finală a demersului didactic care propune elevului și profesorului să reflecteze asupra necesității de a-și lărgi și a-și aprofunda cunoștințele teoretice și practice abordate în cadrul lecției date. Tradiționalele teme de casă țin de această etapă, dar și subiectele necesare pentru documentare suplimentară: ce să mai citească, să mai caute despre o problemă sau alta sunt absolut obligatorii.

PROIECTAREA DIDACTICĂ ÎN BAZA CICLULUI DE ÎNVĂȚARE PRIN EXPERIMENTARE

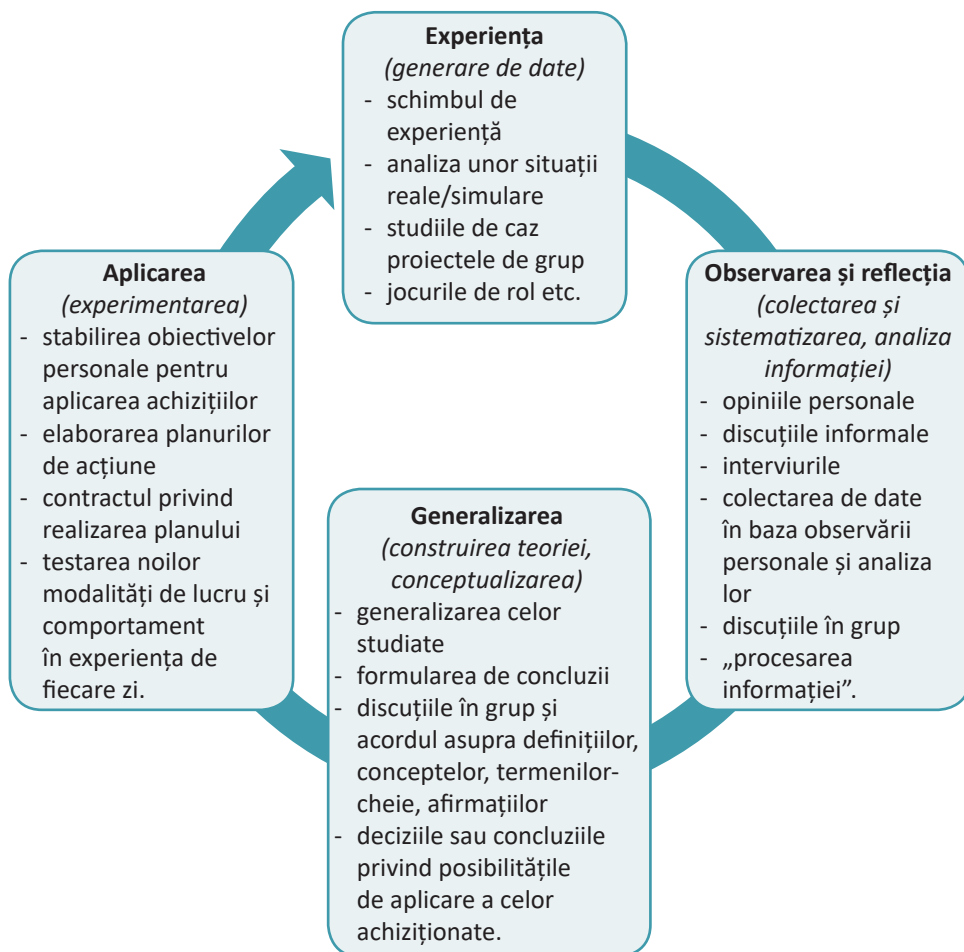

Fig. 2.1. Fazele învățării experiențiale (adaptare după David A. Kolb)

Etapa de încălzire/actualizare: Profesorul propune o activitate de încălzire/captare a atenției care îi încurajează pe elevi să utilizeze cunoștințele și competențele achiziționate anterior. Materialele ilustrative folosite la această etapă trebuie să fie familiare elevilor sau să conțină elemente studiate anterior.

Etapa de introducere a temei noi: Profesorul îi ajută pe elevi să-și focalizeze atenția la noul subiect (prin întrebări, prin materiale vizuale) și stabilește scopul major al lecției (prin expunerea obiectivelor lecției, a planului de activitate, a produselor de realizat).

Etapa de prezentare a materiei noi: Profesorul prezintă informația nouă în mod inductiv sau deductiv. La această etapă, eventuala participare a elevilor și producerea de către ei a unor rezultate este de cele mai multe ori ghidată de către profesor

și scopul acestei participări este să facă legătura dintre cunoștințele anterioare ale elevilor și noua materie/informație. Profesorul verifică înțelegerea de către elevi a materiei noi și modelează/propune sarcini pe care elevii au să le îndeplinească la etapa ulterioară.

Etapa de practicare a materiei noi: Elevilor li se oferă oportunități de practicare a achizițiilor noi. Activitățile pot fi organizate în grup, în echipe mici, în perechi sau individual. La această etapă activitatea elevilor este de obicei verificată de către profesor sau ghidată prin intermediul materialelor vizuale, a fișelor etc. Activitățile practice trebuie să ofere posibilitatea de a exersa prin mai multe modalități de învățare (chinestetică, auditivă, vizuală; orală, în scris). Profesorul monitorizează activitatea elevilor și asigură feedbackul.

Etapa de evaluare a cunoștințelor și abilităților formate: Profesorul propune o activitate (orală sau în scris, de demonstrare activă) care să ofere posibilitatea de a evalua în ce măsură fiecare elev și-a format/dezvoltat competența vizată la lecție.

Etapa de aplicare. Elevii vor utiliza materia/informația însușită într-o situație nouă. Această situație poate cere aplicarea celor învățate în viața reală proprie sau transferul și exersarea de cunoștințe și abilități într-o situație nouă.

Pentru a asigura orientările stabilite de curriculum privind strategiile didactice, se recomandă îmbinarea armonioasă a metodelor active moderne cu cele consacrate în învățământul primar.

Jocurile didactice reprezintă o filieră aparte în compartimentul metodelor didactice specifice învățământului primar. Sinergia psihomotorului și cognitivului constituie unul dintre punctele forte esențiale ale acestei metode la vârsta școlară mică.

Metodele active și interactive au o varietate mare, este important de a le alege pe cele potrivite/adaptabile vârstei elevilor și eficiente în vederea atingerii obiectivelor.

Noile tehnologii ale informației și comunicării (TIC) schimbă perspectiva asupra practicii educaționale. Competența digitală a cadrului didactic este un imperativ al succesului în zilele noastre. Procesul educațional devine mai atractiv și mai eficient și prin realizarea de activități orientate spre dezvoltarea competențelor digitale ale elevilor, de exemplu:

- colectarea de informații/informarea, culegerea și procesarea datelor: utilizarea adecvată a resurselor Internet (site-uri informaționale și de cultură generală, biblioteci electronice, oferte de e-learning etc.); utilizarea resurselor disponibile pe CD-uri (cărți, înregistrări audio și video etc.); realizarea de diverse proiecte și portofolii conform unor sarcini concrete.
- redactarea și prezentarea de diverse lucrări: prezentări în PowerPoint, cu utilizarea de proiectoare multimedia; redactarea de diverse texte: eseuri, referate, compuneri etc.; redactarea de texte utilitare, formulare: scrisori, cereri, CV etc.

2.4. Repere metodologice pentru formarea competențelor de comunicare în limba română

2.4.1. Competența specifică 1: Receptarea mesajelor orale în diverse situații de comunicare, demonstrând interes în procesul de învățare a limbii române (înțelegerea după auz)

2.4.1.1. Procesul de ascultare. Cerințe

În literatura de specialitate, o lecție consacrată dezvoltării abilităților de ascultare urmează câteva etape standard: pre-ascultarea, ascultarea propriu zisă și post-ascultarea.

Etapa „înainte de ascultare” (pre-ascultarea):

- stabilirea contextului (situația, tema textului care va fi ascultat);
- crearea unei motivații pentru ascultare (de exemplu, profesorul scrie pe tablă un titlu și le cere elevilor să anticipeze ceea ce vor auzi, astfel creându-se anumite așteptări, motivații);
- însușirea, în prealabil, a unor elemente de vocabular activ pentru înțelegerea mesajului.

Etapa de ascultare propriu-zisă:

- elevii pot să aibă în față întrebări prestabilite pentru a ști spre ce să-și îndrepte atenția atunci când ascultă textul;

Etapa „după ascultare” (post-ascultarea, reascultarea) constă în analiza cuvintelor, expresiilor în textul audiat; se pot promova activități prin care:

- elevii ascultă și repetă anumite structuri;
- descoperă sensul unor cuvinte necunoscute, în funcție de context;
- răspund la întrebări;
- compară mesajul audiat cu informații cunoscute, experiențele lor de viață.

Textele audio [50] care se propun pentru ascultare la vârstă de 7-11 ani ar trebui să aibă următoarele caracteristici:

- lungimea – să fie scurte sau, dacă sunt mai lungi, să fie împărțite în fragmente;
- viteza – să adopte un ritm mai lent, întrucât, la această vârstă, elevii nu sunt pregătiți să asculte la viteza normală pe care o adoptă un vorbitor nativ;
- autenticitatea – să nu sune artificial (se impune un anumit nivel de autenticitate a limbii);
- dificultatea – să nu conțină structuri care depășesc nivelul de competență al elevilor.

2.4.1.2. Exerciții de ascultare

Ascultați textul și:

- stabiliți cum arată *băiatul* (de exemplu), cum se simte;
- identificați perechile de cuvinte care au sens asemănător/sens opus;
- desenați schematic peisajul descris;
- numerotați imaginile care denumesc cuvinte în ordinea în care apar în text;
- bateți din palme/ridicați-vă dacă auziți denumirea lunilor anului;
- ridicați fișa de culoare verde dacă auziți denumirea unui fruct și fișa galbenă dacă auziți denumiri de legume;
- subliniați (într-o listă de cuvinte) cuvintele ce denumesc acțiuni;
- uniți prin linii cuvintele din coloana A (personaje) cu cele din coloana B (acțiuni);
- bifați enunțurile adevărate;
- selectați imaginea corespunzătoare, repetați enunțul: *Eu mă scol la ora 8 etc.*

Eficiente și recomandabile sunt exercițiile dinamice care sunt folosite nu doar pentru relaxare, dar și pentru însușirea, fixarea anumitor cuvinte, modele de vorbire, de pronunție, intonație, comportament. Profesorul poate folosi diverse materiale postate pe internet, dar poate și inventa mișcări pentru texte potrivite subiectului și obiectivelor lecției.

Exemple:

Bat din palme clap, clap, clap,
Din picioare trap, trap, trap.
Ne învârtim, ne răsucim
Și la horă noi pornim.
Hai la stânga, uite-așa,
Și la dreapta tot așa,
Ne învârtim, ne răsucim
Și cu toți ne veselim.

Câte unul pe cărare

Câte unul pe cărare
Mergem în pădurea mare.
În pădure păsărele
Cântă sus pe rămurele.
Uite sus și uite jos,
Totu-i vesel și frumos.
Fiecare-n fel și chip:
Cip, cirip și cip, cip, cip.
Umbă urșii prin pădure
După fragi și după mure.
Ascultați și glasul lor:
Mor, mor, mor și mor, mor, mor.

Am o căsuță mică

Am o căsuță mică, așa și așa,
Și fumul se ridică, așa și așa.
Eu bat la ușa casei, așa și așa,
Și-mi lustruiesc pantofii, așa și așa.
Ține pasul, accelerăm.
Atențiune, accelerăm.
Am o căsuța mică, așa și așa...

Părțile corpului

Cap, umeri și genunchi,
Deget, pas!
Și ochi, urechi, și gură,
Dar și nas,
Cap, umeri și genunchi,
Deget, pas!
Hai, hai, hai, Boroboața, stai!
Nu mișca, nu ne încurca!
Sus, sus, sus, haideti să sărim,
Stai pe loc, Boroboața, stop!
Cap, umeri și genunchi,
Deget, pas!

Într-o zi se întâlnește,
Ei pe loc se sfătuiește
Ca să cânte toți în cor:
Cip, crip și mor, mor, mor.

Cap, umeri și genunchi,
Deget, pas!
Și ochi, urechi, și gură,
Dar și nas,
Pas, pas, pas, încă un pas,
Boroboața, să nu cazi în nas!

Bună dimineața

Ursuleții s-au trezit, Bună dimineața!
Iepurașii s-au trezit, Bună dimineața!
Șoriceii s-au trezit, Bună dimineața!
Și copiii s-au trezit, Bună dimineața!

În urechi, pe subsiori, pe ochi și pe dințișori,
Bine e să fii curat, îngrijit și pieptănat,
Ca să faci tot ce poțestești și să nu te mai grăbești.
Fii devreme la culcare și devreme la sculare,
Să n-alergi după tramvai, ca să nu cazi, Vai!
Și vei fi de toți iubit, sănătos și fericit!

Ritmul de învioreare l-a cuprins pe fiecare:
După ce și-au făcut patul, a urmat apoi
spălatul

2.4.2. Competența specifică 2: Producerea de mesaje orale în situații de comunicare dialogată și monologată, manifestând atitudine pozitivă și atenție pentru calitatea exprimării și îmbunătățirea continuă a acesteia (vorbirea)

Înșușirea vocabularului unei limbi ne-materne reprezintă un aspect important al învățării limbii. Din acest punct de vedere, profesorul trebuie să ia în considerare două aspecte: îmbogățirea vocabularului (aspectul cantitativ) și precizarea sensurilor (aspectul calitativ).

Grija profesorului este să obțină ca elevii să comunice coerent, clar și corect. Unitățile lexicale noi parcurg câteva faze: a) prezentarea orală; b) exersarea orală/ scrisă; c) aplicarea orală/ scrisă.

Prezentarea se referă la modul în care elevii recepționează sensul cuvintelor, al locuțiunilor, expresiilor. Este necesar, ca profesorul să aplice procedee variate de percepere a cuvintelor, demonstrând obiecte, acțiuni (prin gesturi). Profesorul va prezenta obiectul printr-un substantiv, verbul – prin acțiune sau prin imagini, diapozitive, filme; diferite contexte. La descrierea contextului, la semantizarea noilor cuvinte se utilizează cuvintele cunoscute.

Exersarea orală presupune încadrarea cuvintelor în contexte similare, apoi noi. Dialogul dintre profesor și elevi poate constitui o alegere benefică în realizarea acestor sarcini. În general, acești doi pași – prezentarea și exersarea – se fac împreună.

Aplicarea unităților lexicale noi constă în *trecerea* de la stadiul pasiv la cel activ, alcătuind îmbinări de cuvinte, enunțuri, texte scurte. Recunoașterea rapidă a sensului cuvintelor, repetarea acestora, aplicarea în diferite contexte de comunicare, identificarea sinonimelor, antonimelor contribuie la memorarea eficientă și desigur

la îmbogățirea vocabularului elevului. Utilă este și familiarizarea cu dicționarele, în special cu cele ilustrate, care prezintă uneori cuvintele structurate tematic. Este o bună modalitate de fixare a vocabularului și, în plus, elevii învață să le utilizeze începând cu clasa a doua. Eficiente sunt și caietele de cuvinte, folosite ca instrumente de învățare și fixare a lexicului, structurarea tematică a cuvintelor, povestirea după imagini, povestirea pornind de la o întrebare, discuțiile ș.a.

Una dintre cele mai eficiente și *vesele* metode de memorare calitativă a lexicului o constituie jocurile (lexicale, lingvistice, de rol etc.), întrucât, la această vârstă, elevul are nevoie de o atmosferă care să-i dea senzația de siguranță și îi oferă conștiința propriei valori. [50].

2.4.2.1. Principii de selecție a lexicului

În cadrul activităților care au drept scop dezvoltarea vocabularului elevilor, ar fi recomandat ca profesorul să folosească lexicul fundamental propus în Ghid la pag. 109 sau, în cazul selectării particulare a unor materiale, să se ghideze de principiile de selectare a unităților lexicale.

Frecvența se referă la numărul de utilizări ale cuvintelor în comunicare. În acest sens, pot fi de folos dicționarele de frecvență, care dispun de clasificări ale cuvintelor.

Necesitatea și utilitatea cuvântului sunt alte aspecte ce trebuie luate în considerare în momentul selectării lexicului predat la nivelul primar de învățământ. Vorbim, aici, despre lexicul minimal, pe care un elev trebuie să și-l însușească pentru a putea lua parte activ la o situație de comunicare, dar și despre cuvintele incluse în instrucțiunile sau cerințele activităților.

Capacitatea combinatorie se referă la posibilitatea cuvântului de a se combina cu alte cuvinte în cadrul enunțului. În general, se recomandă selectarea acelor cuvinte care se pot combina cu un număr mare de termeni.

Puterea derivațională reprezintă capacitatea cuvântului de a constitui o bază pentru formarea altor cuvinte. Se vor alege, și în acest caz, mai ales acele cuvinte de la care se pot forma cât mai multe cuvinte noi.

Valoarea semantică decide selectarea acelor noțiuni care trimit la realitatea imediată, care exprimă obiecte sau fenomene întâlnite foarte des în activitatea de zi cu zi a elevului. Acestea sunt indicate la conținuturile tematice din curriculum.

Factorul cultural este important, întrucât elevii ar trebui să se familiarizeze cu elementele socio-culturale caracteristice poporului băștinaș.

2.4.2.2. Algoritm de lucru cu vocabularul

Lucrul cu vocabularul prevede o succesiune flexibilă a efectuării, însă trebuie păstrată o logică firească a înțelegerii și aplicării unităților lexicale respective:

- ✓ prezentarea listei de cuvinte (tematic, după gradul de dificultate);
- ✓ pronunțarea cuvintelor/repetarea/citirea listei de cuvinte (în cor, în perechi, individual);
- ✓ *semantizarea unităților lexicale*;
- ✓ *memorarea cuvintelor*;
- ✓ înscrierea cuvintelor în caietul de cuvinte (clasele II-IV);
- ✓ fixarea lexicului:
 - antrenarea funcțională a cuvintelor: alcătuirea de îmbinări de cuvinte, enunțuri, texte;
 - lărgirea ariei semantice a cuvintelor prin sinonime, antonime, paronime, expresii frazeologice etc.;
 - antrenarea cuvintelor în practica verbală a elevilor printr-un set de probe, exerciții;
 - valorificarea cuvintelor în baza dialogurilor, situațiilor de comunicare, textului;
 - valorificarea cuvintelor sub aspect creativ (descrieri, situații simulate, mini proiecte etc.).

Semantizarea cuvintelor

Semantizarea, dezvăluirea sensului cuvântului, se poate realiza prin mai multe procedee, aplicarea cărora rămâne la alegerea profesorului în funcție de lista concretă de cuvinte:

- demonstrarea obiectelor, a acțiunilor prin gesturi, mimică;
- utilizarea suportului ilustrativ: imagini, scheme;
- utilizarea sinonimelor/antonimelor **cunoscute deja** de către elevi;
- examinarea structurii cuvântului: anotimp = an + timp, a sublinia = sub + linia;
- formarea familiei lexicale;
- determinarea sensului cuvântului pe baza contextului;
- tălmăcirea cuvântului în limba română, **utilizând lexiconul cunoscut**;
- găsirea cuvântului în dicționarul bilingv;
- traducerea cuvântului.

Exerciții de memorare a cuvintelor:

- rostirea cuvintelor în diferită consecutivitate;
- numirea imaginilor, acțiunilor;
- găsirea *intrusului*;
- ghicirea cuvintelor explicate prin gesturi;
- refacerea listei de cuvinte/a imaginilor;
- înscrierea pe tablă și excluderea treptată din listă a cuvintelor, elevii numind cuvântul ce a fost exclus;

- asocierea cu limba maternă: școală – школа, circ – цирк, zahăr – сахар;
- asocierea cu limbile pe care le învață: education – educație, honest – onest;
- asocierea cu obiecte/elemente cunoscute: **cap** → **capitală**, **umbră** → **umbrelă**;
- asocierea cu internaționalisme: excursie, auto, examen;
- asemănări fonetice: **plânge** – **плакать**, a **iubi** – **любить**;
- examinarea structurii cuvântului: trifoii = trei foi etc.

Jocuri lexicale

Bulgărele de zăpadă: primul elev numește un cuvânt la o temă indicată. Al doilea elev numește cuvântul primului elev și un alt cuvânt etc. Ultimul elev va numi atâtea cuvinte câți elevi sunt în clasă.

Mingea, joc folosit la însușirea, consolidarea, evaluarea diferitor cuvinte. Se aruncă mingea, cel care o primește răspunde conform sarcinii:

Numiți cuvinte...

- care răspund la întrebarea *cine?*
- care răspund la întrebarea *ce face?*
- care răspund la întrebarea *cum este?* etc.
- la tema ... *Familia*.
- care încep cu litera ...
- din 4 (5,3 ...) litere
- pe care „le putem găsi” în cratiță (sau: în ghiozdan, în familie, în oraș etc., în funcție de subiectul activității sau de cel care se repetă);
- obiecte de culoare roșie (galbenă, verde, neagră etc.);
- obiecte, lucruri, persoane, animale *înalte* (mici, simpatice etc. în funcție de temă);

Asocieri: începe jocul, numind un cuvânt, de exemplu, *casă*. Elevii trebuie să continue, pe rând, numind câte un obiect din câmpul lexical al cuvântului: ușă, geam, antreu etc. Dacă elevul nu poate răspunde timp de 5 secunde, el se ridică în picioare. Ultimul care a rămas pe scaun este câștigător. Elevii pot să numească: acțiuni, calități, bucate etc.

Trenul: participanții stau în cerc. Fiecare dintre ei are un ecuson cu o imagine sau un cuvânt scris. Un voluntar, „locomotiva”, imitând sunetele și mișcările respective, merge pe cerc și se oprește în fața unei persoane. Dacă recunoaște imaginea sau citește corect cuvântul, îl pronunță tare. Apoi se întoarce cu spatele spre participant și acesta se „prinde” de primul, ca un „vagon” nou. Împreună, „trenul” se deplasează pe cerc la un alt participant. Tot „echipajul” strigă cuvântul de pe ecusonul altei persoane. Jocul se termină când toți participanții sunt în „tren”.

Mimare: un elev mimează anumite acțiuni: *a se spăla, a mânca*. Colegii numesc acțiunile indicate.

Describe imaginea: elevilor li se repartizează diferite imagini care reprezintă: *mere, o carte, o pernă, o scurtă* etc. Copiii trebuie să alcătuiască enunțuri de tipul: *Mere – eu mănânc mere. Carte – eu citesc o carte. O pernă – eu dorm.*

Povești în lăntișor: elevilor li se propun imagini, păpuși, jucării sau cuvinte decupate. Profesorul începe o poveste și la un moment face o pauză. Elevii, pe rând, completează conținutul. *De exemplu:* În țara legumelor împărat era... Morcovul. El era... înalt și subțire. Îtr-o zi el a invitat...

Povestioare cu aceeași literă: Exemplu: *Petrică Pușcașu, poetul, plânge pățimaș prin pădure, pe ponoare, pe pășuni, pe pajiști, pentru că pierduse pușculița prinsă pe pomul pădurarului...*

Ghicește: fiecare elev primește câte o imagine sau o fișă pe care este scris un cuvânt. Elevii extrag câte o fișă, dar nu o arată celorlalți. Elevii adresează întrebări pentru a ghici cuvântul. *De exemplu:* *E animal? E mare? Mănâncă miere?* etc.

Trei adevăruri și un fals: fiecare elev scrie patru afirmații despre sine pe o fișă, de exemplu: „Eu cânt, joc fotbal, am cinci copii și locuiesc în sat”. Fișele se amestecă. Câte un elev extrage câte o fișă și o citește. Elevii trebuie să stabilească care din afirmații este falsă. Cine ghicește, citește următoarea afirmație.

Punguța cu surprize: într-o punguță se pun diferite obiecte sau imaginile acestora, elevii iau câte unul și le numesc → alcătuiesc îmbinări de cuvinte → spun cum sunt (forma, culoarea, gustul ...) → numesc antonimul → spun la ce folosește.

Bagajul pierdut: fiecare primește câte o fișă în forma unui geamantan. Fără a-și semna fișa, participanții vor desena/vor scrie pe ea 5 lucruri pe care de obicei le iau într-o călătorie, la joacă, în oșpeție... Acestea pot fi materiale, dar și anumite calități, sentimente, trăsături de personalitate. „Bagajele” se amestecă și fiecare își ia un anumit „bagaj”. Fiecare elev va spune: *Vai, acesta nu este bagajul meu: ciorapi, binoclu, pălărie, balon, ochelari. În bagajul meu eu am ... (numește doar un obiect). Unde este bagajul meu?* Cine găsește obiectul numit continuă după model. Activitatea continuă în acest fel până când majoritatea participanților și-au regăsit bagajul pierdut.

Cântarul: pe tablă se desenează un cântar. Pe talere punem sau prindem cu lipici foto sau desene ale personajelor, orașelor, persoanelor, animalelor, florilor etc., etc., despre care trebuie să spunem cum sunt sau să le descriem în plan comparativ.

Telefonul: copiii se împart în 2 echipe. Stau în 2 rânduri. Echipele își aleg ca denumire un animal. Imaginile acestor animale se plasează pe tablă. Ultimii din rând ies după ușă. Profesorul le spune acestora (pe echipe) *câte un cuvânt, o îmbinare de cuvinte, o propoziție, un vers* etc., în funcție de nivelul verbal al participanților la joc. Copiii revin și șoptesc primului copil cele auzite de la profesor, fiecare echipei sale. Acesta șoptește mai departe până se ajunge iarăși la primul. Acesta spune cu voce tare ceea ce a auzit. Dacă textul este corect, echipa primește un punct sau un premiu.

Variante:

- cel care trebuie să anunțe răspunsul nu-l numește, dar îi caută imaginea pe tablă, luând-o, arătând-o și numind-o (imaginile se pregătesc din timp, de către profesor).
- desenează cele auzite.

Înscenarea poveștilor, snoavelor: anterior se învață desigur replicile.

2.4.2.3. Cerințe față de formularea întrebărilor

Începând cu etapa inițială (în mod special, în clasele I-II), este deosebit de importantă respectarea anumitor cerințe față de formularea și adresarea întrebărilor.

Întrebările se formulează scurt, folosind minimum de cuvinte, adică selectăm varianta cea mai simplă. De exemplu: *Cum te cheamă?* Dar nu: *Cum te cheamă pe tine, fetițo?* Întrebarea poate fi repetată (în scopul unei înțelegeri mai bune), dar nu poate fi modificată. Dacă prima dată am zis: *Cum te cheamă?* atunci, a doua oară, nu spunem: *Cum te numești?* Această formulă este corectă, însă ca structură este mult mai complicată. Analizați și vă veți convinge. Până la folosirea, în mod automat, a unui model de vorbire, elevul traduce fiecare cuvânt. Dacă modelul a fost repetat în altă structură, îl blocăm pe elev, deoarece el a început să traducă unele cuvinte, dar la un moment dat, au apărut altele. Deci: scurt, clar și în aceeași formulă!

Profesorul adresează întrebările în tempo lent, fără grabă și bine articulat.

Întrebările se formulează folosind doar unități lexicale (cuvinte) cunoscute. De exemplu: *Cum sunt mesele?* Este inadmisibilă o astfel de întrebare, dacă copiii încă nu știu pluralul substantivului masă. Ei nu-și pot da seama că *mese* este forma de plural a cuvântului *masă*. Trebuie, deci, să ținem minte ce am învățat deja cu elevii.

Întrebarea se repetă sub aceeași formă. De exemplu: *Care este capitala Republicii Moldova?* dar nu modificăm: *Care este capitala Patriei noastre?* sau *Care este capitala țării noastre?*

Schema formulării întrebărilor de către elevi

Deoarece în clasa I și, parțial, în clasa a doua, elevii nu citesc încă în limba română, profesorul improvizează o schemă compusă din imagini. De exemplu, pe tablă „se scrie” următoarea propoziție: *Băiatul mănâncă un măr*. Adică se propun pe tablă două desene: pe unul este desenat **un băiat**, pe altul – **un măr**. Profesorul spune: *Ce mănâncă băiatul?* și arată prin gesturi că mănâncă, apoi spre băiat: *Cine mănâncă un măr?* și arată mărul. Exersările se realizează cu diferite obiecte, ființe, persoane etc.

2.4.2.4. Dialogul. Exemple

În cadrul lecțiilor de limba română în clasele primare se pot realiza dialoguri de diverse tipuri:

- prin analogie cu cele tip;
- după replici-stimul și replici-reație;
- după începutul dat;
- după sistemul de replici indicat;
- după situații similare;
- întrebare – răspuns;
- în baza textului;
- în baza unor repere (imagini, scheme).

Pentru reușita unui dialog este necesară o pregătire minuțioasă în prealabil:

- însușirea vocabularului tematic;
- însușirea unor structuri prin care putem exprima mulțumiri, regrete, rugăminți, refuzuri, formule de salut etc.;
- exersarea lecturii expresive;
- formularea întrebărilor etc.

Clasa I. Producerea de mesaje orale. Tema: Anotimpuri. Lunile anului.

Formularea răspunsurilor și a întrebărilor simple în dialog, situații familiare de comunicare (unitatea de competență 2.9).

Alcătuți un dialog despre anotimpuri și lunile anului, înlocuind imaginile cu informațiile necesare. Profesorul formulează întrebarea, dar nu numește unele cuvinte, le arată elevilor imagini și ei stabilesc cuvintele. Elevii formulează întrebări și răspund complet la ele.

– Câte are anul?				
– Anul are patru ...				
– Care sunt lunile de ... ?	– Lunile de sunt 03, 04, 05.			
– Care sunt lunile de ... ?	– Lunile de sunt 06,07,08.			
– Care sunt lunile de ... ?	– Lunile de sunt 09,10,11.			
– Care sunt lunile de ... ?	– Lunile de sunt 12, 01, 02			
– Ce anotimp îți place mai mult?	– Mie îmi place ...			

Tema: Nume, prenume, vârstă, loc de trai

Profesorul „dăruiește” fiecărui elev câte un cuvânt din întrebare și răspuns. Elevii se aranjează într-un rând după cum urmează să numească cuvintele în întrebări/ răspunsuri (în cazul dat elevii vor forma patru rânduri, în primele două vor fi câte 5 elevi, iar în celelalte câte patru). Formulează întrebări și răspunsuri. Profesorul mai poate așeza unii copii, ceilalți urmând să spună cuvintele lipsă și să restabilească dialogul.

Model:

- Cum te cheamă (pe tine)?
- (Pe mine) mă cheamă Victor.
- Câți ani ai tu?
- Eu am șapte ani.

Clasa a II-a. Tema: Locul de muncă

Improvizarea unui dialog ghidat, aplicând norme elementare de etichetă verbală (2.9.).

Priviți secvența din desenul animat „Purcelușa Pepa”¹³. Improvizați un dialog după modelul vizionat.

Clasa a IV-a. Tema: Cumpărături

Inițierea, întreținerea și încheierea dialogurilor scurte, cu replici simple, pe teme familiare (2.9.).

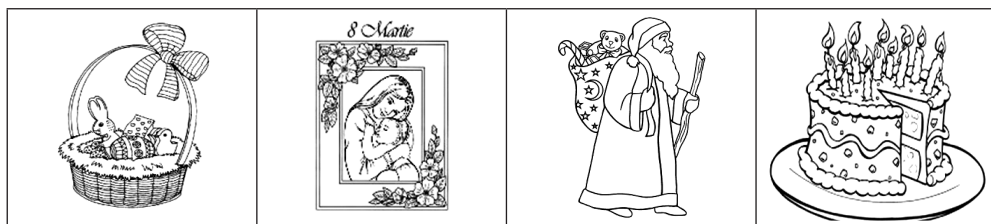
Vizionați secvența din filmul desenat „Purcelușa Pepa”⁹. Alcătuiți dialoguri în baza secvenței vizionate.

Profesorul închide sunetul, elevii vizionează doar acțiunile personajelor și alcătuiască dialoguri. Ulterior elevii pot compara dialogurile redactate cu cele reale.

Clasa a IV-a. Tema: Sărbători și tradiții calendaristice

Improvizarea dialogurilor în baza imaginilor, situațiilor de comunicare și argumentarea simplă a aspectelor enunțate (2.8.).

a) Selectați imaginea care reprezintă sărbătoarea voastră preferată și alcătuiți un dialog din șase replici. Argumentați în dialog de ce vă place această sărbătoare.

b) Imaginați-vă că un străin vrea să cunoască cum se sărbătorește în Moldova Paștele/Anul Nou/8 martie. Alcătuiți, în șase replici, un dialog imaginar cu el.

c) Improvizați, în șase replici, un dialog dintre iepurașul de paște și Moș Crăciun.

⁹ <https://www.youtube.com/watch?v=i-qjZl-7orQ> min 2.30-3.12

Clasa a III-a. Receptarea textelor scrise. Tema: Regimul zilei.

Construirea unui dialog în baza reperelor textuale (3.7.).

Citiți dialogul dintre Ionel și Sandu. Alcătuiți unul asemănător cu colegul de bancă. Improvizați-l.

Model:

– La ce oră te scoli, Sandu?

– Eu mă scol la ora șapte. Dar tu?

– Și eu mă scol la șapte, mă spăl, iau micul dejun și merg la școală.

– La ce oră încep lecțiile?

– Lecțiile încep la ora opt și treizeci de minute.

– Ce faci după amiază?

– Mă odihnesc, îmi fac temele.

2.4.2.5. Activități de învățare

Notă: profesorul va adapta sarcinile propuse în funcție de circumstanțele concrete, adresându-le elevilor scurt și clar.

Unități de competență	Sarcini comunicative
	Înțelegerea după auz
1.1. Recunoașterea sensului unor cuvinte în enunțuri bine articulate, a enunțurilor în contexte cunoscute, într-un tempo lent (cl. a II-a)	<ul style="list-style-type: none">• Ascultați enunțurile (câte unul) și numiți câte cuvinte are. De exemplu: <i>Băiatul mănâncă salam.</i> (trei cuvinte); <i>Bunică, de ce ai ochii așa de mari?</i> (opt cuvinte).• Ascultați textul și numiți câte enunțuri are (se pot folosi și imagini). De exemplu: <i>Moșneagul a sădit o ridiche. Ridichea a crescut mare-mare. Moșneagul nu poate scoate ridichea</i> (trei enunțuri).• Recunoașteți și indicați cuvinte prin fișe colorate (fișe cu diferite simboluri acțiuni, obiecte/ființe etc.), prin ridicarea mâinii, aplauze, exclamând cuvintele <i>da</i> sau <i>nu</i>, bătând din palme o dată sau de mai multe ori etc.• Audiați enunțul și spuneți care este cuvântul de prisos (Ex.: <i>Îmi plac foarte mult tablă ghiociei gingași</i>).• Audiați textul și spuneți care este enunțul sau fragmentul de prisos (din trei-patru fragmente unul nu corespunde subiectului).

<p>1.7. Asocierea conținutului unui mesaj audiat cu imagini, titluri ș.a. (cl. III-IV)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ascultați un mesaj, examinând concomitent 3-4 imagini (dintre care doar una corespunde conținutului mesajului), indicați imaginea corespunzătoare. • Ascultați un mesaj, examinând 2-4 imagini (dintre care două corespund conținutului mesajului), indicând două imagini adecvate. • Ascultați un mesaj, examinând 3-4 sau 1-2 imagini dintre care niciuna nu corespunde conținutului textului.
<p>1.1. Identificarea unor informații conform anumitor criterii (cl. a IV-a)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Audiați textul și spuneți câte alineate/părți are. • Audiați textul și spuneți, de exemplu, unde s-a născut personajul textului și cum îl cheamă. • Ascultați un text și spuneți ce informație cunoașteți.
<p>1.4. Identificarea unor date, nume, localități (cl. I)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Audiați enunțurile (textele în proză, poeziile, cântecele scurte, ghicitorile etc.) și numiți: <ul style="list-style-type: none"> - date, - cuvinte denumiri de animale (flori, copaci etc.), - denumiri de orașe, - cuvinte care încep cu sunetul [o], - cuvinte – denumiri de culori etc., etc. <p>De exemplu: Audiați dialogul și rețineți denumirea fructului.</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>Măi Păcală!</i> – <i>Ascult, cucoane.</i> – <i>Unde-i zarzăra?</i> – <i>Am mâncat-o.</i> – <i>Cum?</i> – <i>Bine.</i> – <i>Cum bine, măi Păcală?</i> – <i>Iaca-așa, cucoane.</i>
<p>1.3. Identificarea personajelor textului (cl. a II-a)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ascultați textul (poezie, snoavă, o poveste scurtă sau un fragment) și rețineți personajele. Desenați-le apoi. (Ex.: <i>A fost odată o babă și un moșneag. Baba avea o fată și moșneagul avea o fată. Fata babei era urâtă și leneșă, iar fata moșneagului era frumoasă și harnică...</i>)
<p>1.7. Formularea ghidată a răspunsurilor și întrebărilor simple în limitele ariei tematice cunoscute (cl. I)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ascultați textul (se pot folosi paralele și imagini pentru facilitarea înțelegerii textului) și răspundeți la întrebări. (vezi mai sus cerințele față de întrebările puse de către profesor). • Ascultați textul. Formulați apoi câte o întrebare care să corespundă conținutului textului.

<p>1.4. Desprinderea informației specifice (cl. a III-a)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Audiați textul și intitulați-l (prin cuvinte, îmbinări de cuvinte, propoziții – după <i>puterile verbale</i> ale copiilor) sau alegeți din două-trei titluri pe care le propune profesorul. Nu trebuie propuse multe titluri, deoarece copiii nu le vor reține. Se pot folosi și imagini. Ex.: în text e vorba despre o întâmplare cu un iepuraș care a avut loc iarna. Se poate propune un peisaj de iarnă și imaginea unui iepuraș sau o jucărie – iepuraș.) • Ascultați un text sau o poezie, o snoavă și desenați-o (în câteva schițe). Calitatea realizării desenului nu contează. Ex.: Copiii audiază catrenul următor: <i>Am o soră mică-mică, Gura ei – o florică, Ea nu știe să vorbească, Știe numai să zâmbească.</i> Apoi realizează un desen schematic: o fetiță și o florică sau fetița are gura ca florica.
---	--

Vorbirea

<p>2.3. Reproducerea literală a modelului de vorbire (cl. I)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ascultați modelul de vorbire pronunțat de către profesor (sau un alt elev) și repetați-l fără a-l modifica. Ex.: <i>Andrei citește</i>. Sau: <i>Îmi plac florile etc.</i>
<p>2.4. Completarea modelului de vorbire cu informații noi (cl. I)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ascultați modelul de vorbire rostit de către profesor (sau un alt elev). Repetați și completați modelul. <ol style="list-style-type: none"> <i>Andrei scrie</i>. → <i>Andrei scrie + două propoziții (un bilețel/frumos/corect).</i> <i>Îmi plac florile</i>. → <i>Îmi plac florile + de toamnă/de grădină/roșii</i>. etc. <i>Andrei citește</i>. → <i>Andrei citește o carte</i>. <i>Andrei citește</i>. → <i>Andrei citește împreună cu Ion</i>. <i>Andrei citește</i>. → <i>Andrei citește două ore</i>. <i>Andrei citește</i>. → <i>Andrei citește seara</i>. <i>Andrei citește</i>. → <i>Andrei citește repede etc.</i>
<p>2.5. Aplicarea modelelor de vorbire în contexte similare și noi (cl. I)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Audiați enunțul și folosiți-l în situații similare. Ex.: <ol style="list-style-type: none"> <i>Este iarnă. E frig. Ninge</i>. → <i>Este toamnă. E frig. Plouă</i>. <i>E primăvară. Este cald</i>. → <i>E primăvară. Este foarte cald</i>. Sau: <i>E toamnă. Este rece/frig</i>.
<p>2.7. Formularea răspunsurilor și a întrebărilor simple în dialog, situații familiare de comunicare (cl. I)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ascultați întrebarea și dați răspuns. Ex.: – <i>Cum o cheamă pe mama ta?</i> – <i>Pe mama o cheamă Eva</i>. • Ascultați întrebarea, examinați imaginea și răspundeți. Ex.: <i>Cum sunt frunzele?</i> – <i>Frunzele sunt galbene (verzi)</i>.

	<ul style="list-style-type: none"> • Ascultați enunțurile (câte unul) și adresați întrebări colegilor care sunt în rol de diferite persoane: una – în vârstă, alta – primarul satului sau prietena ta etc. Ex.: a. <i>Cum <u>te</u> cheamă? Cum <u>vă</u> cheamă?</i> b. <i>Câți ani <u>ai</u>? Câți ani <u>aveți</u>?</i> c. <i><u>Dă</u>-mi, <u>te</u> rog, un morcov. <u>Datai</u>-mi, <u>vă</u> rog, un morcov. etc.</i>
<p>2.7. Construirea unor mesaje scurte în situații de comunicare uzuale (cl. I)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Povestiți, folosind modele de vorbire învățate. Ex.: a. <i>Este primăvară. E cald. Înfloresc copacii și florile.</i> b. <i>El este fratele meu. Îl cheamă Mihai. Mihai are șapte ani. etc.</i>
<p>2.8. Descrierea unor persoane, ființe, obiecte etc. cu/fără repere (întrebări, plan etc.) (cl. I)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Descrieți un obiect/o persoană/o ființă, folosind modele de vorbire învățate. Ex.: <i>Acesta este un ursuleț. Ursulețul este mic și frumuseț. El mănâncă miere./Ursulețului (lui) îi place mierea.</i> • Descrieți un obiect/o persoană/o ființă, folosind modele de vorbire învățate și reperele propuse de către profesor. Ex.: - mobila, - culoarea, - mărimea. <p>Răspunsul posibil: <i>Iată bucătăria. În bucătărie avem o masă, 4 scaune. Mobila este albă. Masa este mare.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Descrieți o imagine. <p>De exemplu: (imaginea reprezintă o fetiță care se află la magazinul unde se vând rechizite școlare). <i>Aceasta e Victoria. Victoria cumpără rechizite școlare: cinci caiete, trei pixuri, un album și creioane colorate. Fetița este mulțumită.</i></p>
<p>2.7. Inițierea, întreținerea și încheierea dialogurilor scurte, cu replici simple, pe teme familiare (cl. a IV-a)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Continuați dialogul (inițiat de o altă persoană/profesor sau un alt copil), folosind replici de răspuns, de întrebare sau de exprimare a sentimentelor, opiniilor față de cele relatate. <p>De exemplu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i><u>Ce faci, Săndel?</u> (se dă doar această replică)</i> – <i>Învăț o poezie.</i> – <i>Despre ce este vorba în poezie?</i> – <i>Despre toamnă. Vreau să o recit la matineu.</i> – <i>Bravo!</i>

- Propuneți prima replică dintr-un dialog cu o persoană anume.

De exemplu:

A. – *Mămico, mi-i foame. (inițiere)*

– *Ce vrei să mănânci, dragul meu?*

– *O ciorbă, te rog.*

– *Cu mare plăcere. Vrei și carne?*

– *Nu. Mulțumesc, mamă.*

– *Poftă bună!*

B. – *Ce dorești să cumperi? (inițiere, rolul de vânzător)*

– *Dați-mi, vă rog, un album și creioane colorate.*

– *Un album mare sau mic?*

– *Un album mic. Cât costă?*

– *Zece lei.*

2.4.3. Competența specifică 3: Receptarea mesajelor/textelor scrise, manifestând dorința de a utiliza informațiile noi în situații variate de comunicare (lectura)

2.4.3.1. Etapa abecedară. Pașii citit-scrisului

Citirea. Procedee de analiză

- ✓ Conversație după desene/imagini sau alcătuirea unui text scurt.
- ✓ Stabilirea propoziției ce urmează a fi analizată.
- ✓ Alegerea cuvântului care conține sunetul nou/litera nouă.
- ✓ Evidențierea sunetului nou și marcarea lui prin litera respectivă.

Procedee de sinteză

- ✓ Formarea silabelor din literele alfabetului decupat.
- ✓ Citirea silabelor (pot fi folosite diverse modalități, vezi în manual).
- ✓ Citirea cuvintelor (individual, în cor etc.).
- ✓ Citirea cuvintelor de tipul: mamă – masă.
- ✓ Citirea cuvintelor noi prin adăugarea unor vocale, consoane: duc – aduc; casă – acasă; duce – dulce etc. Citirea acestor cuvinte în propoziții.
- ✓ Citirea textelor (poeziilor) scurte: individual, pe roluri, în lăntșor, în cor, în perechi ș.a.

Ținem să menționăm că profesorul trebuie să treacă cât mai repede de la procedeele de analiză la cele de sinteză (citire).

Orice abecedar trebuie să conțină blocul *Învățăm a citi și a scrie* care punctează pașii însușirii sunetelor/literelor, aplicând metoda analitico-sintetică descrisă mai sus: se pornește de la o imagine (de obicei în centru) care se analizează în detalii, vezi în continuare, apoi detaliile se îmbină treptat, ajungând iarăși la o conversație, pornind de la o situație de vorbire sau imagine. Să examinăm în detalii acești pași. Drept exemplu folosim tema la care se *învață* literele Aa, Ăă, Oo, Ee, Mm (toate coincid cu cele din limba rusă, în afară de **m** (me mic). Se folosește o imagine corespunzătoare temei.

1. Se anunță următoarele: În clasa I am învățat multe cuvinte, am învățat să povestim, să conversăm ș.a. Și în anul acesta vom învăța să comunicăm în limba română, să citim, să scriem. În limba rusă voi puteți deja să citiți, să scrieți.

În limba română sunt unele litere care seamănă cu cele din limba rusă. De exemplu, A, O, E (se demonstrează litere și de tipar, și de mână). Azi vom învăța litera Mm, cea mare este ca în limba rusă (se arată), iar cea mică ... este, da-da, ca m rusesc.

Notă: se prezintă toate componentele unei teme: ce se află sus, în partea stângă, în partea dreaptă etc. Un astfel de desen poate indica tema nouă.

Conversație frontală în baza imaginii centrale (de exemplu, imaginile mărunții, ariciului, melcului, albinei).

Model:

Profesorul: Urmăriți imaginea. Ce vedeți?

Elevii: – Un copac cu mere.

– Un arici!

– Un melc!

– O albină!

– Mere!

Profesorul: Ce sunt pe copac?

– **Elevii:** Pe copac sunt mere.

– **Profesorul:** Cum sunt merele?

– **Elevii:** Merele sunt galbene (roșii, coapte, gustoase, frumoase, bune etc.).

– **Profesorul:** Câte cuvinte are propoziția: Merele sunt galbene (sau: roșii, coapte)?

– **Elevii:** Trei.

– **Profesorul:** Care este primul cuvânt? sau Numiți primul cuvânt!

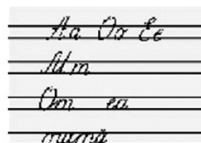
– **Elevii:** Merele. (Am selectat cuvântul care conține litera pe care trebuie s-o prezentăm, s-o însușim – Mm).

– **Profesorul:** Care este prima literă?

– **Elevii:** Me.

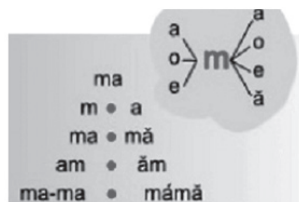
– **Profesorul:** Da, este litera me, sunetul [m]. Repetăm.

Profesorul demonstrează **M** mare și **m** mic de tipar, apoi de mână, scriindu-le pe tablă, iar elevii le scriu în caiete după modelul din manual. Se prezintă și litera **Ăă** în comparație cu Aa cunoscută de elevi de la limba rusă. Apoi Ee, Oo.

3. Alcătuirea silabelor, diferite variante.

Notă: Piramida citirii are, drept scop, formarea câmpului de lectură și se îndeplinește în felul următor: elevii își „țin” privirea spre linia color (punctele roșii) și încearcă să citească silabele (din dreapta și din stânga dintr-un rând) fără a se uita spre ele.

4. Citirea/lectura poartă simbolul *cartea roșie* în cerc, de exemplu. La început se citesc imaginile (se discută despre cuvintele și literele cunoscute: mățisor, elefant), apoi se citesc cuvintele de sub imagini (*măr, mere, coș, miel*) și propozițiile: *Mama are un măr. și Ema are mere.* Se examinează și schema propozițiilor, se alcătuesc oral și alte propoziții (schemele ar trebui să fie identice cu cele de la limba maternă învățate în clasa I).

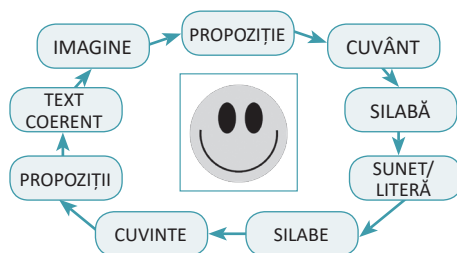
Notă: Elevii cunosc de la limba maternă (sau limba de instruire, rusa) semnificația pătrățelului **albastru** → **consoană** și a celui **roșu** → **vocală**. Autorii de manuale ar trebui să aplice aceleași simboluri, cu care elevii sunt obișnuiți, familiarizați din cl. I (limba de instruire) pentru a respecta principiul continuității și a nu crea dificultăți de însușire.

5. Repetarea literelor însușite, folosind diferite imagini adecvate temei și identificarea diferitor cuvinte care conțin literele învățate (**avion, măr, ou, excavator** ș.a.), apoi elevii vor alcătui cuvinte, folosind literele cunoscute. De exemplu: *rană*, urmărind săgețile roșii, **punctul mare, roșu** care indică începutul cuvântului. La primele lecții posibilitățile sunt limitate, deoarece elevii cunosc încă puține litere, pe parcurs, însă, ofertele sporesc, elevii demonstrând interes, istețime și creativitate, activism și dorință de a se manifesta.

6. Consolidare/evaluare: conversație, monolog, dialog, folosind imagini care oferă noi situații de comunicare, aplicând cele însușite. Se folosesc imagini noi care conțin persoane, obiecte etc. ce conțin literele învățate. Să generalizăm astfel aplicarea metodei sus-numite (analitico-sintetice):

Analiza: s-a pornit de la conversație în baza **imaginii centrale** → *propoziție* → *cuvânt* → *silabă* → *sunet/literă*. Apoi urmează procesul de sinteză: alcătuirea silabelor → cuvintelor → propozițiilor → conversație (cu sau fără repere, în cazul dat, după imagine).

7. Exerciții de audiere, simbolul

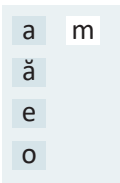
Profesorul poate folosi și alte materiale (versuri scurte, proverbe etc.) cu condiția ca minimum 70% a unităților lexicale să fie cunoscute.

8. Blocul *Evaluare*, simbolul *Bravo!* (de exemplu) este absolut necesar. Varietatea rămâne la ordinea zilei.

Acasă elevii vor citi, vor scrie și vor povesti în baza blocului de evaluare, raportând cele relatate la persoana proprie. De exemplu: *Sunt Radu (Ioana). Eu am multe jucării: o mașină, o minge, două avioane.*

9. Un alt element util ar putea fi *panglica literelor*, care duce evidența literelor învățate. Pe pătrățelul roșu sau albastru (vocală-consoană, terminologia se folosește în limba rusă) este litera nouă (de culoare albă) și literele cunoscute (de culoare neagră).

Exemple de fișe la tema de mai sus (Ariciul și merele. Literele: a, o, e, m)

➤ *Numește obiectele, cifrele. Numără pătrățelele. Scrie, în pătrățele, literele pe care le știi.*

Literele A, O, E, M

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

7

--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

8

--	--	--

--	--	--	--	--	--	--

9

--	--	--	--

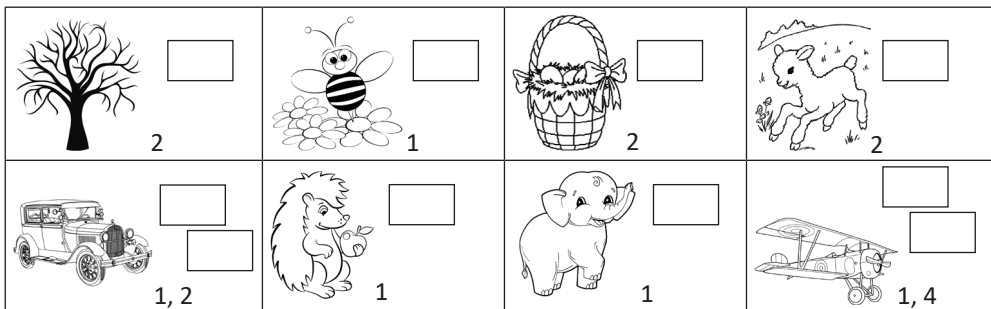

--	--	--	--	--	--	--

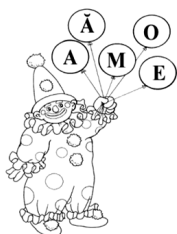
4

--	--	--	--	--

➤ *Scrive literele indicate prin cifre din fiecare cuvânt. Numește obiectele, animalele.*

➤ *Scrive cuvinte cu literele date.*

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

- *Bifează cu roșu imaginile de mai jos care reprezintă obiectele pe care le ai în geantă. Numește-le.*
- *Bifează cu verde și spune ce ai acasă.*
- *Scrive, pe linia întreruptă, literele cunoscute.*

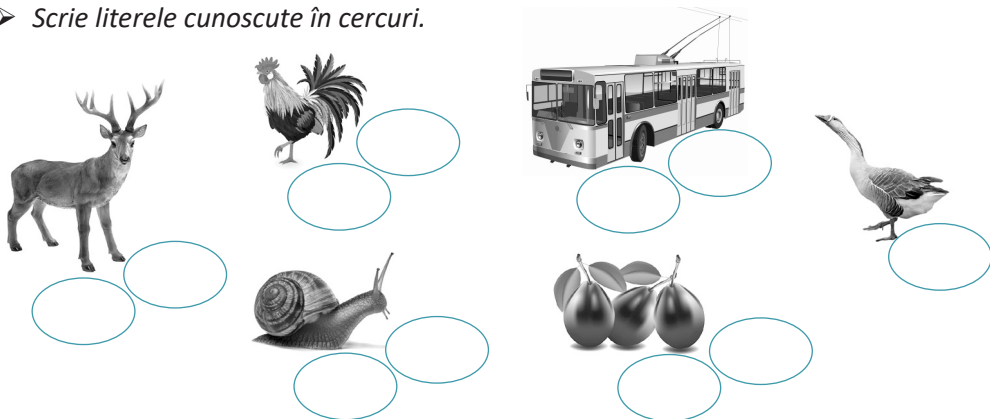
➤ Completează literele lipsă, apoi citește propoziția.

E M A A ____ 2   ____ R ____

EMA E MEA. MAMA MEA E MAR A.

➤ Spune cine/ce este în imagine. Numește apoi cuvintele care conțin literele **a, ă, o, e, m**.

➤ Scrie literele cunoscute în cercuri.

➤ Scrie corect propoziția.

mea

e

Ea

2.4.3.2. Lectura. Textul. Explorarea și înțelegerea

Textul literar/nonliterar, la lecțiile de limba română (nematernă) se pretează unei explorări funcționale, devenind un factor activ în procesul de formare a competențelor de comunicare ale elevului și a educării acestuia în vederea unei potențiale integrări sociale.

Explorarea și înțelegerea textului.

Etapa pre-lectură: însușirea vocabularului (semantizarea, exersarea, memorarea), intuirea conținutului textului în baza desenelor, a primei și ultimei propoziții, a titlului textului, a unor unități lexicale propuse ș.a.

Algoritmul lucrului cu textul (în funcție de nivel):

- formularea sarcinii primei lecturi;
- lectura model;
- verificarea înțelegerii globale a conținutului textului;
- a doua lectură model (profesorul, un elev);
- citirea selectivă;
- răspunsul la întrebări;
- împărțirea textului în fragmente logico-semantică și intitularea acestora (cu propoziții din text, variante proprii etc.);
- alcătuirea planului (diferite tipuri);
- intitularea/reintitularea textului (cu îmbinări din text, cuvinte, variante proprii etc.);
- redarea conținutului unui fragment;
- redarea conținutului în numele unor personaje reale/imaginare, la persoana I, a III-a, în numele autorului etc.;
- descrierea/caracterizarea personajelor;
- improvizarea dialogurilor pe baza textului cu diferite repere;
- continuarea/modificarea dialogului;
- modificarea/continuarea subiectului etc.

La sfârșitul nivelului primar, elevii trebuie să citească corect, fluent, conștient și expresiv. Pentru formarea acestei unități de competență propunem câteva procedee de realizare a citirii corecte:

- se alege cuvintele dificile din text;
- se explică sensul cuvintelor;
- se compun cuvinte din literele alfabetului decupat;
- se pronunță cu glas tare, cu articulare clară a fiecărui cuvânt mai greu de pronunțat;
- se citește în cor un fragment de text;
- se corectează imediat greșelile;
- se citește în ritm potrivit, expresiv, conform semnelor de punctuație și mesajului textului.

Înșușirea și consolidarea tehnicii citirii se realizează prin diferite modalități [52]:

citirea în ștafetă: un elev citește până învățătorul îl oprește, acesta numește un coleg care să citească mai departe;

citirea în lanț: se stabilește direcția lanțului (pe rânduri, cei de la fereastră sau pe linii laterale) și fiecare elev citește câte 1-2 propoziții, în funcție de lungimea textului;

citirea până la prima greșeală: un elev citește până la prima greșeală, indicată de colegi sau profesor;

citirea alternativă: se citește o propoziție cu voce tare, următoarele în șoaptă și așa mai departe;

citirea întârziată: un elev începe să citească, ceilalți încep să citească, pe rând, cu o întârziere de câteva secunde, încercând să-și ajungă colegul;

citirea selectivă: elevii citesc anumite cuvinte, propoziții, fragmente;

citirea pe roluri: când permite textul;

citirea pe insulițe: pe o hârtie de mărimea paginii, se taie mai multe ferestre (cu parametrii de 3-4 cm lungime și 1-5 cm lățime), pagina cu insulițe se suprapune peste pagina de manual; elevii citesc textul, încercând să numească și cuvintele ascunse;

citirea ritmată: elevii citesc, concomitent bocănesc cu capătul creionului în bancă într-un anumit ritm;

citirea zum-zum: elevii citesc textul în gând, spunând zum-zum;

citirea cu punctul verde: la mijlocul textului elevii vor pune un cerculeț mare din hârtie, colorat în verde. Citind, ei se vor strădui să vizualizeze permanent acest punct pentru concentrare maximă asupra textului.

Obligatorie este **citirea model** a profesorului, respectându-se anumite cerințe:

- cuvintele să fie pronunțate clar, încât să se audă toate sunetele;
- tonul să fie adecvat conținutului;
- vocea să fie bine auzită, dar nu stridentă;
- intonația la semnele de punctuație poate fi puțin mai accentuată decât în cazul citirii obișnuite pentru ca elevii să învețe să sesizeze aceste semne.

2.4.4. Competența specifică 4: Producerea mesajelor/textelor scrise, demonstrând perseverență în aplicarea normelor limbii române literare și realizarea unei comunicări eficiente (scrierea)

Scrierea este un proces complex de redare a unei structuri fonetice în una grafică. Scrierea este o activitate integratoare productivă, deoarece are la bază acțiuni coordonate de conștiință, care includ perceperea textului, reacția ochilor și mișcarea mâinilor. Particularitățile concrete ale scrisului depind de *starea psihologică generală* a celui care scrie. Scrierea influențează vorbirea, de aceea dezvoltarea competenței de scriere este importantă.

Scopul fundamental al scrierii este de a reda experiențe și sentimente, gânduri și idei într-o formă bine structurată și expresivă. Se cunosc mai multe tipuri de scrieri. Distingem:

- *scrierea controlată* care se practică, de regulă, la începători, la etapele inițiale. Obiectivele scrierii controlate vizează exersarea vocabularului, a ortografiei sau a gramaticii. De obicei este verificată permanent de către profesor. Activitățile menționate includ următoarele acțiuni:
 - *copierea directă (de pe tablă, din manual);*
 - *clasificarea după un anumit criteriu (animale domestice, animale sălbatice);*
 - *completarea golurilor, folosind repere (cuvintele indicate sau imagini);*
 - *scrierea după dictare etc.*
- *scrierea ghidată* care presupune elaborarea unui produs final asemănător, dar nu identic, se obține prin:

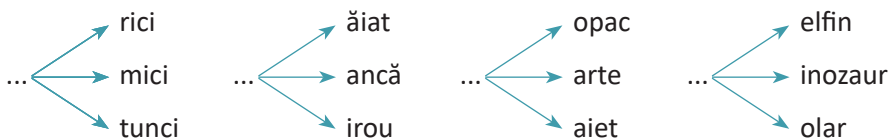
- alcătuirea propozițiilor simple din cuvinte propuse;
 - alcătuirea unui text din mai multe propoziții simple;
 - completarea unui formular, a unei scheme etc.
- scrierea liberă (creativă) presupune elaborarea de sine stătător a unui text (eseu, pagină de jurnal etc.)

Proiectarea activităților de scriere cuprinde trei etape și anume:

- 1) *pre-scrierea* care i-ar motiva pe elevi să scrie. Se acordă ajutor la selectarea vocabularului necesar, a unor scheme, imagini care le-ar sugera răspunsul la întrebarea *Ce este important?*
- 2) *scrierea propriu-zisă*. La etapa incipientă, deși textele care urmează să fie scrise sunt scurte, elevii trebuie ghidați. Este bine ca scrierea să se realizeze la ore. Copiii cu un nivel mai înalt de cunoaștere a limbii (A2) pot realiza activitatea de scriere acasă.
- 3) *post-scrierea*. La această etapă profesorul apreciază rezultatele activității, oferind comentarii, aprecieri etc. Dacă unele texte se citesc în glas, profesorul verifică, prin diferite mijloace, înțelegerea acestora.

Fișe de lucru pentru scriere

Litera comună. Scrie în fața fiecărui cuvânt o literă comună. Scrie cuvintele obținute.

Cine e mai istet. Scrie litera **o** în interiorul fiecărui cuvânt dat și vei obține alte cuvinte. Scrie câte un enunț cu fiecare cuvânt obținut. Model: sare → soare.

mare –	cadă –	case –
sare –	tată –	carne –

Dictionarul. Scrie pe verticală literele fiecărui cuvânt dat și găsește cât mai multe cuvinte care încep cu aceeași literă: **pom**, **țară**, **carte** etc.

Model:

p – penar, pisică, pitic, ...

o – om, ochi, oraș, ...

m – masă, munte, mamă, ...

Jocul rimei. Găsește cuvinte terminate cu aceleași litere.

a) – **are**: soare, mare, învățătoare, ...

b) – **ață**: față, viață, dimineață, rață...

c) – **ouă**: rouă, nouă, ...

Litera permisă. Scrie câte o propoziție în care fiecare cuvânt începe cu aceeași literă.

Model: Leo lucrează la librărie.

Cine știe mai multe. Completează listele cu cât mai multe denumiri de:

a) animale: ... b) pomi: ... c) flori: ... etc.

Nume potrivite. Scrie câte trei nume potrivite pentru:

a) un câine – _____

b) o pisică – _____

c) un iepuraș – _____

Comparăm obiecte. Completează îmbinările de cuvinte. Model: **alb ca: ...?** (zăpada, creta...)

Frumos ca ...; puternic ca ...; harnic ca...; negru ca ...; înalt ca...

Cuvântul de prisos. Numește cu un singur cuvânt fiecare grup dat și taie cuvântul care nu face parte din el:

a) vrabie, pupăză, rândunică, lună, cuc _____

b) penar, radieră, elefant, creion, pix _____

c) Bălți, Nistru, Chișinău, Orhei _____

Propoziția cu lexeme alintate. Transcrie propozițiile, „alintând” cuvintele evidențiate.

Model: Eu am o **soară mică**. Eu am o **surioară micuță**.

Pe **cărare** trece o **furnică**. **Iepurele** este un **animal** pufos. **Pisica** aleargă după **șoareci**.

Propoziția adevărată. Schimbă locul unor cuvinte din fiecare propoziție pentru a forma propoziții adevărate/reale.

Model: **Iepurele** aleargă mai repede decât **struțul**. → **Struțul** aleargă mai repede decât **iepurele**.

a) Focul doarme aproape de pisică.

b) Ramura cântă pe pasăre.

c) Caietul scrie în elev etc.

Semnul potrivit. Încercuiește semnul de punctuație potrivit de la sfârșitul fiecărei propoziții:

În localitatea mea a sosit cirul . ? !

Unde vei merge în vacanța mare . ? !

Vai, ce bine este în vacanța de vară . ? !

Formează cuvintele! Combină literele cuvântului dat, pentru a forma alte cuvinte.

Model: **greieraș**: ger, rege, _____

Scara cuvintelor. Scrie, în trei coloane, cuvinte cu:

o silabă	două silabe	trei silabe	patru-cinci silabe
Model: pe	tre-ce	că-ra-re	pri-e-te-nul
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

Descoperă cuvântul. Ordonează fiecare grup de silabe pentru a forma cuvinte:

Model: oa, l, na → **loana** 2) şu, mu, roi → _____

1) că, ni, fur → _____ 3) că, ni, har → _____

Ghicește obiectul. Citește enunțurile și scrie obiectul descris.

Are cerneală în rezervor și scriem cu el. → _____

Are linii sau pătrățele și scriem în el. → _____

În el sunt duse obiectele școlarului. → _____

Șterge greșelile făcute la scris sau la desenat. → _____

Silaba jucăușă. Înlocuiește silaba evidențiată, cu alta nouă, pentru a forma cuvinte.

caiet ca _____, ca _____, ca _____; **place** _____ce, _____ce, _____ce;

Scara silabelor. Scrie cuvintele care se formează.

	te		ză		to
teș		tri	tea	lă	reș
ci		co		că	te

Ghicește persoana. Scrie enunțurile și determină persoana descrisă.

Este tatăl tatălui meu; el este _____.

Este mama fratelui meu; ea este _____.

Este fratele tatălui meu; el este _____.

Cuvintele neascultătoare. Restabilește propozițiile.

Temperaturile sunt mai ...

Păsările călătoare pleacă în țările ...

Cerul tot mai des este ...

calde

posomorât

scăzute

Litele lipsă. Completează cuvintele cu literele lipsă.

nor cenușiu – nori cenuș __ _ ;

fulg argintiu – fulgi argint __ _ ;

lan auriu – lanuri aur __ _ .

Însușirea potrivită. Scrie însușirea potrivită pentru cel care face acțiunea:

muncește mult – _____ ; respectă pe cei din jur – _____

spune adevărul – _____ ; nu întârzie niciodată – _____

El-ea. Scrie forma corectă pentru adjectivele/substantivele date.

Model: bogat – bogată.

a) frumos – _____ ; corect – _____ ; deștept – _____

b) învățător – _____ ; vânzător – _____ ; șofer – _____

Un-niște-toți. Completează locurile libere. Vezi modelul.

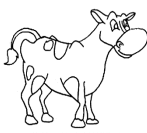

un	niște	toți
Model: elev	elevi	elevii
copil		
	prieteni	
	colegi	
		bunicii
		frații

Propozițiile încurcate. Citește cuvintele. Autorul a scris greșit cuvintele dintr-o coloană. Scrie corect propozițiile.

Copilul	păzește	o	poveste.
Câinele	citește	casa	stăpânului.

Litera M.

➤ Bifează imaginea a cărei denumire:

începe cu litera A			se termină cu litera E		
					

conține litera O (a doua)			conține litera M		
					

➤ *Scrive prima literă a cuvintelor din imaginile de mai sus.*

➤ *Ce-i lipsește fiecărui om de zăpadă? Înscrie în căsuțele colorate literele potrivite.*

		
☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

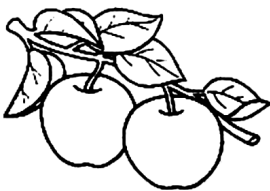
Literele R/N.

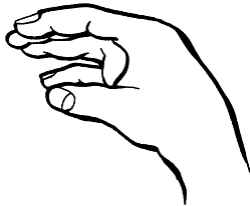
➤ *Scrive cuvintele potrivite imaginilor.*

➤ Formează enunțuri.

Mona	are	mare
Ema	e	ramă
Nae		rană
Roma	era	mere

➤ Scrie un enunț.

2.4.5. Activități de joc (vorbirea)

1. Vântul mișcă frunzele,
Se-nvârtesc moriștile,
O fetiță dă la pui,
Iar eu în copac mă sui.

2. Mama mea plăcinte face,
Bunicuța lână toarce,
Tata taie lemnele,
Iar eu strâng surcelele.

3. Ne rotim numai o dată,
Ne-aplecăm în stânga, iată.
Și în dreapta-n cetișor,
Să crești mare, pușor.

4. La pădure

Când am fost noi la pădure
Am cules noi frași și mure,
Uite-așa, uite-așa!

Și-am văzut un iepuraș,
Cum sărea el drăgălaș,
Uite-așa, uite-așa!

Și-am văzut un fluturaș
Cum zbura el drăgălaș,
Uite-așa, uite-așa!

Și-am văzut o broască mică
Cum sărea ea în ulciică,
Uite-așa, uite-așa!

5. Ploaia, Gr. Vieru (și altele de Grigore Vieru)

Vine ploaia peste lunci
Cu picioare-albastre, lungi!
Pic-pic-pic, pic-pic-pic,
Grâul crește mare-n spic.

6. Câinele cel ciufulit
S-a culcat în cușcă.
Stă cuminte, liniștit
Nu latră, nu mușcă.

Doarme, haideți să-l trezim,
Să vedem ce face...
Și apoi să fugim.

7. Ursul păcălit de vulpe

(înscenare: măști, un cerc, în cerc – vulpea, ursul)

Copiii în cerc

Ursul

Vulpea

Vine vulpea cea șireată,
Vine-ncet la urs,
Ca să-l păcălească,
Că pește i-a adus.

Dă-mi și mie un pește.

Pune-ți pofta-n cui,
Știi doar unde-i iazul,
coada să ți-o pui.

Și voi prinde pește?

Sigur. Cât îi vrea.
Până dimineață
te vei sătura.

Și se duce ursul-ncetișor
spre iaz. Dar până
dimineață el a rămas fără
coadă. Vai! Vai! Vai!
Of! Of! Of!

Mor, mor, mor!...

Hm-m...

8. Ridichea (înscenare)

Moșul:

– *Vai de mine, ce minune,
Asta-i bună, n-ai ce spune,
O ridiche fermecată,
Numai bună de salată,
Stai c-o scot acum, îndată.
(se apucă de ridiche)*

– *Ce-i, moșnege?*

– *Vino – n coace repejor
Și mi-i fi de ajutor.*

Baba: *Vai de mine!*

Moșul: *E-o ridiche de-o salată.*

Baba: *Hai s-o scoatem dar îndată.*

– *O rup, o rup, zdup!* (moșul cade)
(Se scoală): *Iaca dacă nu-i putere*
Încă-o mână se mai cere.

– *Băbuțo!*

Și așa mai departe.

Prin întrebări: baba – nepoțica; nepoțica – câinele; câinele – pisica...

La sfârșit:

O ridiche fermecată

Numai bună de salată!

Iată-am scos-o noi îndată.

2.5. Elemente de construcție a comunicării

2.5.1. Lexicul fundamental (activ)

CLASA I

- A:** acasă, a aduce, alb, albastru, altul, albină, an, a aplauda, a arăta, a se ascunde, a asculta, a se așeza, atent, a auzi, a avea
- B:** baie, a bate, băiat, a bea, bine, bolnav, a boxa, brânză, bun, bună ziua (dimineața, seara), bunic, bunică
- C:** cafeniu, cal, capră, carte, cartofi, casă, castraveți, căciulă, a cădea, câine, a cânta, cântec, câte, ce, ceas, ceașcă, a chema, cinci, cine, circ, cireșe, a citi, ciuperci, cizme, a se coace, coadă, coardă, a coase, a coborî, cocoș, cojoc, colac, coleg, colțunași, a construi, copac, copil, coș, covrigi, creangă, a crește, crosă, cu, cub, cuc, cum, cuminte, a cumpăra, curat, curte, cuțit.
- D:** dar, de ce, din, dinte, divan, doi, mi-i dor, a dormi, drum, a duce, a se duce, duminică.
- E:** ea, ei, el, ele, elev, excavator, excursie, exponat, eu.
- F:** a face, farfurie, fată, fecior, a fi, flămând, (mi-i) foame, frate, frică, frig, fructe, frumos, frunză, fotoliu, a fugi, furculiță, furnică.
- G:** galben, garafă, gard, găină, găscă, ghete, gogoasă, a se grăbi, grădină, greier, gri, groapă, gură, gustos,
- H:** hai, hartă, elicopter, hipopotam.
- I:** iarbă, iarnă, ied, iepure, inimă,.
- Î:** încoace, a îngheța, a îmbrăca.
- J:** a se juca, jucărie
- L:** lac, lapte, a lătra, a lega, legume, (mi-i) lene, leneș, a lua, lingură, a locui, a lucra, lună, lup
- M:** maimuță, mamă, mare, mai, masă, măr, mână, a mânca, a merge, mic, miere, minge, monument, morcov, moșneag, multe, a mulțumi, murdar, muzeu
- N:** negru, nepot, nepoțică, a ninge, noapte, noapte bună, noi, nouă, notă, nu, nucă, nume, a se numi,
- O:** oaie, obraznic, ochi, a se odihni, opt, oranj, oră

- P:** pace, pahar, pat, pateu, patinaj, patru, pădure, păpușă, părinți, a păzi, pâine, până la, pe, pește, piață, piramidă, pisică, plăcinte, a plânge, a pleca, a ploua, poezie, poftă bună, a pregăti, prenume, primăvară, a primi, prieten, a prinde, a privi, portocală, prune, purcel, a putea,
- R:** rață, a rămâne, rău, a râde, la revedere, ridiche, a se rostogoli, roșie, roșu, roz, a rupe.
- S:** salam, sanie, a se da cu sania, sapă, a sădi, a sări, scaun, a se scălda, a scoate, Scufița Roșie, singur, slab, smântână, soare, (mi-i) somn, somnoros, soră, școală, a spune, a sta, a stinge, stejar, a striga, suport, sur
- Ș:** șapte, șase, a șede, și, șoarece, ștergar, a șterge.
- T:** tată, a tăia, a se teme, (pe) tine, titirez, tigaie, toamnă, tobă, toți, a trage, trei, tu
- U:** a se uita, unde, unu, urechi, urs, ursoaică, ursuleț.
- V:** vacă, vară, varză, a vedea, a veni, verde, verdeață, vișină, voi, a vrea, a vrea să mănânce, Vulpe.
- Z:** zahăr, zarzăre, zăpadă, a zbura, zece, zgârcit, zi.

CLASA a II-a

- A:** aer, a se afla, amabil, alaltăieri, a alinta, a alunga, angină, apă, a apăra, a aplauda, arici, ascultător, astăzi așa ață, aur, avion, azi.
- B:** băsmăluță, bătrân, bluză, bomboane, brânză de vaci, brânză de oi, broască, a se bronza, bucătar, bucătărie, a se bucura, bun la inimă, bunătate
- C:** caiet, cald, camion, cană, cap, carne, a călători, căprioară, cățeluș, când, cântăreț, cât, ceai, cer, cerb, a cere, cerc, cetate, cheie, a cheltui, chibrituri, chirurg, cină, (cu) cine, cioară, ciocănitore, clar, clasă, clopotniță, clopoțel, clovn, coarne, cocor, cocostârc, codru, colorat, colț, a completa, copac, copt, corect, coroană, cratiță, Crăciun, a crede, creion, cremă, croitoreasă, cuc, a se culca, a culege, culoare, cum, a curăța, curcan.
- D:** a da, a dansa, a dăru, deal, de la, departe, des, a deschide, a desena, dimineață, a se distra, a dori, domnitor, dormitor, drag, dreptate, drum, a da drumul, a se duce, duos, dulceață, a durea.
- E:** elefant, elegant, exercițiu.
- F:** a felicita, fereastră, fier de călcat, fiică, fiu, fluier, fotoliu, frigider, frizer, frunză, fulg, fustă.
- G:** a găsi, a găti, gât, geam, gene, ger, gigant, gingaș, gheață, ghețuș, a ghici, ghicitoare, gimnastică, gimnaziu, gingaș, a se grăbi, grijă, girafă, gospodină, grănicer.
- H:** haină, harnic, hartă, havuz.
- I:** ieri, a intitula, a ieși, a intra, isteț.
- Î:** a se îmbrăca, îmi pare bine/rău, încă, a (se) încălzi, a închide, a înflori, înghețat, a îngrijii, a înmuguri, însă, a se întoarce, întrebare, a învăța.
- J:** joc, joi, jos, jumătate.
- L:** lacom, lacrimă, lămâie, lebădă, lecție, leu, liliac, livadă, loc, luminos, a lua, (la) lucru, lung, luni.
- M:** mal, manual, mare (subst.), marinar, marți, masă, mătușă, mâine, mâncare, melc, menajerie, mie, miercuri, (cu) mine, miner, minunat, moș, mult, a mușca.

- N:** nas, a se naște, nene, nimeni, nimic, nobil, nor, noră, noroc, nou, nuci.
- O:** ochelari, odată, a se odihni, oglindă, om, oraș, ou.
- P:** parte, patrie, pământ, a păzi, pentru ce, periută, pescar, pictor, pix, plajă, plăcere, (cu) plăcere, plăcut, a se plimba, pod, porc, posomorât, poveste, a povesti, prietenos, privighetoare, problemă, pufos, pușor, a putea, puțin,
- R:** radieră, rar, a răci, a răsări, răspuns, a râde, rândunică, rea, rece, recreație, repede, a rezolva, ridiche, riglă, rochie.
- S:** salată, sare, sat, a sădi, sănătos, sărbătoare, a se scălda, sâmbătă, a scrie, scriitor, a se scula, scump, silitor, simpatic, soare, spart, spate, a se spăla, spune-mi, steguleț, steluță, stilou, stradelă, struguri, sus.
- Ș:** a (se) șterge, a șopti, a ști.
- T:** tanti, tartă, tartină, a tăcea, a tăia, tânăr, timp, toate, tortă, toți, a trăi, a trebui, a (se) trezi, a tuși.
- Ț:** țară, ție.
- U:** a uda, a uita, umăr, a umbla, umbrelă, unchi, (de) unde, undiță, unt, uzină.
- V:** varză, vânt, a vedea, a veni, veveriță, viață, viclean, vie (subst.), vioară, vineri, voios, vlei, a vorbi, a vrea.
- Z:** a zâmbi, zemos, zi de naștere.

CLASA a III-a

- A:** actor, a acoperi, acru, a aduna, a aerisi, a ajuta, agricultor, alaltăieri, alături, a alerga, a alunga, antreu, a apărea, apoi, a se apropia, aprilie, aproape, a ara, ardei, argintiu, arțar, a se ascunde, a ascuți, aspirator, a aștepta, a atârna, atunci, august, aviator.
- B:** a bate, binevoitor, biscuiți, bomboane, brad, brutar, brutărie, bucium, bucuros, bulgar.
- C:** cameră, cafenea, capabil, capricios, a călca, căpșune, câmp, cea, ceață, ceasornic, cel, chiflă, cină, cinstit, cioc, ciocolată, a ciripi, citire, a se coace, cocostârc, complicat, a continua, a conduce, a construi, constructor, copt, a costa, coș, creangă, a crede, crenvurști, croitor, a se culca, culoare, cumpărător, a cunoaște, cuptor, curățenie, curat, a curăța, cuțit.
- D:** a dărui, deal, decembrie, dejun, demult, departe, a se deprinde, deșteptător, a deveni, devreme, dicționar, a dori, (la) dreapta, dulceață, duminică, deștept.
- E:** evreu, exemplu.
- F:** făină, fără, februarie, fiecare, fierar, foaie, franzelă, frățior, fricos, friptură, frișca, frunză, furculiță, furnică.
- G:** gata, găgăuz, a se gândi, geantă, ger, geros, gheață, ghețuș, girafă, a ghici, ghicitoare, ghimpos, ghiocel, grăunte, grâu, greblă, greșeală, greoi, griș, greu.
- H:** hâtru, a hotărî.
- I:** ianuarie, a ierna, inimă, a intitula, inteligent, a inventa, a iubi, iulie, iunie, a se ivi, invidios, izvor.
- Î:** a împărți, împreună, înainte, înapoi, a încălzi, a înflori, înghețată, înnorat, a înscrie, a întârzia, a înțelege.

- J:** joi, jos, jumătate.
- L:** labă, lacrimă, lactate, lacrimioare, a lăuda, legendă, lemnar, lingură, linguriță, liniște, luni, lumină.
- M:** mai, manual, martie, marți, măceș, mărar, mărunț, mășcat, mătușă, mâine, mândru, mei, mele, menajerie, mereu, meșter, meu, miel, miercuri, mirositor, mobilă, modest, moldovean, moș, mulgătoare, mulțumit, mustos.
- N:** nasture, natură, nea, nimic, a nimici, nisip, noapte, noiembrie, nor, notă, nufăr, nu.
- O:** obraz, a ocroti, octombrie, a oferi, oaspete, omidă, onest, orar, ordine, orez, a organiza, oră, ospitalier, ovăz.
- P:** papagal, pat, pădure, pământ, păpădie, păpușoi (porumb), părinți, pereche, piept, pilaf, pițigoii, pârjoale, pâsle, plai, a plăcea, plin, poimăine, pom, popor, porumbel, posomorât, poveste, povestire, prag, prânz, a prefera, a pregăti, prenume, a prieteni, privighetoare, proaspăt, problemă, purtare, a purta, a se purta.
- R:** a răci, rădăcină, a rămâne, a recolta, recreație, repede, roadă, robinet, român, roșcat, roșii, rudă, rus.
- S:** salam, salon, sănătos, săptămână, a sărbători, sâmbătă, sânge, scurt, a semăna, septembrie, a servi, sfârșit, sfert, a simboliza, singur, snoavă, spectacol, spic, (la) stânga, a striga, struguri, strungar.
- Ș:** a ști.
- T:** talentat, a tăcea, a tăia, toporaș, a trata, a trebui, a trece, a se trezi,.
- Ț:** țambal, țară.
- U:** ucrainean, a uda, ultimul, unghi, unghie, unită, a ura, urât, usturoi.
- V:** var, vânător, vânzător, vecin, verdeață, verișor, a vesti, viclean, vier, a vinde, vineri, a viscoli, vizavi, volan, viorea, vreo.
- Z:** zahăr, a zâmbi, zână, a zbura, zidar, a zidi.

CLASA a IV-a

- A:** Anul Nou, alintat, adresă, a se aduna, aer, a ajunge, a alege, alta, altul, amar, ambele, antrenament, a se antrena, a apăra, ardei, artificial, ascultător, atelier, athletică ușoară, aur, auriu, autobuz, automobil, aviator, avion;
- B:** bătrân (adj.), biscuiți, blană, bobocel, bolnav, bolnavul, borcan, bucățiță, buze, buzunar;
- C:** Crăciun, costum, contemporan, curajos, cal, caise, camion, a călători, centru, cetate, cocoare, cocoș, copilărie, a crede, crosă, cunoștințe, curcubeu, pe curând, a se certa, cinste, al cincilea, a cincea, ciocârlie, ciocănitore, a circula, ciuperci, a câștiga, câteva, câțiva, căldare, a coborî, cojoc, colțunași, a conduce, a controla;
- D:** a da cu var, decolorat, degeaba, a deveni, dicționar, al doilea, a dormi, a doua, dovlecel, a durea, distrat;
- E:** eliberare;

- F:** farmacie, farmec, în față, fără, a fierbe, a fi de acord, fiecare, ă flămând (-a), mi-i foame, foarfece, folos, fotbal, a frecventa, mi-i frig, a friza, frizer, frizerie, frunte, febră, fulger;
- G:** gară, gardă de onoare, gingaș, găină, a găsi, a se gândi, gâscă, glas, glonte, glorie, gogoșari, gol, gospodar, gospodină, a se grăbi, generos, groapă, guler, a gusta, girafă;
- H:** hârleț, hotar, a hrăni, haină;
- I:** imediat, impermeabil, a impresionant, inteligent;
- Î:** a se împrieteni, înalt, îndată, a îndrăgi, a îngheța, înghețat (adj.), înghețată (subst.), însă, a se întâlni, a se întâmpla, întâi, întâia, întâmplare, a înveli, încăpățânat, întelept;
- L:** lacrimă, ladă, larg, a lăsa, a lăsa gura apă, leac, a lecui, lână, a lega, librărie, luncă, luptă, leu, lup;
- M:** manual, măreț, a măsura, măsură, mătase, medicamente, a merge copăcel, miezul (noptii), mintă, minunat, a se mira, a mirosi, munte, muntos, modest, mofturos;
- N:** a se naște, neapărat, nedespărțit, nemărginit, nici una (unul), nisip, nor, nord, a noua, al nouălea, a ninge, nobil;
- O:** obraznic, oamenii muncii, a ocroti, a ocupa, a se odihni, onoare, a oferi, a se opri, a opta, al optulea, ostaș;
- P:** paști, politicoș, parcă, a patra, al patrulea, pașnic, pălărie, pătrunjel, a păzi, pereche (de ghete), peșteră, pieton, a pilota, pitoresc, până la, pârjoale, plai, plăcinte, a se plimba, plimbare, a plânge, ploios, poartă, poiană, pod, pojarniță, pom, porc, a se porni, portar, povestire, prăjitură, preferat, prima, prietenie, primul, a primi, privighetoare, a promite, pui, puf, pufos, pulover, punctual, a putea, plăcut;
- R:** răufăcător, răutăcios, a răci, a răsplăti, rățușcă, mi-i rău, război, a recita, a respira, rețetă, a respira, revistă, a rezolva, rău, roadă, a roade, a roși, rug, rugămintă, a ruga, rugină, a rupe, rouă, robust;
- S:** sociabil, sac, sală de lectură, a salva, sarmale, satelit, sau, savant, sănătate, a săruta, a scoate, scrisoare, a se scula, mi-i scump, a scutura, semafor, semințe, a sfătui, mi-i sete, sistematic, smântână, mi-i somn, a se speria, stație, strălucitor, a supăra, simpatic;
- Ș:** a șaptea, al șaptelea, a șasea, al șaselea, șosea;
- T:** a tăcea, tineri (subst.), tânăr (adj.), tâmplar, târziu, a traduce, a traversa, (om) de treabă, a treia, al treilea, tren, a trimite, troleibuz, tufar, tigru;
- U:** a ucide, umbrelă, uneori, a urca, a se urca, ușor;
- V:** vacă, vapor, viață, vitejește, vitejie, vizavi, a viziona, vânt, vifor;
- Z:** zeamă, a zecea, al zecelea, zvelt, zăpăcit.

2.5.2. Modele de vorbire

CLASA I

1.1.

- Mă numesc....
- Uite fata (copacul, casa noastră, iedul mai mic).
- Acesta e un câțel.
- Andrei (el) citește.
- Băieții (ei) culeg cireșe.
- Ion desenează frumos (cu acuarele).
- Frunzele sunt galbene.
- Morcovii sunt pe masă.
- Cartea este a mea.
- Eu am un caiet (două caiete, o soră, 7 ani).
Eu am un caiet și o carte.
- Grigore lucrează la Academie.
- Îmi fac patul.
- Îmi place toamna (îmi place mult toamna).
- Mă dor picioarele.
- El se spală (cu apă rece).
- E primăvară (ger).
- Plouă. Ninge. etc.

1.2.

- Cum te numești (vă numiți)?
- Ce/cine este aceasta (sunt acestea)?
- Ce faci/face/faceți?
- Ce culeg ei?
- Cu ce desenează Ion?
- Cum sunt frunzele (ele)?
- Unde sunt morcovii?
- A cui este cartea (ea)?
- Ce am eu?
Câte caiete am eu?
- Unde lucrează el?
- Îți faci patul?/Ce faci?
- Ce îți place/plac?
- Ce te/vă doare/dor?
- Cu ce te speli?
- Ce anotimp este?/Cum este afară?
- Afară plouă?/Plouă?
- etc.

CLASA a II-a

- Măria mănâncă un măr.
- Ana are o mașină.
- Mă cheamă Virgil și am 10 ani.
- Eu vreau o ciocolată, dar sora vrea un măr.
- Eu vreau caise. Dar tu?
- Băiatul este marinar.
- El este curajos.
- Fetița îi mulțumește mamei.
- Frigiderul e la bucătărie.
- Mă duc la școală.
- Ne odihnim la munte.
- Vin la tine mâine.
- Deschide! Citește! Ascultați!
- Hai la horă!
- Eu vorbesc cu bunica.
- Noi avem mulți prieteni.
- Toamna plouă des.
- Ce mănâncă băiatul/fata (el/ea)?
- Ce are (vrea) copilul?
- Cine ești și câți ani ai?
- Ce vrei tu? Dar Ana?
- Ce vrea Maria?
- Cine este marinar?
- Cum este el/ea?
- Cui îi mulțumești?
- Unde este frigiderul?
- Unde te duci?
- Unde te odihnești?
- Când vîi...?
- Ce să fac?
- Unde mergi?
- Cu cine vorbești?
- Ai/aveți prieteni?
- Când plouă des?

CLASA a III-a

- Eu voi deveni lemnar (actriță).
- Verișorul meu este brutar. Verișorul meu din Soroca este brutar iscusit. Recolta de legume este frumoasă (bogată). Mătușa mea este inteligentă.
- Ce vei deveni?
- Ce este tatăl tău?/Ce profesie are el?
Cum este recolta? Cum este verișorul vostru?

- Unchiul lucrează la farmacie.
- Noi locuim în oraș.
- Fratele conduce bine mașina.
- Eu am cumpărat lactate (pâine, crenvurști). Ieri mama a cumpărat brânză de oi.
- O chiflă costă 2 lei.
- Bunica pregătește pârjoale. Fratele curăță cartofi.
- Eu am luat deja prânzul.
- Eu vreau să beau lapte.
- Ciorba e fierbinte. Friptura e foarte gustoasă. Zăpada e argintie. Bradul e frumos. Timpul e geros. Noaptea e lungă. Ziua e scurtă.
- Este ora 7. E ora 10 și 30 de minute. E ora 8 și jumătate.
- Acesta e un deșteptător (ceas de perete, măceș, nufăr).
- Fratele meu se culcă la ora 22.
- Gheorghiuță își calcă cămașa. El își pregătește lecțiile (singur, dejunul).
- Ursului îi place mierea.
- Eu îi doresc sănătate.
- Mergeți înainte! Mergeți până la colț!
- În salon avem un divan, televizor și două fotolii.
- Unde lucrează unchiul? Unde locuiți voi?
- Cine conduce mașina?/Ce face el?
- Ce ai cumpărat? Cine a cumpărat pâine?
- Cât costă un ceai?
- Cine te ajută?/Ce pregătește ea?
- Ai luat micul dejun?
- Ce vrei să bei?
- Cum e/este ...?
- Cât este/e ora?
- Ce este acesta?
- Când/la ce oră se scoală ei?
- Ce își pregătește mama?
- Ce îi place ursului?/Cui îi place mierea?
- Ce îi dorești bunicului?
- Cum să ajung la...?

etc.

CLASA a IV-a

- Eu am un costum nou. Am o rochie care îmi place.
- Zilele de naștere sunt plăcute.
- Crăciunul e sărbătoarea cea mai frumoasă.
- Colegii mei sunt atenți și binevoitori.
- Mă doare gâtul.
- Eu am febră.
- Nu am poftă de mâncare.
- Bunica mă iubește.
- Vreau să am prieteni.
- Îmi place sportul.
- Îmi place să merg cu familia la plimbare.
- Îmi place când plouă, fiindcă e bine pentru copaci. Nu-mi place când e frig.
- Deși nu sunt înalt, dar sunt puternic.
- Dați-mi, vă rog, trei flori.
- Îmi place profesia de ...
- Mă interesează mult...
- Nu se poate să traversezi strada la culoarea roșie.
- Și mie îmi place, de asemenea.
- Îl cunosc pe Andrei/o cunosc pe Liliana.
- Ce am eu?/Ce ai tu?
- Cum sunt zilele de naștere?
- Cum este Crăciunul? Îți place Crăciunul? Cum sunt ei/ele?
- Ce te doare?
- Tu ai febră?
- De ce nu mănânci?
- Cine te iubește?
- Tu ai prieteni/prietene?
- Ce preferi?
- Ce îți place să faci?
- De ce îți place când ninge?
- Ce nu îți (nu-ți) place?
- Ești înalt/înaltă? Sunteți înalți/înalte?
- Ce doriți/vreți?
- Care flori îți plac?
- Ce te interesează?
- De ce nu se poate să traversez strada la culoarea roșie?
- Dar ție îți place?
- Îl cunoști pe Igor?

2.6. Modele de proiecte didactice

CLASA I

Subiectul lecției: Copilul în familie. Recapitulare

Tipul lecției: de formare a capacităților de aplicare a cunoștințelor

Unitățile de competență:

ÎA.1.3 Înțelegerea unui mesaj/text oral scurt pe teme familiare, articulat clar și rar de către un vorbitor cunoscut.

ÎA.1.5 Distingerea sensului unor enunțuri.

V.2.2 Utilizarea vocabularului în diferite situații de comunicare.

V.2.5 Producerea diferitor tipuri de enunțuri (enunțiative, interogative, exclamative) simple în situații de comunicare uzuale.

V.2.6 Construirea unor mesaje scurte în situații de comunicare uzuale.

V.2.7 Descrierea unor persoane, ființe, obiecte etc. cu/fără repere (întrebări, plan etc.).

V.2.8 Formularea răspunsurilor și a întrebărilor simple în dialog, situații familiare de comunicare.

Obiectivele lecției. La sfârșitul lecției, elevul va fi capabil:

O1: să alcătuiască enunțuri, utilizând adecvat vocabularul însușit anterior;

O2: să construiască mesaje scurte în baza reperelor date;

O3: să improvizeze dialoguri simple în baza situațiilor de comunicare propuse;

O4: să manifeste atitudine pozitivă și atenție pentru calitatea exprimării și îmbunătățirea continuă a acesteia.

Strategii didactice:

- forme: frontal, în perechi, individual
- metode, tehnici și procedee: conversație, joc didactic, simulare, dramatizare
- mijloace: fișe cu cifre, imagini cu diferite profesii, o fotografie de familie, fișe decupate cu mobilier, obiecte de vestimentație și încălțăminte, bancnote de diferit nominal.

Strategii de evaluare:

- evaluare formativă punctuală (orală):

<i>Produsul:</i> Alcătuirea dialogului în baza reperelor/modelelor învățate	<i>Criterii de succes:</i> 1. Utilizez formule de inițiere, de menținere și de încheiere a unui dialog. 2. Formulez adecvat întrebări și pot răspunde la ele. 3. Ajut interlocutorul, în caz de necesitate.
--	--

- evaluare formativă interactivă;
- autoevaluare.

SCENARIUL DIDACTIC AL LECȚIEI

Etapale lecției	Activitatea profesorului	Activitatea elevilor
Organizarea clasei	Salută elevii: <i>Bună ziua, elevi!</i>	Răspund la salutul profesorului. Se salută în lanț, utilizând diverse forme de salut. Model: <i>Bună dimineața, Elena! Salut, Ion! Noroc, Andrei etc.</i>
Reactualizarea cunoștințelor și a capacităților O1 O2 O4	Pronunță diferite sunete.	Ridică mâna elevii numele cărora începe cu acest sunet și completează modelul: <i>Numele meu este...</i> Ridică mâna elevii prenumele cărora începe cu acest sunet și completează modelul: <i>Prenumele meu este...</i>
	Se adresează unui elev: – <i>Pe mine mă cheamă, dar pe tine cum te cheamă?</i> – <i>Dar cum îl cheamă pe colegul tău de bancă?</i>	În lanț își pun astfel de întrebări și răspund la ele.
O1 O2 O4	Le repartizează fișe cu numere până la 45.	1. Prezintă fișa care indică în ce clasă învață și spune: Model: <i>Eu învăț în clasa întâi.</i> 2. Prezintă fișa care indică vârsta lor. Model: <i>Eu am șapte/opt ani.</i> 3. Prezintă fișa care indică câte persoane sunt în familia lor. Model: <i>În familia mea sunt ... persoane.</i> 4. Prezintă fișa care indică vârsta membrilor familiei. Model: <i>Mama/bunica/sora mea are... de ani. Tatăl/fratele/bunicul meu are... ani.</i>
	Plasează pe tablă imagini cu profesiile părinților. Le propune jocul <i>Adevărat – Fals</i> . Arată imaginile, numind eronat profesiile.	Dacă imaginea nu reprezintă profesia numită de către învățător, propun varianta corectă. Numesc profesiile părinților. Model: <i>Mama mea este vânzătoare. Tatăl meu este șofer.</i> Dezvoltă modelul de vorbire. Model: <i>Tatăl lui Ion este inginer, dar tatăl meu este medic. Mama lui este profesoară, dar mama mea este educatoare.</i>

<p>Consolidarea materiei și formarea capacităților la nivel productiv</p> <p>O1 O2 O3 O4</p>	<p>Le arată o fotografie de familie.</p>	<p>Numesc cuvintele pe care le-au învățat la tema <i>familia</i> (mamă, tată, frate, soră, bunel, bunică, verișor, verișoară etc.) Povestesc despre familia lor, arătând fotografiile proprii și spun: Model: <i>Aceasta este familia mea. Noi suntem ... persoane. Aceasta este mama mea. Pe mama mea o cheamă ... Ea are ... de ani. Ea lucrează... . Acesta este tatăl meu. Pe tatăl meu îl cheamă El are... de ani. El lucrează</i> Improvizează dialoguri despre familie. Model: – <i>Câte persoane sunt în familia ta?</i> – <i>În familia mea sunt ... persoane.</i> – <i>Cum o cheamă pe mama ta?</i> – <i>Pe mama mea o cheamă ...</i> – <i>Câți ani are mama ta?/Mama mea are... de ani.</i> – <i>Ce lucrează mama ta?/Mama mea lucrează ...</i></p>
	<p>Le propune fișe decupate ce reprezintă elemente de mobilier.</p> <p>Dezvoltă modelul.</p> <p>Le propune jocul <i>Ce n-am observat?</i></p>	<p>Numesc mobilierul. Plasează pe o foaie elementele de mobilier corespunzător camerei lor. Comentează. Model: <i>Aceasta este camera mea. În cameră eu am: un pat, o masă, două scaune, un dulap.</i> Model: <i>Aceasta este camera mea. În cameră eu am: un pat, o masă, două scaune, un dulap. Dar aceasta este camera Elenei. În camera Elenei sunt: un dulap, o noptieră, un birou etc.</i> Un elev numește mobilierul din camera unui coleg fără un obiect. Ceilalți spun ce n-a observat el.</p>
	<p>Pune pe masă mai multe haine. Invită câte doi elevi în fața clasei.</p>	<p>Unul ia câte un obiect de vestimentație de pe masă și spune o informație falsă despre el, celălalt elev îl corectează. Model: <i>Aceasta este o fustă galbenă. Nu, aceasta este o cămașă galbenă. Acesta este un sacou albastru. Nu, acesta este un sacou verde.</i></p>

<p>Consolidarea materiei și formarea capacităților la nivel de transferuri în alte domenii O1, O2, O4</p>	<p>Invită elevii în fața clasei, spunând: <i>Vine elevul care este îmbrăcat în ... (numește doar un obiect din vestimentația lui).</i></p>	<p>Elevii descriu în ce ei sunt îmbrăcați. Descriu în ce este îmbrăcat colegul de bancă etc. Model: <i>Eu sunt îmbrăcat în pantaloni negri și cămașă albă.</i></p>		
<p>Evaluarea formativă punctuală Produs P4 O3 O4</p>	<p>Atenționează elevii la cele două magazine deschise imaginar. (Pe o masă sunt expuse mai multe obiecte de vestimentație și încălțăminte cu indicarea prețului acestora).</p>	<p>Elevii se apropie câte doi și improvizează dialoguri dintre cumpărătorii și vânzătorii unui magazin de îmbrăcăminte/ încălțăminte.</p> <table border="1" data-bbox="656 524 1118 911"> <tr> <td data-bbox="656 524 876 911"> <p>Model: – <i>Bună ziua.</i> – <i>Bună ziua, ce doriți?</i> – <i>Vreau să cumpăr o rochie. Cât costă?</i> – <i>Rochia costă 100 de lei.</i> – <i>Luați banii.</i> – <i>Mulțumesc.</i> – <i>La revedere.</i></p> </td> <td data-bbox="876 524 1118 911"> <p>Model: – <i>Bună ziua.</i> – <i>Bună ziua, ce doriți?</i> – <i>Vreau să cumpăr o pereche de pantofi. Cât costă?</i> – <i>Pantofii costă 100 de lei.</i> – <i>Luați banii.</i> – <i>Mulțumesc.</i> – <i>La revedere.</i></p> </td> </tr> </table>	<p>Model: – <i>Bună ziua.</i> – <i>Bună ziua, ce doriți?</i> – <i>Vreau să cumpăr o rochie. Cât costă?</i> – <i>Rochia costă 100 de lei.</i> – <i>Luați banii.</i> – <i>Mulțumesc.</i> – <i>La revedere.</i></p>	<p>Model: – <i>Bună ziua.</i> – <i>Bună ziua, ce doriți?</i> – <i>Vreau să cumpăr o pereche de pantofi. Cât costă?</i> – <i>Pantofii costă 100 de lei.</i> – <i>Luați banii.</i> – <i>Mulțumesc.</i> – <i>La revedere.</i></p>
<p>Model: – <i>Bună ziua.</i> – <i>Bună ziua, ce doriți?</i> – <i>Vreau să cumpăr o rochie. Cât costă?</i> – <i>Rochia costă 100 de lei.</i> – <i>Luați banii.</i> – <i>Mulțumesc.</i> – <i>La revedere.</i></p>	<p>Model: – <i>Bună ziua.</i> – <i>Bună ziua, ce doriți?</i> – <i>Vreau să cumpăr o pereche de pantofi. Cât costă?</i> – <i>Pantofii costă 100 de lei.</i> – <i>Luați banii.</i> – <i>Mulțumesc.</i> – <i>La revedere.</i></p>			
<p>Bilanțul lecției. Concluzii. O1 O4</p>		<p>La alegere: <i>De descris, în cinci propoziții,</i> <i>a) camera părinților;</i> <i>b) haina preferată;</i> <i>c) un membru al familiei.</i></p>		

CLASA A III-A

Subiectul: *Toamna în Moldova* (ultima oră, după evaluarea sumativă)

Tipul lecției: de analiză-sinteză a cunoștințelor

Unitățile de competențe vizate:

- ÎA1.5 Formularea independentă a răspunsurilor dezvoltate, exprimând opinii, atitudini simple.
- V2.7 Descrierea unui obiect, eveniment, fenomen, a unei ființe cu ajutorul reperelor (întrebări, plan, imagini etc.).
- V2.3 Construirea propozițiilor/frazelor corecte din punct de vedere lexico-gramatical.
- L3.7 Construirea unui dialog în baza reperelor textuale.
- L3.1 Aplicarea strategiilor de lectură (globală, selectivă, pe roluri; cu voce, în gând).
- S4.3 Alcătuirea propozițiilor în baza reperelor (cuvinte, îmbinări de cuvinte, imagini etc.).

Obiectivele lecției. La sfârșitul lecției, elevul va fi capabil:

O1: să alcătuiască enunțuri în baza reperelor date;

O2: să realizeze o descriere succintă, utilizând vocabularul învățat;

O3: să citească corect, pe roluri, respectând pronunția și semnele de punctuație;

O4: să formuleze întrebări simple și să răspundă adecvat la ele;

O5: să alcătuiască dialoguri simple în baza reperelor textuale propuse;

O6: să demonstreze perseverență în aplicarea normelor limbii române literare și realizarea unei comunicări eficiente.

Strategii didactice:

- forme: frontal, individual, în perechi
- metode, tehnici și procedee: joc didactic, discuție euristică, analiză, ciorchine, demonstrare.
- mijloace: fructe, legume, fișe cu perechi de antonime, fișe cu reperele pentru formularea întrebărilor, fișe pentru restabilirea dialogurilor (1, 2, 3), fișele cu semnele convenționale, fișa (4).

Strategii de evaluare: evaluare formativă interactivă, autoevaluare

SCENARIUL DIDACTIC AL LECȚIEI

Etape/ obiective	Activitatea profesorului	Activitatea elevilor
Evocare O1 O2	Scrie pe tablă literele motană . Scrie cuvântul <i>toamnă</i> și întrebarea (ce fel de?).	Stabilesc cuvântul ascuns. Completează colajul.
	Le arată fructe, legume.	Alcătuiesc propoziții după modelul: <i>Mie îmi place... Ție îți place...</i> <i>Mie îmi plac.. Ție îți plac...</i> etc. Dezvoltă modelul. <i>Mie îmi plac merele, pentru că sunt gustoase.</i>
	Anunță obiectivele lecției.	Conștientizează ce au de realizat la lecție.
Realizarea sensului O1 O6	Citește propozițiile. <i>Lunile de toamnă sunt decembrie, ianuarie și februarie. Toamna păsările călătoare vin din țările calde. Frunzele copacilor înverzesc toamna. La 1 septembrie copiii merg în vacanță etc.</i>	Numesc dacă informațiile sunt adevărate sau false, le corectează pe cele false.
	Plasează pe tablă fișe pe care sunt scrise cuvintele: <i>rar, puternic, se întorc, lungi, senin, scade, rece, săracă, mare, darnică, ziua, bucuroși.</i> Le repartizează elevilor fișe pe care sunt scrise cuvintele: <i>des, slab, pleacă, scurte, posomorât, crește, caldă, bogată, mică, zgârcită, noaptea, triști.</i>	Plasează fișa lor la tablă, formând perechi de antonime.
	Le acordă întrebări: <i>Toamna nopțile sunt scurte?</i> <i>Toamna soarele încălzește puternic?</i> <i>Toamna temperatura crește?</i> <i>Toamna vântul bate slab?</i> <i>Toamna păsările se întorc din țările calde?</i> <i>Toamna cerul este senin?</i> <i>Toamna este cel mai sărac anotimp?</i> <i>Toamna plouă rar?</i>	Răspund complet, folosind antonimele adecvate. Alcătuiesc și ei așa tipuri de întrebări.

O1 O3 O4 O5 O6	<p>Scrive pe fișe reperele: Care sunt... Cum... Unde... Ce... Cine... Când...</p>	<p>Extrag câte o fișă și formulează întrebări la tema <i>Toamna</i>, numesc colegul care răspunde.</p>
	<p>Îi divizează în perechi. Le repartizează fișe. Fișa nr.1 Fișa nr.2, Fișa nr. 3</p>	<p>Restabilesc dialogul. Îl citesc. Restabilesc replicile lipsă. Citesc dialogul.</p>
	<p>Le propune jocul: <i>Cuvintele neascultătoare</i>.</p> <p><i>Razele soarelui sunt mai goi</i> <i>Păsările călătoare palide</i> <i>pleacă în țările posomorât</i> <i>Frunzele copacilor sunt multicolore</i> <i>Cerul este calde</i> <i>Copacii rămân</i></p>	<p>Găsesc cuvintele potrivite și trasează corespondențe. Citesc enunțurile.</p>
	<p>Le repartizează fișe decupate pe care sunt scrise cuvinte la tema toamna. <i>Noaptea/devin/mai/răcoroase. Zilele se micșorează//, iar/noaptea se măresc.</i> <i>Dimineața//este ceață etc.</i></p>	<p>Restabilesc ordinea cuvintelor în enunțuri. Citesc enunțurile.</p>
	<p>Scrive pe tablă: L d t s : s o ș n . T e c m b a . S e z . F î ș c . P c p î ț c . V b p . etc. Explică faptul că fiecare literă este începutul unui cuvânt din propoziție.</p>	<p>Alcătuiesc propoziții despre toamnă. L d t s : s o ș n . Lunile de toamnă sunt: septembrie, octombrie și noiembrie. T e c m b a . Toamna este cel mai bogat anotimp. Stez. Soarele toamna este zgârcit. Fîșc. Frunzele îngălbenesc și cad. P c p î ț c . Păsările călătoare pleacă în țările calde. V b p . Vântul bate puternic.</p>
Reflecție	<p>Le propune mai multe fișe cu semne convenționale. Le repartizează fișa nr.4</p>	<p>Extrag câte o fișă și spun, în baza semnului dat, un enunț despre toamnă. Completează tabelul. Fișa nr.4. Povestesc despre anotimpul toamna.</p>
	<p>Face totalurile lecției.</p>	<p>Tema pentru acasă: De povestit despre anotimpul toamna în 10 enunțuri.</p>

<p>Fișa nr. 1</p> <ul style="list-style-type: none"> – Care sunt lunile de toamnă? – Lunile de toamnă sunt: septembrie, octombrie și noiembrie. – Ce fac oamenii? – Oamenii strâng fructe. – Cum este toamna? – Toamna este bogată. – Unde pleacă păsările călătoare? – Păsările călătoare pleacă în țările calde. – Temperatura crește sau scade? – Temperatura scade. – Cum bate vântul? – Vântul bate puternic. – Toamna plouă des sau rar? – Toamna plouă des. – Ție îți place toamna? – Da, mie îmi place toamna. 	<p>Fișa nr. 2</p> <ul style="list-style-type: none"> – Care sunt lunile de toamnă? – ... – Ce fac oamenii? – ... – Cum este toamna? – ... – Unde pleacă păsările călătoare? – ... – Temperatura crește sau scade? – ... – Cum bate vântul? – ... – Toamna plouă des sau rar? – ... – Ție îți place toamna? – ... 	<p>Fișa nr. 3</p> <ul style="list-style-type: none"> –... ? – Lunile de toamnă sunt: septembrie, octombrie și noiembrie. –... ? – Oamenii strâng roada. –... ? – Toamna este bogată. –... ? – Păsările călătoare pleacă în țările calde. –... ? – Temperatura scade. –... ? – Vântul bate puternic. –... ? – Toamna plouă des. –... ? – Da, mie îmi place toamna.
---	---	--

Fișa nr. 4

Semnul convențional	Descifarea (model)	Semnul convențional	Descifarea (model)
09/10/11	Lunile de toamnă sunt: septembrie, octombrie și noiembrie.		Frunzele copacilor îngălbenesc și cad.
	Toamna oamenii strâng fructe.		Vântul bate mai puternic.
	Toamna este bogată în fructe și legume.		Temperaturile scad.
	Toamna oamenii se îmbracă mai călduros.		Cerul este înnorat.
	Plouă mai des.		Păsările călătoare pleacă în țările calde.

CLASA A IV-A

Subiectul: La medic (ultima oră, după evaluarea sumativă)

Tipul lecției: de analiză-sinteză a cunoștințelor

Unitățile de competență vizate:

ÎA 1.1 Identificarea unor informații conform anumitor criterii.

V 2.7 Inițierea, întreținerea și încheierea dialogurilor scurte, cu replici simple, pe teme familiare.

V 2.1 Utilizarea adecvată a elementelor lexicale și a modelelor de vorbire în demersuri comunicative noi.

L 3.4 Identificarea numărului și succesiunii secvențelor unui text.

L 3.6 Povestirea conținutului după repere (întrebări, scheme, imagini, plan etc.).

S 4.2 Elaborarea planului unui text scurt.

Obiectivele lecției. La sfârșitul lecției, elevul va fi capabil:

O1: să identifice corect informațiile corespunzătoare sarcinii;

O2: să alcătuiască dialoguri simple, respectând condițiile date;

O3: să utilizeze adecvat vocabularul însușit în toate mesajele;

O4: să redea succint conținutul unui text lecturat;

O5: să redacteze, în baza reperelor, planul unui text;

O6: să manifeste dorința de a utiliza informațiile noi în situații variate de comunicare, atitudine pozitivă și atenție pentru calitatea exprimării și îmbunătățirea continuă a acesteia.

Strategii didactice:

- forme: frontal, individual, în perechi.
- metode, tehnici și procedee: joc didactic, conversație euristică, dramatizare, decodificarea sensului, colaj.
- mijloace: fișe cu înscrierea părților corpului omenesc, un poster, certificate de sănătate.

Strategii de evaluare: evaluare sumativă orală; evaluare formativă interactivă, evaluare reciprocă, autoevaluare.

SCENARIUL DIDACTIC AL LECȚIEI

Etapale/ obiectivele	Activitatea profesorului	Activitatea elevilor
Evocare O3, O1	Scrie propoziția: <i>Astăzi noi: suntem activi, lucrăm independent, vorbim corect.</i> Numerotează fiecare literă. Scrie: 2, 4, 7, 26, 38, 16, 50, 48	Stabilesc cuvântul-cheie al lecției. Formează câmpul lexical al cuvântului <i>sănătate</i> și familia lui lexicală.
	Anunță obiectivele lecției.	Conștientizează ce au de realizat.
	Propune fișe pe care sunt scrise următoarele cuvinte: <i>mâna, ochiul, picioarele, gâtul, nasul, capul, degetele, dinții</i> etc.	Plasează fișele în dependență de structurile <i>mă doare, mă dor</i> .
	Propune enunțul: <i>Sănătatea este o comoară, deoarece...</i>	Completează enunțul.
	<i>Ce trebuie să facem noi ca să fim sănătoși?</i> Repere: <i>a fi, a nu folosi, a spăla, a aerisi, a mânca, a merge, a face, a practica, a bea, a nu mânca.</i>	Răspund la întrebare, folosind reperele date.
Realizarea sensului O1 O2 O3 O4 O5 O6	Le arată o înfățișare tristă a unui băiețel și menționează: <i>lonel este trist, el nu știe ce trebuie să facă ca să fie sănătos.</i> <i>Ajutați-l, vă rog, formulând pentru el mai multe sfaturi după model: Tu trebuie să fii mereu curat sau Fii mereu curat.</i>	Formulează sfaturi. În pereche câte doi formulează sfaturi utilizând conjunctivul și imperativul.
	<i>Dacă ne îmbolnăvim, unde trebuie să mergem?</i> Scrie propozițiile: <i>Cardiologul tratează... .. tratează dinții.</i> <i>... lecuiește bolile interne. Chirurgul ...</i> <i>Orelistul vindecă... .. tratează ochii.</i>	Răspund complet la întrebare. Completează propozițiile cu toate cuvintele lipsă.
	<i>Cum credeți la ce medic a mers Costel?</i>	Răspund complet la întrebare. Formulează întrebări la text, răspund la ele. Îi adresează întrebări lui Costel și medicului. Formulează sfaturi personajului central. Intitulează textul. Argumentează. Restabilesc planul textului. Completează planul textului. Dramatizează textul.

O2, O3, O6	<p>Le propune reperele: <i>mă doare, rețetă, febră, medicamente, ceai, guturai</i></p> <p><i>Unde telefonăm dacă cineva se simte foarte rău?</i></p>	<p>Dramatizează dialoguri <i>La medic.</i></p> <p>Răspund complet la întrebare. Dramatizează poezia „Rățușca bolnavă”.</p> <p>Scriu un dialog, din opt replici, cu medicii de la Salvare.</p>
O3 O6	<p>Propune posterul: <i>Eu voi fi sănătos/sănătoasă dacă...</i></p> <p>Repere: <i>a fi, a nu folosi, a spăla, a aerisi, a mânca, a merge, a face, a practica, a bea, a nu mânca.</i></p> <p>Le repartizează „<i>certificatul de sănătate</i>”.</p>	<p>Completează scris enunțul. Completează certificatul și îl înmânează unui coleg. Fișa 1 Realizează evaluarea reciprocă în perechi.</p>
Bilanțul lecției. Concluzii. Anunțarea temei pentru acasă.	Face totalurile lecției.	De alcătuit un dialog din opt replici la tema <i>Sănătatea</i> .

Fișa nr.1

Certificat de sănătate!

Dragă _____!

Mănâncă multe _____! Aerisește des _____!

Practică _____! Mergi pe jos _____!

Bea doi _____! Nu folosi _____!

Mergi regulat _____! Nu mânca _____!

Și atunci sănătatea va fi prietena ta!

Cu respect, colegul tău/colega ta, _____

2.7. Proiectarea activităților transdisciplinare

Vă propunem câteva sugestii pentru organizarea activităților transdisciplinare. Modelele date pot fi adaptate pentru orice unitate de conținut și orice clasă. Important este ca activitatea să încurajeze interacțiunea pozitivă, să-i motiveze în procesul propriei formări. Drept produse realizate în cadrul activităților descrise pot servi expoziții a lucrărilor realizate, raport foto, un articol pe site-ul instituției etc.

Unitatea de conținut: *Copilul în societate. Sărbători calendaristice.* Clasele a II-a, a IV-a.

Elevii formează echipe. Fiecare echipă realizează activitatea într-un anumit interval de timp (15-20 de minute). Urmează prezentările fiecărei echipe. Celorlalte echipe li se poate solicita să evalueze produsul colegilor, să completeze un tabel, să voteze etc.

Echipe	Activități didactice
Meteorologii	<i>Întocmiți un buletin meteo pentru seara de Crăciun.</i>
Decoratorii	<i>Desenați un brad și decorați-l. Numiți numărul de jucării, forma, culoarea acestora și modul de plasare pe brad.</i>
Actorii	<i>Cântați o colindă. Povestiți despre semnificația obiceiului. Prezentați recuzita.</i>
Scriitorii	<i>Scriveți o scrisoare lui Moș Crăciun: motivați faptul că ați meritat daruri, solicitați un dar pentru clasa voastră.</i>

Unitatea de conținut: *Copilul în familie. Sănătatea.* Clasele I-IV.

În clasă, sala de festivități, pe terenul de joacă se organizează mai multe stații. Fiecare stație este monitorizată de către un elev (din clasa dată, din clasele mai mari) sau părinte, profesor etc. Se formează echipe. Fiecare echipă se deplasează pe cerc la fiecare stație, realizând sarcinile propuse și acumulând un anumit număr de puncte.

Stația	Activități didactice
Sănătate	<i>Restabiliți ordinea cuvintelor ca să obțineți proverbe despre sănătate (restabilirea fișelor decupate, găsirea perechii, identificarea proverbului în baza imaginii, găsirea în lista de proverbe a echivalentului din limba maternă etc.).</i>
Alimentație	<i>Ascultați afirmațiile. Dacă e bine, bateți din palme, dacă nu e bine, arătați cu degetul mare în jos (variantă: da – nu). Exemplu: Mâncăm fructe nespălate. Consumăm apă plată etc. Elevii pot motiva alegerea.</i>
Sport	<i>Urmăriți pantomima și identificați echipamentul sportiv. Numiți genurile de sport în care se utilizează acest echipament (un elev, care practică acest sport, regulile de joc etc.).</i>

Medicină	<i>Răspundeți la întrebări.</i> Exemplu: Câte ore pe zi trebuie să doarmă un copil? Ce vitamine se conțin în fructele de culoare galbenă? Dar în cele roșii? etc.
Fii sănătos!	<i>Elaborați un poster la tema „Fii sănătos!”</i> Fiecare elev își alege un creion, cariocă și împreună, concomitent, desenează posterul.

Tipuri de activități

- Observarea și verbalizarea schimbărilor în natură.
- Confectionarea și utilizarea calendarului zilnic al naturii.
- Experimentarea unor fenomene fizice (îngheț, dezgheț, evaporare).
- Jocuri de rol: „Întâlnirea mea cu Moș Crăciun”, „La cumpărături pentru pregătirea sărbătorilor”.
- Serbarea *Pomului de iarnă*.
- Confectionarea podoabelor pentru pom, utilizând figuri și corpuri geometrice.
- Compunerea unor probleme matematice, utilizând în texte elemente specifice anotimpului (om de zăpadă, bulgări, brad, globuri etc.).
- Confectionarea darurilor pentru familie și prieteni.
- Desen tematic, privind fenomenele din natură, sărbători.
- Memorare/interpretare, poezii, cântece, colinde.
- Dramatizări, dansuri populare pentru serbare.
- Jocuri specifice în aer liber.

Bibliositografie:

Cadrul legal și normativ

1. *Cadre Européen Commun de Référence pour les Langues: apprendre, enseigner, évaluer*. Volume complémentaire avec de nouveaux descripteurs. Conseil de l'Europe, Février 2018.
2. *Cadrul de referință al curriculumului național*, aprobat prin Ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr. 432 din 29 mai 2017.
3. *Codul Educației al Republicii Moldova*, modificat LP138 din 17.06.16, MO184-192/01.07.16 art.401, intrat în vigoare 01.07.16.
4. *Concepția educației în Republica Moldova, 2000*.
5. *Convenția cu privire la Drepturile Copilului*, ratificată de Parlamentul Republicii Moldova în 1990 și intrată în vigoare în 1993.
6. *Curriculum școlar, clasele I-IV*. Chișinău: ME, 2010.
7. *Instrucțiune cu privire la implementarea Metodologiei evaluării criteriale prin descriptori în învățământul primar, clasa I*, aprobată la Consiliul Național pentru Curriculum, Ordinul Ministerului Educației nr. 862 din 07 septembrie 2015.
8. *ISCED – Clasificarea Internațională Standard a Educației*, UNESCO, 2011.
9. *Hotărârea Guvernului nr. 727 din 16.06.2003 despre „Aprobarea strategiei naționale privind protecția copilului și a familiei”*.
10. *Legea Republicii Moldova cu privire la Drepturile Copilului*, nr. 338-XIII din 15 decembrie 1994.
11. *Metodologia privind implementarea evaluării criteriale prin descriptori, clasa I, aprobată la Consiliul Național pentru Curriculum, Ordinul Ministerului Educației nr. 862 din 07 septembrie 2015; Ediția a II-a, aprobată la Consiliul Științifico-Didactic al IȘE din 27.12.2017*.
12. *Metodologia privind implementarea evaluării criteriale prin descriptori, clasa a II-a, aprobată la Consiliul Național pentru Curriculum, Ordinul nr. 862 din 07 septembrie 2015; Ediția a II-a, aprobată la Consiliul Științifico-Didactic al IȘE din 27.12.2017*.
13. *Metodologia privind implementarea evaluării criteriale prin descriptori, clasa a III-a, aprobată la Consiliul Național pentru Curriculum, Ordinul Ministerului Educației nr.70 din 05 septembrie 2017*.
14. *Metodologia privind implementarea evaluării criteriale prin descriptori, clasa a IV-a, aprobată la Consiliul Național pentru Curriculum, Ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr.1124 din 20 iulie 2018*.
15. *Standarde de învățare și dezvoltare pentru copil de la naștere până la 7 ani: Standarde profesionale naționale pentru cadrele didactice din instituțiile de educație timpurie*, aprobate de către Consiliul Național pentru Curriculum, 23 august 2010.

16. *Programul de modernizare a sistemului de învățământ din Republica Moldova*, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 863 din 26 august 2005.
17. *Standarde de eficiență a învățării*, Ministerul Educației al Republicii Moldova, 2012.
18. *Strategia de dezvoltare a educației pentru anii 2014-2020 „Educația 2020”*, publicat: 21.11.2014 în Monitorul Oficial Nr. 345-351; art. Nr. 1014.
19. *Strategia intersectorială de dezvoltare a abilităților și competențelor parentale pentru anii 2016-2022*, MECC, publicat: 07.10.2016 în Monitorul Oficial Nr. 347-352, art. Nr. 1198.
20. *Strategia Moldova Digitală 2020*, publicată: 08.11.2013 în Monitorul Oficial Nr. 252-257, art. Nr. 963.
21. *Strategia Națională Educație pentru toți*, publicată: 15.04.2003 în Monitorul Oficial Nr. 070, art. Nr. 441.

Studii/rapoarte

22. *Evaluarea curriculumului național în învățământul general. Studiu*. Chișinău: MECC, IȘE, 2018.
23. Bucun, N.; Guțu, V.; Ghicov, A. [et al.] *Evaluarea curriculumului școlar. Ghid metodologic*. Chișinău: IȘE, 2017.

Literatură în domeniu

24. Ausubel, D. *Învățarea semnificativă*. Iași: Polirom, 2001.
25. Bocoș, M. *Instruirea interactivă*. Iași: Polirom, 2013.
26. Cerghit, I. *Metode de învățământ*. Iași: Polirom, 2005.
27. Cartaleanu, T.; Cosovan O. ș.a. *Formarea de competențe prin strategii didactice interactive*, Chișinău, C. E. Pro didactica, 2008.
28. Ciolan, L. *Dincolo de discipline. Ghid pentru învățarea integrată/crosscurriculară*. Editura Humanitas Educațional, București, 2003.
29. Ciolan, L. *Învățarea integrată*. Editura Polirom, Iași, 2008.
30. Darling-Hammond, L., Aness, J., Falk, B, *Authentic Assessment in Action. Studies of School sand Students at Work*, Teachers College Press, Columbia University, 1995.
31. Gagné, R.M. *Condițiile învățării*, EDP, București, 1975
32. Guțu, Vl. *Curriculum educațional*. Chișinău: CEP USM, 2014
33. Guțu, Vl. (coord.), Chicu, V., Dandara, O., [et. al.]. *Psihopedagogia centrată pe copil*. Chișinău: CEP USM, 2008.
34. (de) Hadji, Ch. *L'évaluation, regles du jeu. Des intentions aux outils*. Paris: ESF, 1989
35. Houart, M. *Evaluer des compétence... Oui mais comment?* Département Éducation et technologie (UNamur), 2001.

36. Joița, E. (coord.), *Profesorul și alternativa constructivistă a instruirii*. Editura Universitaria, Craiova, 2007.
37. Mihăescu, M.; Dulman, A.; Mihai, C. *Activități transdisciplinare. Ghid pentru învățători*. Editura Radical, București, 2004.
38. Nicolescu, B. *La transdisciplinarité (manifeste)*, Éditions du Rocher, Monaco, 1996 (trad. rom. Transdisciplinaritatea (manifest), Editura Polirom, Iași, Junimea, 2007).
39. Oprea, C.L. *Strategii didactice interactive*. București: Editura Didactică și Pedagogică, 2006.
40. Peretti, A.; Legrand, J-A.; Boniface, J. *Tehnici de comunicare*, Polirom, Iași; 2001.
41. Petrescu, P.; Pop, V. *Transdisciplinaritatea, o nouă abordare a situațiilor de învățare. Ghid pentru cadre didactice*. Editura Didactică și Pedagogică, București, 2007.
42. Pogolșa, L., Bucun, N. [et al]. *Monitorizarea procesului de implementare a curriculumului școlar./Pogolșa L., Bucun N. [et al]*, Chișinău, 2011.
43. Saranciuc-Gordea, L. *Metodologia învățământului primar, Suport de curs*. Chișinău: UPS „Ion Creangă”, 2014.
44. Stelle, J., Meredith, K., Temple, C. *Învățarea prin cooperare, Ghidul nr. V*. Chișinău: C.E. Pro Didactica, 1998.
45. Temple, C. *Critical thinking in cross-curricular approach*, Open Society Institute – New York, RWCT, 2001.

Literatură specifică disciplinei

46. *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. Companion volume with new descriptors*, Council of Europe, February 2018,
47. <https://rm.coe.int/cefr-companion-volume-with-new-descriptors-2018/1680787989>.
48. https://www.coe.int/t/dg4/linguistic/source/cefr_moldave.pdf
49. *Curriculum Limba și literatura română pentru instituțiile cu predare în limbile minorităților naționale*. Chișinău, Tipografia Centrală, 2010.
50. Platon, E., Viorela, D., Burlacu, I., Sonea, S. (coordonatori). *Procesul de predare-învățare a limbii române ca limbă nematernă (RLNM) la ciclul primar*. Casa Cărții de Știință Cluj-Napoca, 2011.
51. Negură, I., Loșii, E. *Psihologia generală*. Chișinău: IFC, 2011.
52. Nuță, S. *Metodica predării limbii române în ciclul primar*. Editura Aramis, București, 2000.
53. Șchiopu, U., Verza, E. *Psihologia vârstelor, ciclurile vieții*. București: E.D.P, 1995.
54. *Стандарты эффективности обучения*, <http://www.ctice.md/ctice2013/wp-content/uploads/2013/12/standarde-2012-rusa.pdf>, pag.13-29
55. <http://ise.md/biblioteca-virtuala/>

